

Ləbara mugom a kawa ana Lukas sə vinde anan ata awan **A dakay way pə deftere a anan**

Lukas a vinde anan dərewel a anan nà, sə dakay anan ləbara a Yesu, anay anahan pə daliyugo, mer su way anahan sa ga ataya awan, amac anahan, aday aslabakay anahan à məke wa. Lukas a vinde ləbara a anan nà, anà do fok, do aday tinen Yahuda ahay bay ataya aday anà Yahuda ahay re. Lukas winen doktor awan, aday kà gak anan nga sə təker anan ləbara a anan tə cəved a lele təhhe kawa way a sə təra ataya awan.

Nga sa 'am ahay

Alay sə wahay Yesu (1.1 - 4.13)

Yesu i wazay aday i mbar do sə dəvac ahay à Galile (4.14 - 9.50)

Yesu i zla à Urəsalima (9.51 - 19.27)

Lumo a Yesu mədakwidok a à Urəsalima (19.28 - 23.56)

Yesu a slabakay ahay à məke wa aday a kan zek anà njavar anahan ahay (24.1-53)

Adazlan anahan awan

¹⁻² Na jak anak ayak 'am, iken Tiyufil do məduwen awan.

Do azar aya tə canak anan tə idé a tinen awan, anà way a Mbərom sa ga à wulen a mənuko inde kurre ataya awan. Aday Mbərom a slan atan sə dakay anan ləbara sə way a tinen sə canan ata awan. Tinen ɗukwen tə ɗakak umo anan re. Do

ahay bayak a à wulen a manay wa, ta rak apan zek sə vinde anan ləbara ata awan.

³ Nen həna dukwen nə bənak anan bitem sə cəce anan way a sə təra kurre ataya awan, aday həna nə gəzlan alay pi zek wa lele kutok. Anga nan, u no sə vindek anan ayak way ataya pə mədire pə mədire akiken Tiyufil.

⁴ Nə vindek anan ayak iken ite nà, aday kâ san anan dīdēk sə way a iken sə tətak həna ata awan.

*Maslay a Mbərom a ḫakay anan ləbara saa way
hay Yuhana, do sa gan baptisma anà do ahay*

⁵ Natiya awan, à alay a Hiridus winen bahay a pa nga sə daliyugo sə Yahudiya ata nà, dōwan a inde tə ngaman Zakari. Winen do sə gədan dungo à way ahay anga Mbərom, do sə slala ana Abiya. Dalay anahan inde tə ngaman Elizabet winen dəna sə slala ana Haruna, bahay sə gədan dungo anà way a re.

⁶ Tinen cew maya tə dalay anahan nà, do sa ga way dīdēk aya pa 'am a Mbərom. Tə dəfan apan anà nga sa 'am ana Bahay Mbərom mə baslay aya nà, dəc dəc lele.

⁷ Óna wan a tinen ibay, anga dalay anahan Elizabet ata nà, dərlay awan. Tə wahak wan bay, hus ta gak məduwer.

⁸ Natiya kutok, pə luvon a inde, Zakari winen apan i ga mer su way anahan ù doh sə mazlab a Mbərom, anga alay a saa ga mer su way a tinen tu do sə slala ana Abiya ahay kà slak.

⁹ Do sə gədan dungo à way ataya ta taa gəzla anan mer su way ata pə luvon pə luvon. Pac ata kutok, alay a ca pə Zakari. A zla ù doh sə mazlab

a Mbərom, à man cəncan awan, aday a vak anan awan a inde kawa ləluway a rəbas ike lele dun'a.

¹⁰ A alay a Zakari winen apan i vak awan ata ù doh sə mazla& a Mbərom à man a cəncan ata nà, do a Mbərom ahay tinen apan ti gan amboh à Mbərom uho kurkwer.

¹¹ Zaməma nà, Zakari a canan anà maslay a Mbərom mə tavay a à man sə vakan way anà Mbərom, ta day sə alay puway.

¹² Zakari a canan cəna, a ma nga pə ajəjar, zlawan a gan tə mindel.

¹³ Ðna maslay a Mbərom a jan: «Kâ jəjar bay, Zakari, anga Mbərom kə slənek anak anan amboh anak. Dalay anak Elizabet i wahak wan mungol awan, aday ki ngaman anà wan ata nà, Yuhana.

¹⁴ A alay ata awan, ki taslay mivel tə mindel, anga wan ata awan. Do ahay bayak a təkede ti taslay mivel anga awahay ana wan ata re,

¹⁵ anga i təra do məduwen a pa 'am a Mbərom. I sa mahay bay, i sa way mə kwasay aya bay re. I saa nay ahay à kutov a may anahan wa nà, winen ma rah a tə Apasay Cəncan awan.

¹⁶ I may anan ahay do sə Isəra'ila ahay bayak a à man ana Bahay Fetek, Mbərom a tinen.

¹⁷ I nay ahay kawa do maja'am a Mbərom tə məgala sə apasay a kawa ana Mbərom sə varan anà Eliya, do maja'am anahan kwakwa ata awan. Wan anak ata i mbəda anan mivel sə bəbay ahay ta day a wan a tinen ahay, anga aday 'am â zlan atan pi zek. I mbəda anan mivel su do sə dəfan apan anà Mbərom bay ataya aday ti saa bayak nga kawa do dīdek aya kutok ite. Aday ata, do ahay ti ga inde mə lavay zek aya awan, anà Bahay a mənuko.»

18 Natiya, pə dəba anahan a wa ite, Zakari a cəce pə maslay a Mbərom ata wa, a wa: «Ni i san aday way ata i təra acəkan nà, kəkəmaw? Anga nen nà, məced a coy, aday dalay uno ɗukwen ava anahan sə wahay wan sabay re.»

19 Maslay a Mbərom ata a mbəfahan apan, a wa: «Nen nà, Jibirila. Nen mə tavay a pa 'am a Mbərom sa gan mer su way. A slənay ahay nen həna nà, sa naa dakak anan ləbara sa 'am a mugom a anan ata awan.

20 Way uno sa jak i təra acəkan ata nà, kə dəfak nga pa 'am uno ata bay. Anga na awan, ki təra do maandak awan, ki mba apan sa ja 'am tətibay. Ki njahay tete dezl pə luvon ana way ata i təra aday.»

21 A alay ata ite, do ahay tinen apan ti ba anan Zakari uho. A gan masuwayan anà do sə uho ataya, anga kə njahak ayak ù doh ata bayak awan.

22 Zakari a nay uho kutok nà, a mba apan sa jan 'am anà do ahay sabay, anga kə tərak do maandak awan. A jan atan 'am nà, tə alay. Cəna, do ahay ta san zle i ga nə kə canak anan ahay anà awan a à man a cəncan ata wa.

23 Natiya kutok, alay sa ga mer su way ana Zakari ù doh sə mazla6 a Mbərom a ndav nà, a zla way anahan agay.

24 Pə dəba sə way ataya wa nà, uwar anahan Elizabet a təra do. Anjahay way sə kiya dara ahay nà, winen a njahay way anahan agay, a wa:

25 «Na gak anan i zek wa à Mbərom, anga həna waray sə dərlay inde upo sabay, aday do ahay ti mbasay upo sabay re.»

Maslay a Mbərom a dəkan anan à Mariyama i i wahay wan

26 Natiya, kiya a gan mbərka anà Elizabet nà, Mbərom a slənay ahay maslay anahan Jibirila à wulen su doh a inde tə ngaman Nazaratu, pə daliyugo sə Galile.

27 A slənay anan ahay àga dəna inde dalay awan, tə ngaman Mariyama, dəle a Yusufu. Yusufu ata nà, winen do sə slala ana Dawuda bije anahan.

28 Maslay a Mbərom ata a zla pə cakay a Mariyama kutok, a jan: «Na jak anak 'am, dənama. Taslay mivel bayak awan, anga Mbərom kà gak anak nga tə asan zek anahan. Mbərom Fetek winen inde tə iken.»

29 Óna Mariyama a sləne 'am a matana ata cəna, a wusen nga tə mindel. Winen apan i bayak, a wa: «Aday u jo 'am matana ata jiya nà, a nan sa ja nə maw?»

30 Maslay a Mbərom ata kutok a wa: «Kê jəjar bay, Mariyama, anga Mbərom kà gak anak sumor.

31 Həna nà, ki təra do ti zek cew awan. Ki i wahay wan mungol awan, ki daf apan sləmay nà, Yesu.

32 I təra do məduwen a pa nga sə do ahay fok. Ti ngaman nà, wan a Mbərom sə bagəbaga mburom. Bahay Fetek Mbərom i man anan bahay ana bije anahan Dawuda.

33 I ga bahay pa nga sə Isəra'ila ahay nà, pa sə viyviya awan. Bahay anahan i ndav kulibay.»

34 Mariyama a mbədahan apan anà maslay a Mbərom ata awan, a wa: «Həna nà, kula mə zlangak tə dowan bay kutok nə aday way ata i təra nà, kəkəmaw?»

35 Maslay a Mbərom a mbədahan apan, a wa: «Apasay Cəncan a i dazay apak, məgala a Mbərom sə bagəbaga mburom i nay apak sərdədek kawa

mezeze. Anga nan, wan a iken saa wahay ata nà, winen cəncan awan, ti ngaman nə Wan a Mbərom.

36 Ənga ca apan həna, Elizabet, dəna a mərbay anak, winen mə təra do awan, i wahay wan. Abay do ahay tə bayak nà, winen dərlay a coy, əna həna kiya kà gak anan mbərka kutok.

37 Way aday Mbərom a mba apan sa ga anan bay nà, ibay.»

38 Mariyama a mbədahan apan, a wa: «Nen nà, do si mer su way anà Bahay Mbərom coy. Mbərom awan, à ga kawa ananak a su jo a anan ata awan.»

Pə dəba wa kutok, maslay a Mbərom ata a zla way anahan.

Mariyama a zla saa can ahay ide and Elizabet

39 Pə dəba anahan a wa nà, Mariyama a slabak, kwayan'a a zla à bəzlom, à wulen su doh a inde pə daliyugo sə Yahudiya.

40 A zla àga Zakari. A dəzle cəna, a jan 'am anà Elizabet.

41 Elizabet a sləne 'am ana Mariyama ata cəna, wan ana Elizabet à kutov ata a 6al kuzled' kuzled. Aday Apasay Cəncan a a zlan à mivel inde ana Elizabet.

42 A jan anà Mariyama tə məgalak awan, a wa: «Mbərom kə dəfak apak alay sə mazla6 anahan zal uwar ahay pə daliyugo fok. Ngama ana Mbərom inde pa wan anak a saa wahay ata awan.»

43 Aday a ja asa, a wa: «May ana Bahay uno i nay ahay àga nen kawa həna ata nà, Mbərom sa ma uno ite anaw?»

44 Anga nə sləne 'am anak iken su jo ata cəna, wan a dazlan sa 6al à kutov uno, anga wan ata kà taslak mivel tə mindel.

45 Ataslay mivel i tərak iken anga kə dəfak nga pa 'am ana maslay a Mbərom a sa jak ata awan, way ata i təra.»

Mariyama a həran nga anà Mbərom Ba Məduwen

46 Natiya kutok, Mariyama a ga ara, a wa:
«Mivel uno i həran nga anà Mbərom Ba Məduwen.

47 Apasay uno i taslay mivel anga Mbərom, winen
do sa tam nen.

48 Anga winen kè bayakak pi nen ɓile anahan, aday
na slak awan bay ata awan.

Ayaw, həna kutok do ahay fok ti taa ja coy, nen
uwār tə ngama a Mbərom awan.

49 Mbərom Ba Məgala kà gak uno mer su way lele
aya bayak awan.

Sləmay anahan nà, cəncan awan.

50 Do sa daf apan nga ahay nà, ta gan i zek wa pa sə
viyyiya awan.

51 Kà gak mer su way ahay tə məgala sə alay ana-
han njənnjan awan.

Kà tak anan 'am anà do sa gan may anà ahar nga
ahay à man ahay cara cara fok.

52 Kè dazak anan ahay bahay ahay à man sə njahay
a tinen ahay wa,

aday kè slabakak anan nga anà do mə nahay
nga aya awan.

53 Kè rahak anan do may sa han patan ataya tə way
lele aya awan,

əna do sə zlile ahay nà, kè rəzlak atan alay
məgañar aya awan.

54 Kà mak anan zek anà do si mer su way anahan
Isəra'il ahay.

Ta gak anan i zek wa, kà mbədəkek atan à nga wa
bay, kà gak atan asan zek hwiya.

⁵⁵ Kawa anahan sè zlapan anan anà bije a mənuko
ahay, tatə Ibərahima,
aday tə slala anahan ahay ata nà, i ga anan
way ata hwiya.»

⁵⁶ Mariyama a njahay tə Elizabet way sè kiya
maakan, aday a zla way anahan agay kutok.

*Awahay ana Yuhana, do sa gan Baptisma anà do
ahay*

⁵⁷ Natiya, alay a a sla aday Elizabet i njad wan
kutok. A wahay wan mungol awan.

⁵⁸ Do sè cakay su doh anahan ahay tu do sè zaav
anahan ahay tə slène sa jaka Elizabet kà gak anan i
zek wa anà Mbərom ata nà, ta nay saa taslay mivel
pə kərtek awan.

⁵⁹ Natiya, wan ata a njahay luvon jəmaakan nà,
do ahay ta nay ahay saa gədan mədəndalas, sa
daf apan sləmay. Abay ta gan may sè ngaman tə
sləmay ana bəbay anahan Zakari.

⁶⁰ Əna may anahan awan a mbəda apan, a wa:
«Matana bay. Sləmay anahan a nà, Yuhana.»

⁶¹ Tə mbədahan apan, ta wa: «Matana bay. Anga
sləmay a dəwan inde matana pə slala anak ibay.»

⁶² Tə cəce pə bəbay a wa, kawa mədəngazlak
wulak wulak tə alay, aday sa san, a nan sè ngaman
anà wan anahan a nà, wayaw.

⁶³ Natiya kutok, Zakari a cəce way sè vinde apan
way, aday a vinde apan 'am aya awan: «Sləmay
anahan a nà, Yuhana.» Way ata a gan atan ma-
suwayan.

64 Cëna kwayan'a, Zakari a mba apan sa ja 'am, aday a dazlan sə həran nga anà Mbərom kutok.

65 Natiya, do sə cakay su doh anahan ahay fok ta ma nga sə jəjar, aday à bəzлом sə daliyugo sə Yahudiya ataya fok, tinen apan ti təker ləbara sə way a sə təra ata awan.

66 Do sə slène ləbara sa 'am ataya fok, ta ma nga sə bayak, ta wa aday: «Ləbara a wan ata i naa ga nà, kəkəmaw?» Anga alay sə mazlaš a Mbərom Ba Məduwen inde pa wan ata awan.

Zakari a zambadə a Mbərom anga sumor anahan

67 Pə dəba a wa kutok, Apasay Cəncan awan a rahan à mivel inde anà Zakari, bəbay ana wan a ata awan. Natiya awan, a dazlan sa ma anan 'am a Mbərom, a wa:

68 «Zambaduko anan Bahay Fetek, Mbərom ana Isəra'ila ahay,
anga kà gak atan nga lele, kə təmak atan ahay
à bile wa.

69 Kə slənak uko ahay anà mənuko ite, do sa tam do məgala awan pə slala ana Dawuda wa, do sa ga mer su way anahan ata awan.

70 Bina ba kà jak anan matanan kwakwa ta 'am ana do maja'am anahan cəncan aya awan,
71 a wa, i təmay ahay mənuko à alay ana do manide a nuko ahay wa,
aday à alay ana do sa nak uko idə ahay wa fok.

72 Natiya, Mbərom a kay anan ahay sumor anahan sə zlapan anan anà bije a mənuko ahay ata awan,
anga a bayak pə aßan 'am a tinen ata hwiya,
73 way a Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima, bije a mənuko ata awan.

74 A wa, i təmay ahay mənuko à alay ana do manide
a mənuko ahay wa,

aday dī mba apan sa gan mer su way mənjəna
ajəjar,

75 dī gan mer su way tə cəved awan mənjəna
ines ahay,

pə ide a Mbərom, hus pə luvon a sifa a nuko
saa ndav pə daliyugo wa.»

76 Zakari a ja hwiya asa re, a wa:

«Iken, wan a cədew a ana awan, ti naa ngamak do
maja'am a Mbərom sə bagəbaga mburom,
anga ki lahan anà Ba Məduwen, sə ndakan
anan cəved anahan,

77 aday sə dakan anan anà do anahan ahay nà,
winen i naa tam atan ta sə pəsen atan anan
ines a tinen ahay.

78 Anga winen nà, do sa ga sumor, aday do sə asan
zek re.

A kay puko jiyjay anahan à mburom wa,
kawa pac sə slərạy ata awan.

79 Jiyjay ata i dəvan ayak anà do sə ide zənzen ataya
awan,

tinen bəse do sə məke ahay coy ata awan,
i lagay mənuko à cəved sə zay inde.»

80 Natiya, pə dəba anahan a wa, Yuhana a har, a
san nga lele, a zla way anahan à saf inde. A njahay
à man ata dezl pə luvon anahan sa kan ahay zek
anà Isəra'ila ahay ata kutok.

2

*Awahay ana Yesu Almasihu
Mata 1.18-25*

¹ A alay ata ite, bahay sə Ruma Agustus a jan anà do si mer su way anahan ahay tê baslay anan sləmay su do pə daliyugo anahan ahay ataya fok.

² Wita nà, mama'am sə baslay do pə daliyugo sə Ruma ahay ata awan. A təra nà, à alay a Kiriniyus winen do sə lavan nga anà daliyugo sə Siriya ata awan.

³ Anga nan kutok, kuwaya fok a zla saa vindek anan ayak sləmay anahan à wulen su doh ana bije anahan.

⁴ Natiya kutok, Yusufu ite a slabak à Nazaratu pə daliyugo sə Galile wa, a zla pə daliyugo sə Yahudiya à wulen su doh sə Baytilama, man sə wahay ana bije anahan Dawuda.

⁵ Aday ta zla saa vindek anan ayak sləmay a tinen tə Mariyama, dèle anahan, winen mə təra do awan.

⁶ A alay a tinen à Baytilama à man ata kutok nà, wan a dəlay anan Mariyama, bina kà slak pə kiya anahan.

⁷ Aday a wahay wan mungol a murkwaya anahan, a kumboh anan à zana inde, a nahay anan à kudom* inde, bina man inde sə nahay ù doh sabay, anga mbəlok ahay tə zalak ayak.

Do sa ɓal gənaw ahay ta zla à Baytilama

⁸ Natiya awan, do sa ɓal way ahay inde à kiɓe sa man ata awan, tinen apan ti ba pə gənaw a tinen ahay sə luvon.

⁹ Maslay a Mbərom a sləray ahay à wulen a tinen inde. Jiyjay sə mazlaɓ a Mbərom a dəvay ahay

* ^{2:7} Kudom sə Mbuko bay. Awan a kawa kudom aday ta taa pak uda apa sə gənaw ahay.

patan pəzlad̄ pəzlad̄, aday ta ma nga sə jəjar tə mindel.

10 Óna maslay a Mbərom ata a jan atan nà: «Kâ jəjiren bay, anga na nak ikwen anan ahay nà, tə ləbara mugom a, sə taslan anan mivel anà do ahay fok.

11 Do sa tam do mə wahay a anga kwanay biten à Baytilama, wulen su doh a Dawuda. Winen nà, Almasihu, Ba Məduwen.

12 Ki i sənen anan pə minje sə way a anan: Ki njiden anan ayak wan cədew a ndəleñœbe mə kumboh a à zana inde, aday mə nahay awan à kuðom[†] inde.»

13 Kwayan'a cəna, daskalak, maslay a Mbərom azar aya tə sləray ahay, tə jipay tə maslay a Mbərom ata awan. Tə taslay mivel pə kərték awan, tə həran nga anà Mbərom ta sə zambad̄ anan, ta wa:

14 «Zambadfuko anan Mbərom à bagəbaga mburom. Zay â ga inde pə daliyugo à wulen su do anahan a sa zlan à nga ataya awan.»

15 Pə dəba anahan a wa nà, maslay a Mbərom ataya tə mbəsak anan do sa fal way ataya awan. Ta ma way a tinen à man a Mbərom nà, do sa fal way ahay ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: «Zluko à Baytilama, cuko ahay pə way a sə təra à man ata kawa ana maslay a Mbərom sə ðakak uko anan ata awan.»

16 Cəna, tə slabak, ta zla kwayan'a, ta tan ayak à nga anà atə Mariyama tə Yusufu aday ta wan a cədew a ata, mə nahay awan, à kuðom[‡] inde.

[†] **2:12** Kuðom sə Mbuko bay. Awan a kawa kuðom aday ta taa pak uda apa sə gənaw ahay. [‡] **2:16** Kuðom sə Mbuko bay. Awan a kawa kuðom aday ta taa pak uda apa sə gənaw ahay.

17 Do sa ɓal gənaw ahay tə canan à wan ata cəna, tə dazlan sə ɗakay anan way kawa ana maslay a Mbərom sa jan atan pa wan ata ata awan.

18 'Am ana do sa ɓal way ataya a ma nga sa gan masuwayan anà do sə sləne 'am a tinen ataya awan.

19 Өna Mariyama nà, a ɗaf anan à nga inde way a sə təra ataya fok kəcek kəcek, a taa jalay apan à miyel anahan inde.

20 Pə dəba anahan a wa nà, do sa ɓal way ahay ta ma way a tinen à kiɓe à man sə gənaw a tinen ahay. Tinen apan ti zambad a Mbərom, tinen apan ti həran nga, anga way a tinen sə canan ta sə sləne ataya fok. Kè tərak kawa ana maslay a Mbərom a sa jan atan ayak kurre ata acəkan.

Adaf sləmay pə wan

21 A njahay pə dəba wa kwasuko kərték nà, alay a a sla sə gədən mədəndalas anà wan ata kutok. Ta ɗaf apan sləmay a nà, Yesu. Sləmay ata nà, sləmay mbala ana maslay a Mbərom sə dakan anan anà Mariyama, à alay a kè tərak do fan bay a ata awan.

Ta zla anan tə Yesu saa ka anan ù doh sə mazlab a Mbərom

22 Alay sa ga mudo ana Mariyama a ndav kutok, kawa ana Tawrita ana Musa sə ɗakay anan nà, ta zla anan tə Yesu à Urəsalima sə dakan anan à Mbərom, ù doh sə mazlab a Mbərom awan,

23 anga mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde nà: «Murkwaya sə wan mungol a cəna, ma ga nga awan, anà Mbərom. §»

24 Aday ta var way ta 'am kəray awan, anga mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde matanan: «Sa

§ **2:23** Ca pə Gurtaaki 13.2, 12.

var nà, kurkudok ahay cew, kabay badəbada ahay cew.* »

Simiyon a ngəran and Mbərom anga Yesu

²⁵ A alay ata ite, dowan a inde à Urəsalima à man ata awan, tə ngaman Simiyon, winen do didek a aday a jəjaran anà Mbərom cəvedabay. Winen apan i ba anay ana do saa tam anan Isəra'ila ahay ata awan. Apasay Cəncan a dükwen inde à mivel anahan.

²⁶ Ba Apasay Cəncan a kə dəkak anan anan, i mac fan bay si i canan anà Almasihu a Mbərom saa slənay anan ahay ata aday.

²⁷ A alay ata ite, Apasay a Mbərom kà nak anan ahay Simiyon ù doh sə mazlaß a Mbərom. Aday bəbay a Yesu ta may anahan ta nak anan ahay Yesu à man ata, saa zugulan way kawa mə vinde a à Tawrita ana Mbərom inde ata awan.

²⁸ Cəna, Simiyon a təma anan wan à alay anahan inde, a gan suse anà Mbərom, a wa:

²⁹ «Bahay Mbərom, 'am anak a su jo kurre ata kà gak zek kutok.

Həna nà, mbəsak nen file anak nâ mac. Nen à zay inde kutok.

³⁰ Anga həna nə canak anan tə idə uno njœk anà do iken sə slənay saa tam anan do ahay ata awan.

³¹ Winen, iken sə lavan a zek anà do sə daliyugo ahay fok ata awan.

³² Winen nà, jiyjay sə dakan anan way anà do sə daliyugo ahay fok,
aday winen i varan mazlaß anà do anak Isəra'ila ahay.»

* ^{2:24} Ca pə Farillaaji Lewinjko'en 12.8.

33 'Am ana Simiyon sa jan à nga wa anà Yesu ata nà, a gan masuwayan à bëbay anahan tè may anahan a tèke fok.

34 Natiya kutok, Simiyon a daf patan ngama, aday a jan anà Mariyama, may a Yesu awan, a wa: «San apan lele, wan anak a anan nà, i naa dëcan saray anà Isëra'ila ahay bayak awan, aday i naa tèran cëved sa njad sifa anà Isëra'ila ahay bayak a re. Winen i tèra do saa dakan anan Mbërom anà do ahay, ëna do ahay ti tèma 'am anahan bay.

35 I kay anan ahay uho abayak nga su do mider ataya awan. Ëna iken, Mariyama nà, way i cëbak à mivel inde kawa ta ndaz iken zlac zlac tè maslalam.»

Anna a ngoran anà Mbërom

36 A Urësalima à man ata nà, do maja'am a Mbërom a inde uwär awan, tè ngaman Anna. Winen dëna ana Fanuwel, do së zaav ana Aser. Uwar ata winen mëduwer a coy. Ba kè njahak abay pi zek tè mbaz ava cuwbe tè dalay anahan awan, ëna mbaz a mac panan.

37 A njahay winen mëdukway së uwär awan, ava anahan kà gak hëna kutok kwa kuro jëmaakan nga anahan a fudo. Winen apan i ga mer su way ù doh së mazlaë a Mbërom hwiya, luvon tè ipec a tèke. Winen apan i ga amboh tè sumaya awan.

38 A alay a Simiyon tè Yesu a à alay inde ata nà, Anna a zla à man a tinen awan, a gan suse à Mbërom. A tèkèren lëbara a Yesu anà do sa ba aday Mbërom i tam anan Urësalima ataya awan.

Atë Yusufu tè Mariyama ta ma pë dëba à Nazaratu

39 Pə dəba anahan a wa, atə bəbay a Yesu tə may anahan ta ndav anan sa ga way kawa mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde ataya nà, ta ma way a tinen pə dəba à wulen su doh a tinen à Nazaratu pə daliyugo sə Galile kutok.

40 Natiya awan, wan ata kà hərak. Kè njadak məgala lele, kè njadak kəlire[†] lele re, aday Mbərom a pəlay anan cəvedəabay.

*Yesu ma va kuro nga cew awan, ù doh sə mazla6
a Mbərom*

41 Atə bəbay a Yesu tə may anahan ta taa zla pə ava pə ava saa gay ahay azar uko sə Pasəka à Urəsalima wa.

42 Ava ana Yesu a ga kuro nga anahan a cew kutok nà, ta zla pə kərtek a à azar uko ata, kawa ana Isəra'ilə ahay sa taa zla ata awan.

43 Azar uko a ndav nà, atə bəbay anahan tə may anahan ta ma pə dəba sa zla agay. Əna wan a tinen Yesu ata nà, winen mətak njahay way anahan à Urəsalima. Aday atə bəbay anahan tə may anahan nà, tə sənak pi zek bay.

44 Tinen tə bayak nà, i ga inde à wulen su do a tinen ahay. Ta zla way sə luvon kərtek nà, winen ibay hwiya. Matanan tə dazlan sə pəlay anan à wulen su do a tinen ahay, tə məndala anahan ahay wa.

45 Əna ta tak anan à nga à wulen su do ataya inde bay, ta ma pə dəba à Urəsalima, saa pəlay anan ahay à man ata wa.

46 Hus pə luvon maakan anahan a ta saa tan à nga ù doh sə mazla6 a Mbərom, winen mə njahay

[†] **2:40** Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

awan, à wulen sə miter sə Tawrita ahay inde. Winen apan i pak sləmay pa 'am a tinen, aday winen a dukwen winen apan i cêce patan wa 'am ahay ite. ⁴⁷ A ma nga sa gan həbəkəkka anà dō sa pak sləmay pa 'am anahan ataya fok, anga 'am anahan a sə mbədəhan atan apan ata nà, tə mərike sa san way awan.

⁴⁸ Atə bəbay anahan tə may anahan tə canan kutok nà, a gan atan həbəkəkka re. Anga nan awan, may anahan a jan, a wa: «Wan uno, ka gan umo ata nà, way maw? Ma yak nga sə pəlay iken tə bəbay anak aday zek kà dak umo ndəlekeke sə pəlay iken nà, angamaw?»

⁴⁹ A mbədəhan atan apan, a wa: «Kə pəlen nen nà, angamaw? Kə sənen apan abay sa jəka, ni njahay ù doh ana Bəbay uno bidaw?»

⁵⁰ Əna tə sənak anan 'am anahan a sa jan atan ata bay.

⁵¹ Pə dəfa anahan a wa kutok nà, Yesu a ma tə tinen a təke fok à Nazaratu. Kə dəfak anan apan anà atə bəbay anahan tə may anahan. May anahan nà, a daf anan way a sə təra ataya fok à nga anahan inde kəcek kəcek lele.

⁵² Natiya awan, Yesu winen apan i har, winen apan i san nga kurkwer. A zlan à nga anà Mbərom, aday a zlan à nga anà dō ahay fok re.

3

*Wazo a Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay
Mata 3.1-12; Markus 1.1-8; Yuhana 1.19-28*

¹ Natiya, Tiberiyas kà gak à bahay inde ava kuro nga dara pə daliyugo sə Ruma ahay fok; sə lavan nga anà daliyugo sə Yahudiya nà, Pontiyos Pilatu;

sə lavan nga anà daliyugo sə Galile nà, Hiridus; mərak anahan Filip dukwen a lavan nga anà kon sə Ituriya, tə daliyugo sə Tarakunitis; Lisaniya dukwen a lavan nga anà daliyugo sə Abilene.

² Atə Anas tə Kayafas ite, tinен bahay nga su do sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom. A alay ata ite kutok, Mbərom a jan ahay 'am anahan anà Yuhana, wan ana Zakari, winen mə njahay a nà, à saf inde taayak.

³ Yuhana a bar à wulen su doh sa mban anà zlinder sə Urdon ataya fok ta sə wazan anà do ahay, a wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, təmihen sa ga baptisma, aday Mbərom i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay.»

⁴ Matanan kawa ana Ezaya, do maj'a'm a Mbərom sə vinde à Deftere a Mbərom inde, a wa: «Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kibe, a wa:

“Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a lele fəhhe.

⁵ Futor ahay fok, rihen a wa, ndisen uda awan.

Bəzlom tə culok ahay, mbəzlen a wa, â ga fəkətuwwa lele.

Cəved mə slaray aya fok, tə tavay nga.

Cəved mi nes aya fok, tə ndakay zek lele.

⁶ Matanan, do ahay fok ti san apan Mbərom i tam anan do ahay kutok.*”»

⁷ Natiya kutok, do ahay bayak a tinен apan ti zla à man a Yuhana, aday â sa gan atan baptisma. Yuhana a jan ù do ataya, a wa: «Kwanay zahav su kòn ahay, do sa njak do ahay, waya sə dəkak ikwen

* ^{3:6} Ca pə Esaaya 40.3-5.

anan sa haw pə sariya ana Mbərom saa nay ahay
ata wa anaw?

⁸ Gen mer su way lele aya aday sə dakay anan
nə kə mbəsiken ines a kwanay ahay acəkan ata
awan aday. Bina, kâ sa dəfen ajalay nga a kwanay
ta sa jəka: “Manay nà, wan ana Ibərahima ahay
asanaw” ata bay. Nen apan ni jak ikwen, Mbərom
i mba apan sə təra anan kon a anaya, wan ana
Ibərahima aya təte.

⁹ Mbərom kə lavak anan zek tə tirez, i gad anan
dədazl si sé aday a wahay wan lele aya bay ata fok.
I gad atan, aday i pak atan ù uko inde.»

¹⁰ Do ataya tə cəce panan kutox, ta wa: «Aday mā
ga həna nà, kəkəma kutox anaw?»

¹¹ Yuhana a mbədahan atan apan, a wa: «Do
aday zana anahan ahay inde cew ata nà, â varan
panan wa anà do aday zana anahan ibay ata awan.
Do aday way sa pa anahan inde ata dukwen, â
varan panan wa anà do hinen, aday way sa pa
anahan inde apan itəbay ata awan.»

¹² Do sə cakal jangal ahay ite ta zlak ayak à man
a Yuhana anga aday â gan atan baptisma ite re. Tə
cəce panan, ta wa: «Miter, mi ga həna nà, kəkəma
ite anaw?»

¹³ A mbədahan atan apan, a wa: «Kâ sa təmihen
way pə do ahay wa zal pə mbala ana bahay a
kwanay sa jak ikwen ata bay.»

¹⁴ Suje ahay ite asa tə cəce panan, ta wa: «Aday
manay həna nà, mā ga kəma ite anaw?»

A mbədahan atan apan, a wa: «Kâ ngəzəren dala
pu do ahay wa tə məgala, kabay ta sa gad patan
mungwalay bay. Tislen mivel nà, pə dala sa ga
mer su way a kwanay adəka.»

15 Anga nan kutok, do ataya fok tinen apan ti bayak à nga a tinen inde ta sa ja nà: «Hëna anan nà, i ga nə Almasihu bay däge?»

16 Ùna Yuhana a mbëdåhan atan apan à tinen ata fok, a wa: «Nen nà, na gak ikwen baptisma nà, tə a'am cëna coy. Ùna, do hinen inde i nay ahay pə dëba uno wa mba, winen a zalay nen tə mazlaë lele. Nen, na slak sə hëdek pə cakay anahan aday ni pësakan anan liber sə tëkarak anahan bay. Winen kà sak a nay ahay nà, i naa gak ikwen baptisma nà, tə Apasay Cëncan awan, aday tə uko.

17 Dowan ata nà, i nay ahay tə gësadaf anahan a à alay inde saa vëvay ndaw, anga sə gëzla anan ndaw pi zek wa tə janjar. Aday i halan nga anà ndaw i de anahan, janjar dukwen i dëfan uko, i vak anan wa tə uko sə mbacay kula itëbay ata awan.»

18 Natiya, Yuhana a ñakan anan lëbara sa 'am a Mbërom mugom a, anà do ataya nà, ta 'am a ma ja a anaya awan, aday ta 'am azar aya re.

19 Cëkëbay, bahay a inde ite, tə ngaman Hiridus. A ngëzar anan uwär a inde tə ngaman Hirudiya, pə wanbay anahan wa. Aday dukwen winen apan i ga way lelibay aya inde azar aya bayan a re. Anga nan, Yuhana a jan apan anga mer su way anahan a lelibay ataya awan.

20 Ùna Hiridus a ga way lelibay a miza awan, zal way ata asa re. A ban anan Yuhana, a ñefak anan ayak à dangay.

Yesu a ga baptisma

Mata 3.13-17; Markus 1.9-11

21 Natiya awan, à alay ana Yuhana winen apan i gan baptisma anà do ahay mba ata nà, a gan

baptisma anà Yesu ite re. A alay a Yesu winen apan i ga amboh ata nà, bagəbaga mburom a təba pangaya.

²² Apasay Cəncan a dazay ahay apan ti zek a kawa badəbada dəgurzelehhe. 'Am a ndəray ahay kwa à bagəbaga mburom wa, a wa: «Iken nà, wan uno, ləliwe uno awan. Nen a nə taslay mivel bayak a nə tə iken awan.»

Bije ana Yesu ahay

Mata 1.1-17

²³ A alay a Yesu sə dazlan sə dəkay anan ləbara sa 'am a Mbərom ata nà, ava anahan i ga way sə kwa kuro maakan ahay. Pə ana do ahay sə bayak nà, winen wan ana Yusufu. Aday kutok, Yusufu winen wan ana Heli,

²⁴ Heli wan ana Matat, Matat wan ana Lewi, Lewi wan ana Melki, Melki wan ana Yanay, Yanay wan ana Yusufu, Yusufu wan ana Matatiya,

²⁵ Matatiya wan ana Amos, Amos wan ana Nahom, Nahom wan ana Hesəli, Hesəli wan ana Nagay,

²⁶ Nagay wan anan Mahata, Mahata wan ana Matatiya, Matatiya wan ana Semeyon, Semeyon wan ana Yosek, Yosek wan ana Yoda,

²⁷ Yoda wan ana Yowan, Yowan wan ana Reza, Reza wan ana Zorobabila, Zorobabila wan ana Salatiyel, Salatiyel wan ana Neri,

²⁸ Neri wan ana Melki, Melki wan ana Adi, Adi wan ana Kosam, Kosam wan ana Elmadem, Elmadem wan ana Eri,

²⁹ Eri wan a Yosuwa, Yosuwa wan ana Eliyezer, Eliyezer wan ana Yorim, Yorim wan ana Matat, Matat wan ana Lewi,

³⁰ Lewi wan ana Simiyon, Simiyon wan ana Yahuda, Yahuda wan ana Yusufu, Yusufu wan ana Yonam, Yonam wan ana Eliyakim,

³¹ Eliyakim wan ana Meliya, Meliya wan ana Mena, Mena wan ana Matata, Matata wan ana Natan, Natan wan ana Dawuda,

³² Dawuda wan ana Yisa, Yisa wan ana Obed, Obed wan ana Bo'es, Bo'es wan ana Salmuna, Salmuna wan ana Nasunu,

³³ Nasunu wan ana Aminadabu, Aminadabu wan ana Adəmin, Adəmin wan ana Arəni, Arəni wan ana Hesərunu, Hesərunu, wan ana Fares, Fares wan ana Yahuda,

³⁴ Yahuda wan ana Yakob, Yakob wan ana Isiyaku, Isiyaku, wan ana Ibərahima, Ibərahima wan ana Tarak, Tarak wan ana Nakor,

³⁵ Nakor wan ana Saruku, Saruku wan ana Ragaw, Ragaw wan ana Falek, Falek wan ana Eber, Eber wan ana Sala,

³⁶ Sala wan ana Kaynam, Kaynam wan ana Arəfasada, Arəfasada wan ana Sem, Sem wan ana Nuhu, Nuhu wan ana Lemek,

³⁷ Lemek wan ana Matusala, Matusala wan ana Anuhu, Anuhu wan ana Yeret, Yeret wan ana Meleliyel, Meleliyel wan ana Kaynam,

³⁸ Kaynam wan ana Enos, Enos wan ana Setu, Setu wan ana Adama, Adamu ata nà, wan ana Mbərom awan.

4

Fakalaw a nan sa njak a Yesu

Mata 4.1-11; Markus 1.12-13

¹ Coy, pə dəba ana Apasay Cəncan a sa nay ahay pə Yesu ata wa nà, Yesu a may ahay à zlinder sə

Urdon wa. Aday Apasay ata a zla anan à man sa saf inde à kibe.

² Winen à saf inde à man ata nà, luvon kwa kuro fudo, Fakalaw winen apan i njak anan. Luvon kwa kuro fudo ata fok nà, Yesu kè tukumok awan bay jiga awan. Luvon ata a ndav kutok nà, may a han apan tè mindel.

³ Coy kutok, Fakalaw a jan, a wa: «Kak iken nà Wan a Mbərom cukutok nà, jan anà kon a anan à tèra daf bidaw?»

⁴ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ba mə vinde a à Deftere a Mbərom inde coy, a wa: “Do zənzen a a njahay uho nà tè way sa pa dəkdek bay.”»

⁵ Asa, Fakalaw a zla anan pa nga sə bəzлом zəbor awan, a dakan pə bahay sə daliyugo tembərəzem fok, kawa akəbac ide.

⁶ A jan, a wa: «Daliyugo a anan fok, ni varak anan pə alay anak. Ki lavan nga tə mazlaš sə zlide anahan a təke fok. Anga way a iken sə canan anaya fok nà, mə vuro a à alay uno inde. Ni mba apan sə varan anan anà dowan a kawa su no.

⁷ Kə dukwek uno gərmec ù vo aday kə hərak uno nga nà, way a anaya fok ni varak atan.»

⁸ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde, a wa: “Həran nga nà, anà Mbərom Fetek a taayak, winen Bahay anak. Gan mer su way nà, anà winen a kərték.”»

⁹ Pə dəba anahan a wa asa nà, Fakalaw a zla anan Yesu à wulen su doh sə Urəsalima, a jáñ anan pa nga su doh sə mazlaš a Mbərom a cəkədkeč a aday sololo re. Aday a jan kutok, a wa: «Kak iken Wan

* ^{4:4} Ca pə Tooktaaki Tawreeta 8.3. † ^{4:8} Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.13.

a Mbərom a acəkan nà, ənga larak ayak zek kwa à man a anan wa à məndak bidaw!

¹⁰ Anga Deftere a Mbərom kà jak, a wa: “Mbərom i jan anà maslay anahan ahay sa ba iken” asanaw?

¹¹ Aday dukwen, a wa: “Ti kəcaw iken à alay a tinen inde, anga aday kâ saa burgosl anan saray anak ahay pu kon bay[‡]” bidaw?»

¹² Yesu a mbədahan apan asa re, a wa: «Deftere a Mbərom a ja nà: “Kâ sa ca azan pə Mbərom anak wa bay.§»

¹³ Pə dəba anahan a wa, Fakalaw kà yak nga dəftakar pə Yesu wa. Coy a mbəsak anan, a zla way anahan pə cakay anahan wa, si pac a hinen asa.

*Yesu a dazlan anà mer su way anahan à Galile
Mata 4.12-17; Markus 1.14-15*

¹⁴ Pə dəba ana way ataya wa fok kutok, Yesu a may ahay pə daliyugo sə Galile, winen ma rah məgala sə Apasay a Mbərom awan. Do ahay tə dazlan sə təker anan ləbara sa 'am anahan awan, anà do ahay à wulen su doh sa man ataya fok, pu kon pu kon.

¹⁵ Yesu a dukwen kà dəfak anan anan 'Am a Mbərom anà dō ahay ù doh sə wazay ahay. Do sa man ataya fok ta ma nga sə varan zlangar.

*Do sə Nazaratu ahay tə dəfak nga pə Yesu bay
Mata 13.53-58; Markus 6.1-6*

¹⁶ Yesu a may ahay a Nazaratu, wulen su doh a winen sa har uda ata awan. Pə luvon sa man uda awan, kawa anahan sa taa ga, a zla ù doh sə wazay

[‡] **4:11** Ca pə Jabuura 91.11-12. § **4:12** Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.16.

ata awan. A slabak anga aday i jangan Deftere a Mbərom anà do ahay.

17 Tə varan ahay Deftere ana Ezaya, do maja'am a Mbərom. A təba anan Deftere ata awan, a njad man sə jinge, winen apan i ja nà:

18 «Apasay a Mbərom Fetek inde pi nen.
A zəba nen anga aday sə dakan anan ù do mətawak
aya awan, ləbara mugom awan.

A slənay ahay nen sa jan anà do sə dangay ahay nà:
“Həna ti mbəsak kwanay coy”,
aday anà hurof ahay nà: “Həna idə a kwanay
i təba kutok”.

A slənay ahay nen saa tam anan do aday tinen
apan ti ga atan alay ataya à dəce a tinen
ahay wa,

19 aday sa naa dakay anan ava a Mbərom sa
kay anan ahay sumor anahan ata kà slak.*»

20 Pə dəba wa kutok, a tacay anan Deftere ata
awan, a man anan anà do sa ga mer su way ù doh
ata awan. A njahay way anahan kutok. Do su doh
ataya fok idə pə winen həməcəcce, tinen apan ti ca
apan.

21 Yesu a jan atan kutok, a wa: «Way a kwanay
sə sləne à Deftere a Mbərom wa ata nà, həna biten
way ata kà gak zek coy.»

22 'Am anahan a lele sa jan atan ata nà, a gan
atan masuwayan. Ta wa: «Winen nà, do lele awan.
Əna aday na wa, winen nà, wan ana Yusufu ba?
Aday a gəbay wurwer sa san way a anahan a
matanan ata awanaw?»

23 Natiya, Yesu a jan atan apan kutok, a wa: «Na
san zle, ki saa jen uno jike sa 'am kawa həna a anan

* **4:19** Ca pə Esaaya 61.1-2.

24 Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Do ahay ta gan nga anà 'am ana do maja'am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Ùna ù kon anahan a nà, dowan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.

25 Nen apan ni jak ikwen tə dīdēm a asa re. A alay ana Eliya do maja'am a Mbərom winen inde mba ata nà, iven kà gak bay ava maakan tə kiya mbərka. May kà nak pə daliyugo bayak awan. Aday dukwen, mədukway sə uwār ahay nà, inde pə daliyugo sə Isəra'ila re asanaw?

²⁶ Ṗna Mbərom kè slənek anan Eliya àga mədukway sə uwar ataya bay. Si Mbərom a slan anan nà, àga mədukway sə uwar a inde winen à Sarəfat pu kon sə Sidon bidaw?[†]

²⁷ Aday à alay ana Elize do maja'am ana Mbərom
ata dukwen do mə dugwad̄ aya inde bayak a pə
daliyugo sə Isəra'ilə, əna Elize kə mbərak dowan
kwa kərtek bay. Si a mbar anan nà, Na'amana
taayak, winen dukwen do sə daliyugo sə Siriya.‡»

28 Natiya kutok, do mə njahay aya ù doh sə wazay
ata, tə sləne 'am ata cəna, a cəban atan tə mindel,
mivel a tinen a ban nə kawa uko.

29 Tinen a fok tə slabak, tə ngəza anan kucəcəren kucəcəren, ta zla anan zad à wulen su doh wa. Wulen su doh a tinen ata nà, pa nga sə culok. Ta zla anan pə zalan, aday ti i fakan ayak alay à man ata wa.

[†] 4:26 Ca pə 1 Laamiiñe 17.8-16. [‡] 4:27 Ca pə 2 Laamiiñe 5.1-14.

30 Ùna a nay ahay à wulen a tinen wa, a zla way anahan.

*Yesu a mbar anan dowan a inde tə setene à nga
Markus 1.21-28*

31 Pə dəba anahan a wa, Yesu a slabak à man ata wa, a zla à wulen su doh sə Kafarnahum pə daliyugo sə Galile. Pə luvon sa man uda awan, a dakan atan anan way ù doh sə wazay.

32 Wazo anahan a a gan atan masuwayan, anga a dəkay anan way nə, tə mazlab awan, dodok dodok lele.

33 Dowan inde ù doh à man ata awan, winen tə setene à nga inde. A zlah pi zek tə məgalak awan, a wa:

34 «Iken Yesu, do sə Nazaratu, ma a nak pə manay anaw? Ka nak sə lize manay ca daw? Na san iken zle lele, iken nə do maslan a Mbərom Cəncan awan.»

35 Cəna Yesu a gafan 'am tə məgalak awan, a jan nə: «Kê bəbal awan bay, hayak à dowan ata wa adəka.»

Cəna bəram, setene ata a lar anan dowan ata à məndak à wulen su do ahay inde à man ata awan. A nay à dowan ata wa bok, a mbəsak anan mənjəna sa gan awan kwa mənjœk.

36 Way a sə təra ata kà gak anan masuwayan anà do ataya fok, ta ma nga sə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Jəba su do wura həna anan anaw? Winen apan i jan 'am anà setene ahay tə məgala sə mazlab awan, aday tə bənan à 'am wa acəkan re.»

37 Do ataya ta tan 'am à ləbara ana Yesu pə daliyugo ata təday fok.

*Yesu a mbar do sə dəvac ahay bayak awan
Mata 8.14-17; Markus 1.29-34*

38 Natiya awan, Yesu a nay ù doh sə wazay wa cəna, a zla àga Simon. A tan ayak à nga anà jéje a Simon winen lelibay. Nga a bərzlan tə mindel. Ta gan kem, â mbar anan ite.

39 Yesu a zla pə cakay anahan awan, a kudœk apan. A ngəraz pə dəvac sa nga sə bərazel ata cəna, a ndalay panan. Kwayan'a, uwar ata a slabak, a dan atan way sa pa.

40 Pə dəba ana pac sə slashay ù doh wa ite nà, do ahay ta zlak anan ayak tu do sə dəvac a tinen ahay cara cara bayak awan, à man a Yesu. A dazlan sa daf patan alay kərtæk kərtæk a tinen awan, aday tə mbərak fok.

41 Apasay lelibay aya ta nak ahay à do ahay wa bayak awan. Apasay lelibay ataya tinen apan ti zlah kurkwer, ta wa: «Iken nà, Wan a Mbərom wanahan!» Ðna Yesu a ngəraz patan, a gafan atan 'am anga aday tâ ja matanan bay. Bina ta san zle, winen nà, Almasihu a wanahan.

*Yesu a wazay à wulen su doh sə kiþe ahay
Markus 1.35-39*

42 Ide a cəde sidew a nà, Yesu a zla à wulen su doh ata wa, a zla à kiþe, à saf inde. Ðna do ahay ta zla saa pəlay anan. Ta tan ayak à nga kutok, ta gan may nà, abay â mbəsak atan bay.

43 Ðna Yesu a jan atan nà: «Abay təde ni zla adəka, saa dakay anan ləbara sa 'am mugom a sə bahay a Mbərom, anà do sə wulen su doh sə kiþe ahay re. Bina nen mə slənay a bugol nà, saa ga mer su way ata awan.»

44 A zla sə wazay pu kon pu kon ù doh sə wazay ahay à wulen su doh sə Yahudiya ataya inde fok.

5

*Yesu a ngaman anà do sa ban kəlefaya inde
Mata 4.18-22; Markus 1.16-20*

1 Pə luvon a inde, Yesu winen mə tavay a pa 'am sə bəlay sə Gənesaret. Do ahay inde bayak a à man anahan, tinen apan ti ngədac zek ahay tə mindel, anga a nan atan sə sləne 'am a Mbərom.

2 Coy a canan ayak anà kwalalan ahay cew pa 'am məgujeguje. Do sa ban kəlef ahay tə dazak ahay wa, tinen apan ti banay anan zuvo a tinen ahay.

3 A ján à kwalalan kərtek a inde, mbala ana Simon. A jan anà Simon a nà, â hədék anan kwalalan anahan ata pa 'am məgujeguje wa mənjœk, sa ma nga à mamasl awan. Coy Yesu a a njahay uda awan, a dazlan sə wazan anà dō ahay kutok.

4 Yesu a ndav anan 'am anahan ata nà, a jan anà Simon, a wa: «Hədék anan kwalalan pa man sə a'am sədék awan, aday kâ liren ayak zuvo à a'am inde sə bənay ahay wa kəlef ahay.»

5 Simon a mbədahan apan, a wa: «Miter, ma gak mer su way ata matanan sə luvon a anan ndekərkərre, mə njəkak ahan bay, mə nahay apan nə hwiyop. Aday ɗukwen mə bənak kəlef a kwa kərtek bay. Əna ka jak umo həna ata nà, mi təma sə larak anan ayak zuvo aya à a'am inde aday biɗaw!»

6 Tə larak anan ayak zuvo à a'am inde bine siwaw nà, kəlef ahay bayak a tə rahak anan zuvo. Bəse coy a nan anà zuvo sə məndah.

⁷ Tə ngaman ayak anà do à kwalalan hinen inde ataya, saa man atan zek. Do ataya tə dəzlek ayak nà, ta rah anan kwalalan a tinen a cew ataya fok tə kəlef ahay. Bəse coy a nan anà kwalalan ataya sə kəkar à a'am inde, anga ta ba ike kə zalak.

⁸ Simon Piyer a canan anà way a matanan ata cəna, a nay à man a Yesu. A dukwen gərmec ù vo, a ja nà: «Ba Məduwen uno, mbəsak nen cəpak, bina nen nà, nen do sə atahasl.»

⁹ Simon tu do si mer su way anahan ataya ta ma nga pə ajəjar anga kəlef a sa ban ata kə zalak pə alay a mindel a wa, bayak a jiga awan.

¹⁰ Way ata kà gak anan masuwayan anà atə Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay, tinen do sa ga mer su way kərték a tatə Simon ata re.

Əna Yesu a jan anà Simon, a wa: «Kê jəjar bay. Iken ki təra həna adəka nà, do sə njudo do sə pəruho azar ahay, bina iken do sa ban kəlef sabay.»

¹¹ Ta may anan ahay kwalalan a tinen ahay, tə tavay atan pa 'am məgujeguje asa. Cəna tinen mbəsak ayak way a tinen ahay fok à man ata awan, tə pərahan azar à Yesu kutok.

Yesu a mbar anan dowan a inde mə dugwad awan

Mata 8.1-4; Markus 1.40-45

¹² Natiya, Yesu winen ù kon hinen asa. Tə zlangay tə dowan a inde mə dugwad awan. Dowan ata a canan à Yesu cəna, a lar zek à məndak pa 'am anahan, a gan amboh, a jan nà: «Ba Məduwen, kà zlak anak à nga nà, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à ndav ite.»

¹³ Yesu a ndədoy alay, a laman ta sa jan nà: «U no. Mbar! Zugol anak kə ndəvak.»

Kwayan'a, dəvac a dowan ata a ndalay panan, kə mbərak.

¹⁴ Coy, Yesu a gafan 'am pi zek wa lele, a jan, a wa: «Kâ sa təkəren ləbara a anan anà dowan bay. Óna zla saa kan zek anà do sə gədən dungo à way ahay anga Mbərom, â zəzor iken. Aday kâ var way kawa ana Tawrita ana Musa sa ja, aday do ahay tâ san apan zugol anak kə ndəvak.»

¹⁵ Kwa abay Yesu kâ jak anan kâ sa dakan anan à dowan bay təkedé nà, sləmay a Yesu a ma nga sə zakay sa ta 'am pə daliyugo ata təday bayak awan. Do ahay ta nay ahay à man anahan bayak a sa naa sləne 'am anahan, aday â mbar atan à dəvac a tinen ahay wa.

¹⁶ Óna Yesu a a zla way anahan, a njahay à man sa saf inde, aday a taa gan amboh à Mbərom à man ata awan.

Yesu a mbar anan dowan a inde mə təra à məndak awan

Mata 9.1-8; Markus 2.1-12

¹⁷ Pəluvon a inde asa, Yesu winen apan i tətakan way anà do ahay. Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay tinen inde mə njahay a pə cakay anahan. Do ahay ta nay ahay kwa pu kon ahay wa cara cara: do sə Galile ahay, do sə Urəsalima ahay pi zek tu do sə Yahudiya azar aya re. Aday məgala a Mbərom inde pə Yesu sa mbar anan do ahay.

¹⁸ A alay ata ite, dowan aya inde tə gəbək ayak do pə lala, winen mə təra à məndak awan. Ta gan may sa zla anan ù doh à man a Yesu, aday ti nahay anan pa 'am anahan.

¹⁹ Óna ta san sa jəka ti zla anan ù doh nə ta sə wuraw bay, anga do kə zalak ù doh awan, rod ahay

à məsudoh inde. Ta ján pa nga su doh, tə pəpas man, aday tə tarak anan ayak dōwan a pə lala ata tə liber ù doh, finger à man a Yesu awan. A dəzle à wulen su do bayak ata inde, tə nahak anan ayak pa 'am a Yesu.

20 Yesu a canan anà adaf nga a tinen ata nà, a jan anà dōwan a dəvac ata awan, a wa: «Car uno, nə pəsek anan anan ines anak ahay coy.»

21 Pə dəba a 'am anahan ata wa kutok nà, Farisa ahay, tə miter sə Tawrita ahay, ta ja ta nga ta nga, ta wa: «Jəba su do wura həna anan sə jənan pa 'am anà Mbərom matana ata anaw? Waya sa mba apan sə pəse ines su do anaw, kak si Mbərom a aday bina!»

22 Yesu a san way a tinen sə jalay ata zle kwayan'a, a jan atan, a wa: «Kə jilen way matanan à mivel a kwanay inde nà, angamaw?»

23 Ma da 'am a nə maw? Sa ja: “Nə pəsek anan ines anak ahay” ata daw, kabay sa ja: “Slabak, zla” ata daw?

24 Óna u no kê sənen apan lele, nen Wan su Do nà, məgala uno inde sə pəsen anan ines à do ahay pə daliyugo.»

A jan anà dōwan a mə təra à məndak ata kutok, a wa: «Nen apan ni jak: Slabak, gəba lala anak, zla agay.»

25 Cəna, dōwan ata a slabak pə idé su do ataya fok. A gəba lala anahan a sə nahay apan ata awan, a zla way anahan agay, ta sə həran nga anà Mbərom.

26 Way ata a gan masuwayan ù do ataya fok, aday tə həran nga anà Mbərom, ta ma nga pə ajəjar,

ta wa: «Biten a anan nà, də canak anan anà way ma ga masuwayan awan.»

*Yesu a ngaman anà Lewi
Mata 9.9-13; Markus 2.13-17*

²⁷ Pə dəba anahan a wa, Yesu a may ahay ù doh wa nà, a canan anà do sə cakal jangal a inde tə ngaman Lewi*, winen mə njahay a ù doh sə cakal jangal. Yesu a jan, a wa: «Pəruho azar!»

²⁸ Dowan ata a slabak kwayan'a, a mbəsak way anahan ahay fok à man ata awan, a pərahan azar.

²⁹ Pə dəba wa kutok Lewi sə dowan ata a da way sa pa bayak a àga winen sə təma anan Yesu. Do sə cakal jangal ahay tu do azar aya bayak awan, tinen apan ti pa way sa pa pə kərtek a tatə Yesu.

³⁰ Aya əna Farisa ahay tə miter sə Tawrita ahay nà, way ata kà zlak atan à nga bay. Anga nan, ta jan anà njavar a Yesu ataya, ta wa: «Kwanay apan ki pen way a aday ki sen way pə kərtek a tu do sə cakal jangal ahay aday tu do sə atahasl ahay nà, angamaw?»

³¹ Yesu a jan atan, a wa: «Do dəvac a bay cəna, a gan may anà do sə disise bay, si do sə dəvac ahay.

³² Nen na nay ahay sa naa ngaman anà do sa ga way lele ataya bay. Əna na nay ahay nà, sə ngaman anà do sə atahasl ahay, anga aday tâ yam pə ines a tinen ahay.»

*Acəce way pə sumaya
Mata 9.14-17; Markus 2.18-22*

³³ Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay ta jan anà Yesu, ta wa: «Njavar ana Yuhana ahay ta

* ^{5:27} Lewi ata nà, sləmay anahan Mata re.

sə Farisa ahay ta taa ga sumaya tə amboh a kutok nà, aday mbala anak ahay ta ga itəbay nà, angama kəlanaw?»

³⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «A ga pikwen nà, do mə ngamay aya à man sə gəba dalay nà, ti mba apan sa ga sumaya itədaw? Matanan bay!»

³⁵ Óna pa pac a do sə gəba dalay ata tə bənak anan à wulen a tinen wa nà, ata ti ga sumaya kutok.»

³⁶ Natiya kutok, Yesu a təkəren atan 'am sə jike a anan, a wa: «Kula dowan saa ngərway anan ahay zana wiya a aday i tam anan pə zana məduwer a nà, ibay asanaw? Kak dowan a kà gak matanan nà, kà nəsek anan zana wiya ata bidaw? Aday zana məduwer ata dukwen nà, i zla pi zek tə zana wiya ata bay ba?»

³⁷ Aday dukwen, dowan saa mbaď mahay mə kwasay a bay a à mbulo sa zlay məduwer a inde nà, ibay.[†] Dowan a kà sak a ga matanan cəna, mahay a mə kwasay a bay ata kà sak a kwasay uda nà, i ndazl anan mbulo ata awan. Mahay i pak, aday mbulo dukwen kà nəsek.

³⁸ Kak matanan bay cəna, si ti pak mahay mə kwasay a bay awan, à mbulo wiya a inde cite.

³⁹ Dowan a kà sak mahay mə kwasay a nà, i gan may anà mə kwasay a bay ata sabay asanaw? Anga ta ja nà, lele a nə mə kwasay ata awan.»

6

[†] 5:37 Mbulo sa zlay nà, way sa mbaď uda mahay kabay a'am sa sa, anga do sa bar ahay. Aday dukwen, kak winen wiya awan nà, a ngəraw kawa atə gəzla tə kukwar sa kaď ata bay.

*Yesu nà, winen bahay sə luvon sa man uda awan
Mata 12.1-8; Markus 2.23-28*

¹ Pə luvon sa man uda a inde nà, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla tə guvo sa ndaw kutok nà, njavar anahan ahay ta kađ ndaw, ta pa.

² Óna azar sə Farisa aya sə canan atan ataya ta jan atan nà: «Ki gen way aday təde abay sa ga pə luvon sa man uda bay ata nə, angamaw?»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kula kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu do anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay daw? A ga nə kəkəmaw?*

⁴ Dawuda a zla à jawjawa sə mazlab a Mbərom, a ray pen ma ga nga anga Mbərom ata awan, a pa, aday do anahan ahay dükwen, kə varak atan, ta pak re. Abay təde saa pa nà, dō sə gəđan dungo à way ahay anga Mbərom dəkđek bidaw?»

⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen Wan su Do nà, nə lavan nga anà luvon sa man uda awan.»

*Yesu a mbar anan dowan a inde ma mac alay awan
Mata 12.9-14; Markus 3.1-6*

⁶ Natiya awan, pə luvon sa man uda hinen asa, Yesu a zla ù doh sə wazay, winen apan i wazay. Dowan a inde à man ata awan, alay puway anahan ma mac awan.

⁷ Miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay tinen apan ti dəfan idé anà Yesu, ata aday, kak kə mbərak anan do pə luvon sa man uda awan nà, ti njad apan alay sa 'am sa man anan mungok kutok.

* ^{6:3} Ca pə 1 Samiyel 21.2-7.

8 Aya əna, Yesu nə a san way a tinen sə bayak ata zle. Anga nan, a jan anà dowan a ma mac alay ata, a wa: «Slabak! Tavay à wulen su do anaya inde.» Cəna, dowan ata a slabak, a tavay jek à wulen su do ataya inde.

9 Natiya, Yesu a jan anà miter sə Tawrita ahay tə Farisa ataya fok, a wa: «U no sə cəce pikwen wa: Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kabay cəved inde sa ga mer su way lelibay awan, daw? Tədə sa tam anan sifa su do daw, bəzi lele nə sə lizen anan sifa daw?»

10 Yesu a ca patan nerre fok, a jan anà dowan a ma mac alay ata kutok, a wa: «Ndədoy anan alay anak.»

Dowan ata a ndədoy anan alay anahan cəna, wuret alay anahan kə pəsakak.

11 Əna, way ata kə cəbək anan anà do ataya awan. Ta ma nga sa vad apan awiyaway, aday kəkəma ti i ga anan tə Yesu anaw.

Yesu a walay do maslan anahan ahay kuro nga cew

Mata 10.1-4; Markus 3.13-19

12 A luvon ataya inde kutok nà, Yesu a ján wanahan à bəzlom saa ga amboh. A nahay apan hwiyp tə idə cekərkərre sa gan amboh anà Mbərom.

13 Idə a a cəde kutok bine siwaw nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tə halay nga pə cakay anahan. Ta nay ahay kutok nà, a walay wa kuro nga anahan a cew. A ngaman atan nà, do maslan ahay.

14 Sləmay a tinen aya həna: Simon, dowan a Yesu a ngaman tə sləmay hinen, Piyer[†] ata awan, aday

[†] **6:14** Piyer: kawa sa ja nà, Pəkərad.

Andære, mərak ana Simon, Yakuba, Yuhana, Filip, Bartilome,

¹⁵ Mata, Tomas, Yakuba wan ana Alfa, Simon do manide sə Ruma ahay,

¹⁶ tə apan Yuda wan ana Yakuba aday tə apan Yudas Iskariyot, do saa ga daf pə Yesu ata awan.

*Yesu a mbar anan do sə dəvac ahay bayak awan
Mata 4.23-25*

¹⁷ Pə dəba anahan a wa nà, atə Yesu tu do maslan anahan ataya tə dazay à bəzlom wa, tə tavay pa man barbara a fasada. Njavar a Yesu azar aya tinen inde à man ata bayak awan. Aday man su do azar aya ta nay kwa ù kon a azar aya wa, kawa do sə Urəsalima pi zek tu do sə Yahudiya azar aya, tə apan do sə wulen su doh aya bəse tə bəlay ataya, kawa do sə Tirus ahay aday tu do sə Sidon ahay fok, tinen à man ata awan.

¹⁸ Ta nay ahay nà, sa naa pak sləmay pa 'am anahan ahay, aday sa naa njad' zay si zek a tinen ahay. Aday do setene sə hurvos atan ataya ʃukwen ta nak ahay, aday fok tə mbərak re.

¹⁹ Kuwaya a gan may sə laman alay à Yesu, anga məgala sa mbar do ahay a nay à winen wa, aday a mbar atan fok.

*Ataslay mivel tə dəce
Mata 5.1-12*

²⁰ Natiya awan, Yesu a ca pə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa:

«Ataslay mivel inde anga kwanay, do mətawak aya awan,
anga bahay a Mbərom ma var a nə anga kwanay.

21 Ataslay mivel inde anga kwanay, do may a han pikwen həna ataya awan,
anga ki naa rihen pə luvon a inde nà, mbodol mbodol mba.

Aday ataslay mivel inde anga kwanay, do sə jalay mərava ahay ite asa,
anga ki naa mbisen pə luvon a inde mba.

22 Kak həna do ahay ta nak ikwen iðe,
tə rəzlak kwanay à wulen a tinen wa,
tə gənahak ikwen,
ta jak pikwen 'am lelibay aya anga kə dəfen
nga pi nen Wan su Do nà,
tislen mivel adəka.

23 Pə luvon a ta gak ikwen way matana ataya cəna,
tislen mivel, ndəzlen tə ambasay adəka,
anga Mbərom i varak ikwen magwagway
məduwen a à bagəbaga mburom.

Anga bije a tinen ahay dñukwen ta gak anan ahay
anà do maja'am a Mbərom ahay kətanan re.

24 Óna, kwanay do sə zlile ahay nà, dəce inde pikwen,
anga ba kə njiden panan magwagway a
kwanay həna pə daliyugo coy.

25 Kwanay, do ma rah aya həna ataya awan, dəce
inde pikwen,
anga may i naa rawad kwanay pə luvon a inde
mba.

Kwanay, do à ambasay inde həna ataya awan, dəce
inde pikwen,
anga ki naa yimen ta sə jalay mərava pə luvon
a inde mba.

26 Kak həna do ahay ta ja pikwen nə 'am lele aya
nà, dəce inde pikwen,

anga bije a tinen ahay dukwen tə varak anan zlangar matanan anà do maja'am mung-walay ataya re.»

*Pəlen anan do manide a kwanay ahay
Mata 5.38-48, 7.12*

27 Pə dəba anahan a wa, Yesu a jan atan asa, a wa:
«Kwanay do sə puko sləmay ahay, nen apan ni jak ikwen: Pəlen anan do manide a kwanay ahay, gen anan sumor anà do sa nak ikwen idé ahay.

28 Pəsen 'am lele aya anà do sə tahasl kwanay ahay. Gen amboh anà Mbərom anga do sa ga alay tə kwanay ahay.

29 «Dowan a kə dəcak anak pə cakay sləmay kərték a nà, mbədahan anan apan day hinen asa. Kabay dowan a kə ngəzərak panak zana anak məduwen a sa pak pi zek ata nà, mbəsakan anan apan tegwere sə zaña ata re.

30 «Dowan a kə cəcihek panak wa way nà, kâ sa gan anan azay bay, varan. Kabay dowan kə ngəzərak panak wa way anak nà, mbəsakan anan, kə cəce a panan bay.

31 «Way a aday həna ki gen anan may do ahay tâ gak ikwen anan nà, gen atan anan dukwen matanan re.

32 «Kak kə pəlen nà, do sə pəlay kwanay ahay dəkdek nà, waya saa ngərak ikwen apan anaw? Kwa do sə atahasl ahay dukwen tə pəlay nà, do sə pəlay atan ataya re asanaw?

33 Kabay, kak ki gen anan sumor nə ù do sa gak ikwen sumor ahay dəkdek ata nà, mərdok sə ayanga a kwanay wuraw? Abay do sə atahasl ahay nà, ta ga nə matanan bay cara daw?

34 «Kak kə viren anan gudire nà, anà dowan aya aday kə sənen zle ti mba apan sə hamak ikwen anan uda təte ataya nà, waya saa ngərak ikwen apan anaw? Kwa abay do sə atahasl ahay təkedé tə varan gudire nà, anà dowan aya aday ta san zle ti mba apan sə haman atan anan uda təte ataya bidaw?

35 Óna, adəka bay, pəlen anan do manide a kwanay ahay, gen atan sumor, viren atan gudire, əna mənjəna sə bayak sa jəka ti sa haman umo anan uda mba ata awan. Kak ki gen matanan nà, ki i njisen magwagway bayak awan, ki təren nə wan a Mbərom sə bagəbaga mburom ahay. Anga Mbərom awan, winen a gan sumor nà, anà do sa ngar pə alay itəbay ataya awan, aday anà do sə huwan ahay fok re.

36 Gen anan sumor i zek ahay, anga Bəbay a kwanay Mbərom nà, winen do sa gan sumor ù do.»

'Am sa man mungok i zek ahay

Mata 7.1-5

37 «Kâ si men anan anan mungok ù do azar aya à mivel inde bay. Ata Mbərom dukwen i mak ikwen anan mungok bay ite re. Kâ bənen do à mivel inde bay. Ata Mbərom dukwen i ban kwanay tə sariya bay ite re. Pəsen anan anan ines anà do ahay, aday Mbərom dukwen i pəsek ikwen anan à kwanay aya ite re.

38 «Viren anan way anà do ahay, aday Mbərom dukwen i mak ikwen anan uda awan. I mak ikwen uda nà, tə way sə lavay way məduwen awan, aday i tambal anan, i jəjak anan uda nə lele. I rahak ikwen anan cucucœ aday i pəkak ikwen ayak uda à mbulo inde. Mbərom i lavak ikwen ayak uda

nà, tə way a kwanay sə lavan uda anà do ahay ata awan.»

39 Yesu a təkəren atan 'am sə jike hinen asa, a wa: «Do hurof a nà, i mba apan sə bənan alay anà hurof car a təte d'aw? Kak matanan nà, ti slashay à gujar inde cew maya bidaw?»

40 Do sə jangay nà, i zalay miter anahan bay. Óna do sə jangay ata i ndav anan ajangay anahan aday ti sa lavay tə miter anahan ata kutok ba?»

41 A jan atan asa, a wa: «Iken nà, ka mba apan sə canan anà cukol i ide ana mərak anak inde, aday dədom i ide anak a inde nà, ka mba apan sə canan sabay ata nà, angama kutok anaw?»

42 Ka mba apan sa jan anà mərak anak: “Ónga, nə gəbak anan ahay cukol i ide wa”, aday cəkəbay iken a nə dədom i ide anak a inde zləlŋəddə nà, kə gəbak anan ahay wa bay re asanaw? Mbadəmbada bidəka! Ónga, gəbay anan ahay dədom i ide anak a wa, aday ki ca ide lele. Ata aday ki i mba apan sə gəbay anan ahay cukol ide anà mərak anak wa nà, na.»

Dədezl si sé tə wan anahan aya awan

Mata 7.16-20, 12.33-35

43 Natiya, Yesu a jan atan asa, a wa: «Dədezl si sé lele a nà, i wahay wan lelibay a bay. Dədezl si sé lelibay a ite nà, i wahay wan lele aya bay.»

44 Anga na awan, da san anan dədezl si sé ahay fok nà, pa wan a tinen aya wa. Dowan i mba apan sə bənay ahay wan sə buway i sé sə jəgem wa nà, ibay. Dowan sa sa bənay ahay maka i sé sə iyam wa dukwen ibay re.

45 Do lele a nà, a san sa ja 'am zle ləfedədə, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivel

anahan a lele ata wa. Aday do sə huwan ite nà, a ja nə 'am sə huwan, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivel anahan a lelibay ata wa re. Bina təbəlem su do a ja nə way sa nay ahay à mivel anahan wa.»

*Jike su doh ahay cew
Mata 7.24-27*

46 Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a jan atan, a wa: «Kə ngimen uno “Bahay, Bahay!” nà, aday ki gen way a kawa nen sa jak ikwen aday kí gen ata bay asanaw?

47 Ni dakak ikwen anan həna. Do zənzen a kà nak à man uno, kà slənek 'am uno, kà dəfak anan apan lele nà, winen a ga minje nə tə wayaw?

48 Winen a ga minje nà, tu do sə ndakay doh. A pak saray a nà, a la məke sədék dezl pə pəkərad, a pəkay ahay saray su doh anahan pə pəkərad ata wa kutok. Zəlaka a haway ahay, a van nga anà doh a mi dezl ata awan, əna doh ata kə mbəzlak bay, anga saray su doh ata ma pak a lele.

49 Əna do sə sləne 'am uno aday kə dəfak anan apan bay ata nà, winen a ga minje tu do sa dezl doh anahan pə yugo mənjəna sa pak a saray a ata awan. Iven a ga, zəlaka a haway ahay, a van nga anà doh ata cəna, doh ata a mbazl seked seked kwayan'a.»

7

*Yesu a mbar anan ɓile ana bahay sə suje sə Ruma
ahay
Mata 8.5-13*

¹ Natiya kutok, pə dəba anahan a wa, Yesu a ndav anan 'am anahan sa jan anà do ahay nà, a slabak, a zla way anahan à wulen su doh sə Kafarnahum.

² Bahay sə suje ahay a inde à man ata awan, winen nà, Ruma ahay. Ləliwe sə bile anahan a inde dəvac awan, bəse winen apan i ndav zek coy.

³ Matanan, bahay sə suje ata a sləne pə ləbara a Yesu cəna, a slənay ahay məced sə Yahuda ahay à man anahan sa naa gan kem, aday â zla saa mbar anan bile anahan ata ite.

⁴ Natiya, do ataya tə dəzley ahay à man a Yesu nà, tə dubok anan, ta gan kem, ta sa jan nà: «Dowan ata nà, abay kâ slənen anan ayam anahan ite nà, təde.

⁵ Winen a pəlay do a mənuko ahay tə mindel, aday sə hanan umo doh sə wazay ata dəukwen, winen a re.»

⁶ Natiya awan, Yesu a zla tə məced ataya kutok. Abay bəse tinen apan ti dəzle àga bahay sə suje ata kutok nà, dowan ata a slənay car anahan ahay pə cəved sa naa jan à Yesu nà: «Ba Məduwen, kâ yay nga sa nay ahay bay, anga nen na slak təde aday ki dəzley ahay àga nen bay.

⁷ Anga nan, na ca apan nà, ni zlak ayak ta nga uno awan, à man anak a nà, na slak bay. Ja 'am anak a dasl kərték cəna, bile uno i mbar.

⁸ Nen a aday nà, bahay uno ahay dəukwen inde, aday nen nə bahay sə lavan nga anà suje ahay bayan aya re. Na sak a jan anà dowan a kərték a: “Zla tiya”, i zla. Na sak a jan anà do hinen: “Hayak à man a anan”, i nay ahay. Na sak a jan anà bile uno: “Ga natiya”, i ga anan acəkan.»

⁹ Natiya, Yesu a sləne anan 'am ataya fok cəna, a zlan à nga lele. A mbədahay 'am pu do sə pərahan

ayak azar ataya, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdēk awan, kula na tak anan à nga anà do sa daf upo nga lele kawa dowan a anan à wulen su do sə Isəra'ila ahay bay.»

10 Do maslan ataya ta ma pə dəba àga bahay sə suje ata kutok. Taa tan ayak à nga anà bile anahan ata nà, kà mbərak, winen inde zay coy.

Yesu a mbar anan wan ana mədukway sə uwar inde, ma mac awan

11 Natiya kutok, pə dəba anahan a wa nà, Yesu a zla à wulen su doh a inde tə ngaman Nayin. Njavar anahan ahay, tə do ahay bayak a tə pərahan azar.

12 Bəse Yesu winen apan i dəzle à wulen su doh ata inde nà, tə zlangay tu do ahay tə gəbak ahay məsinde, tinen apan ti zla anan à məke. Məsinde ata nà, wan ana mədukway sə uwar a inde, mənduwel awan. Do ahay bayak a tinen apan ti zla tatə uwar ata pa 'am jəvay.

13 Aday kutok, Yesu Ba Məduwen a canan à mədukway sə uwar ata cəna, a gan i zek wa, a jan, a wa: «Njahay way anak, kâ yam bay.»

14 Cəna, a zla, a laman alay anà lala sə gəba məsinde ata awan, do sə gəba məsinde ataya tə tavay. Yesu a jan anà məsinde ata, a wa: «Wan ada, nen apan ni jak: Slabak!»

15 Cəna, wan ata a slabak acəkan, a njahay tun, winen apan i ja 'am. Aday Yesu a man anan à alay inde anà may anahan.

16 Do sə canan à way a Yesu a sa ga ata nà, ta ma nga pə ajəjar, tə həran nga anà Mbərom ta sa ja nà: «Do maja'am a Mbərom məduwen a kà nak ahay

à wulen a mənuko inde» aday «Mbərom kà nak sa man zek anà mənuko do anahan Isəra'ila ahay.»

17 Ləbara sə way a Yesu a sa ga ata a ta 'am təday pə daliyugo sə Yahudiya, aday pu kon azar a sa mban atan ataya fok.

Yuhana, do sa gan baptisma anà do ahay ata a slan do ahay à man a Yesu

Mata 11.2-19

18 Natiya awan, njavar ana Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata, tə təkären anan ləbara sə way a Yesu sa ga ataya fok anà miter a tinen. Yuhana a ngaman anà njavar anahan ahay cew,

19 a slan atan à man a Yesu Ba Məduwen, saa cəce panan: «Iken nà, Almasihu, dowan a manay sə sləne i nay ahay mba ata daw? Kabay mâ ba do hinen daw?»

20 Do maslan a Yuhana ataya tə dəzle à man a Yesu nà, tə cəce panan kutok, ta wa: «Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay a slənay manay à man anak saa cəce panak: Iken nà, Almasihu dowan a manay sə sləne i nay ahay mba ata daw? Kabay mâ ba do hinen daw?»

21 A alay ata ite, Yesu winen apan i mbar do sə dəvac ahay bayak a, à dəvac a tinen ahay wa cara cara, tu do sə setene ahay, aday kà təbak anan anan ide anà hurof ahay bayak awan.

22 Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Zlen, təkären anan anà Yuhana nà, way a kwanay sə canan aday sə sləne: Hurof ahay tə təbak idé, vədal ahay tinen apan ti zla tə saray a tinen, aday do mə dugwad aya dukwen, zugol inde patan sabay anga tə mbərak. Mədəngazlak ahay, tinen apan ti sləne way tə sləmay a tinen ahay re, do ma mac aya tə

slabakak ahay à məke wa, aday do mətawak aya, tə slənek ləbara sa 'am mugom awan.

23 Zay i təran anà do aday kè mbəsakak sa daf upo nga itəbay ata awan.»

24 Pə dəba ana do maslan a Yuhana ataya sa zla way a tinen ata wa nà, Yesu a dazlan sa jan 'am ana Yuhana anà man su do ata awan, a wa: «Ki zlen à kiбе à man sa safinde nà, saa cay ahay pa maw? Pə gusuko aday mad winen apan i bal anan ata daw? A'ay.

25 Əna aday ka si cen ahay nà, pa ma kutok anaw? Pu do aday winen ma pak zana kəlfedede aya ata daw? Do sa pak zana kəlfedede aya aday tinen zlide aya ata dukwen, mə njahay aya way a tinen à gala bahay ahay.

26 Aka aday ka si cen ahay nə pa ma kərték a kutok anaw? Pu do maja'am a Mbərom bidaw? Ayaw, winen do maja'am a Mbərom acəkan, aday nen ni jak ikwen nà, winen a zalay do maja'am a Mbərom ahay re.

27 Anga 'am inde mə vinde à Deftere a Mbərom inde, pə winen. Mbərom a wa:

“Həna ni slan do maslan uno,

i lahak pa 'am saa ndakak anan cəvedlele.*”»

28 Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen ni jak ikwen ite nà, dowan inde mə wahay a pə daliyugo sə zalay Yuhana nà, ibay. Aya əna, do ma kac awan à bahay a Mbərom inde ata ite nà, winen a zalay anan Yuhana tə məduwen.»

29 Do ahay, tu do sə cakal jangal aya təke fok, tə sləne 'am ataya cəna, tə sənak way a Mbərom ahay

* **7:27** Ca pə Malakiya 3.1.

fok nà, lele aya awan, bina tə ngəmak baptisma ana Yuhana coy.

30 Əna Farisa ahay tə miter sə Tawrita ahay, tə təmahak kawa ana Mbərom sa gan may tâ ga ata bay, bina tə ngəmak baptisma ana Yuhana ata itəbay.

31 Yesu a ja asa re, a wa: «Do a wuswes anaya həna ata nà, ni ga atan minje nà, ta maw? Ta ga minje nə tə wayaw?

32 Ta ga minje tə gwaslay mə njahay aya pə zavay sə wulen su doh, tinen apan ti zlahan i zek ahay, ta sa ja nà: “Ma fak ikwen ayak gungozl, kə gərven bay. Ma fak ikwen ayak gingec, kə yimen bay re!”

33 Anga Yuhana a nay ahay, winen a sa mahay bay, a taa ga sumaya re. Əna ki wen: “Winen mə vaway nga awan”.

34 Əna nen, Wan su Do, na nay ahay, na pa daf kəray, na sa way kəray nà, ki wen: “Cen apan! Dowan a anan nà, do sə kutov, do sə vaway nga, aday winen car su do sə cakal jangal ahay pi zek tu do sə ines ahay.”

35 Aya əna, do ahay ti san kəlire ana Mbərom winen lele, anga ti canan anà mer su way anahan sa ga ataya awan.»

Yesu àga dowan a inde tə ngaman Simon, winen Farisa ahay

36 Natiya kutok, dowan a inde tə ngaman Simon, winen Farisa ahay. A ngaman à Yesu saa pa way àga winen miya awan. Yesu a zla àga dowan ata, tə njahay sa pa way pə kərték a kutok.

37 Uwar a inde à wulen su doh ata awan, winen nà do sə atahasl. A sləne sa jəka Yesu winen

apan i pa way àga Simon, Farisa ahay ata cëna, a nay ahay àga dowan ata awan, tə amar sə wurde anahan a à dunguzlok inde.

38 Uwar ata a tavay à dëba ana Yesu bëse à man sə saray anahan. Winen apan i yam gweguzguzzé, ide sə ayam anahan a dazlan sə banay anan saray a Yesu kusler kusler. A ma nga sə təlkad panan ide sə ayam anahan ata tə sibœk sa nga anahan, a ban anan saray a Yesu hëmbok, a pak apan amar sə wurde ata kutok.

39 Natiya kutok, Simon, Farisa sə dowan a sə ngaman ayak à Yesu àga winen ata, a canan à way a matanan ata cëna, a jalay ta nga ta nga, a wa: «Dowan a anan i ga nà, do maja'am a Mbërom bay aday bina, a san sa jëka uwar sə laman a anan ata, winen do sə atahasl dukwen a san bay ata nə kékemaw?»

40 Pa 'am anahan ata kutok, Yesu a jan, a wa: «Simon, way inde u no sa jak.»

Simon a mbëdahan apan, a wa: «Miter, ja asanaw!»

41 Yesu a jan kutok, a wa: «Dowan a inde nà, gudire anahan inde pə do ahay cew. Pu do kërték awan, dala anahan apan mbulo sëkat dara, pu do hinen ite, mbulo kwa kuro dara.

42 Ùna do sə dala ata a ca patan cew miya dukwen, dowan saa mba apan sə haman anan dala anahan ata tate nà, ibay. Anga nan, a mbësakan atan anan dala anahan ata fok sə coy awan. Ùna à wulen su do a cew ataya wa nà, iken kë bayak saa pëlay anan dowan ata tə mindel nà, dowan a duwuraw?»

43 Simon a mbədahan apan, a wa: «I ga nə, saa pəlay anan dowan ata tə mindel nà, do aday winen sə mbəsakan anan dala zek məduwen a ata awan.»

Yesu a jan apan kutok, a wa: «Ka jak 'am didem awan.»

44 Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a mbəda 'am pə uwar ata awan, aday a jan anà Simon, a wa: «Na wa, kə canak anan anà uwar a anan ba? Nen na nak àga iken, əna kə varak uno a'am aday anga nê banay anan saray uno ahay bay. Əna winen kə banak uno anan saray tə idə sə ayam anahan, aday pa təlkad' panan tə sibœk sa nga anahan re bidaw?»

45 Aday iken nà, kə təmahak nen ta sa ban nen həmbok həmbok bay. Əna winen nà, kwa anuno sa nay ahay àga iken nà, kə mbəsakak sə buno anan saray uno ahay həmbok həmbok bay.

46 Iken kə mbədak uno amar sə wurde pa nga bay, əna winen kə mbədak amar sə wurde pə saray uno ahay re.

47 Anga nan, nen apan ni jak: Winen nà, i pəlay nen tə mindel, anga ines anahan ahay bayak a dukwen mə pəse aya awan. Əna do aday ines anahan ahay mə pəse a mənjœk akinetata nà, winen dukwen i pəlay nen tə mindel bay re.»

48 Natiya pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan anà uwar ata, a wa: «Mazar uno, ines anak ahay mə pəse aya coy.»

49 Do a sa pa way pə kərtæk a tə winen ataya fok tə dazlan sə jalay ta nga ta nga, ta wa: «Jəba su do wura aday kwa sə pəse ines pu do wa dukwen a mba apan re ata anaw?»

50 Əna Yesu a jan à uwar ata asa, a wa: «Adaf nga anak pi nen kə təmak iken. Zla tə zay!»

8*Uwar sə pərahan azar and Yesu ahay*

¹ Natiya, pə də̄fa anahan a wa a njahay əngal nà, Yesu a zla tə njavar anahan a kuro nga cew ataya awan, à wulen su doh ahay, aday pu kon pu kon. A dakay anan ləbara sə bahay a Mbərom mugom awan.

² Uwar aya inde tə pərahan azar. Uwar ataya nà, 6a Yesu kə mbərak atan à dəvac a tinen ahay wa, aday kə rəzlak ahay setene à nga a tinen ahay wa re. A wulen sə uwar a sə pərahan azar ataya inde nà: Mariyama, dəna sə Magədala ahay, aday Yesu sə rəzlay ahay setene ahay cuwbe à nga anahan a wa ata awan;

³ tə apan Yuwana, uwar ana Huza, do məduwen a sa ga mer su way àga Hiridus; tə apan Suzana; aday tə apan azar sə uwar aya bayak a re. Uwar ataya ta mak anan zek à Yesu tə njavar anahan ahay tə zlide a tinen.

*Jike su do sa casl ndaw**Mata 13.1-9; Markus 4.1-9*

⁴ Pə wulen su doh ahay wa cara cara, do ahay bayak a tə halay nga à man a Yesu. A dazlan sa jan atan 'am tə jike, a wa:

⁵ «Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw. Winen apan i casl ndaw ata kutok nà, zahav a guce panan pə cəved. Do ahay tə dədasl anan, aday məvuhom ahay tə dagay anan.

⁶ Zaav sa ndaw azar a a guce panan pə saray pəkərad. A hay ahay, aday a kuray kwayan'a, anga man ata mə naaz a sabay.

7 Zahav mə mbəsakan a à alay inde ata a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, əna adak a bənan mbiyed, ndaw ata kà nahak bay.

8 Əna azar sə zaav a mə mbəsak ata, a guce pə yugo lele awan. A hay, a har, a nah wan pə hawal sa ndaw kərték a nà, səkat səkat.»

Pə dəba sa 'am ata wa asa nə, a jan atan 'am tə məgalak awan, a wa: «Sləmay inde pə dowan a nə, à sləne 'am a anan.»

Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?

Mata 13.10-17; Markus 4.10-12

9 Pə dəba anahan a wa kutok nà, njavar anahan ahay tə cəce panan, ta wa: «Jike sa 'am anak a sa ga sə manan ata nà, a nan sa ja nə maw?»

10 Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay nà, way mi əer aya à bahay a Mbərom a inde ata nà, winen a kà gak ikwen panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Əna do azar aya nà, ti sləne way ahay fok nà, si ta 'am sə jike. Anga nan:

Tinen apan ti ca apan, əna tə canan bay,

aday ti pak apan sləmay, əna tə sləne bay re.* »

Yesu a pəsak anan jike su do sa casl ndaw ata awan

Mata 13.18-23; Markus 4.13-20

11 Coy, Yesu a wa: «'Am sə jike anan a nan sa ja nà, natiya awan: Zaav sa ndaw nà, 'am a Mbərom.

12 Do azar aya ta ga minje ta ndaw mə guce pə cəved ata awan. Tinen nà, tə sləne anan 'am a Mbərom bəse, əna Fakalaw i nay, i wudihey anan

* **8:10** Ca pə Esaaya 6.9.

'am ata à mivel a tinen wa, anga aday tâ daf apan nga sa tam bay.

¹³ Do azar aya ite, ta ga minje tê zaav sa ndaw mæ guce pæ saray pækərad ata awan. Tinen nà, tê slènek 'am a Mbərom cëna, tê tëma anan tê ataslay mivel awan. Ùna 'am ata a pak sləlay a mivel a tinen inde bay. Zanaka dëce së daliyugo kà nak, tê way sa njak do anahan aya cëna, ti mbəsak cëved sa 'am a Mbərom.

¹⁴ Do azar aya ite, ta ga minje tê zaav sa ndaw së guce à wulen së adak ahay inde ata awan. Tinen tê slènek 'am a Mbərom nà, way së daliyugo ahay inde cara cara ti njak atan. Kawa ti jalay nga pæ way së daliyugo ahay, ti gan may anà zlide së daliyugo, ti taslay mivel sa ga ubor pæ way së daliyugo ahay cara cara. Way ataya ti bənan mbiyed anà 'am a Mbərom à mivel a tinen inde, aday 'am ata â zla nga uho saa nah bay.

¹⁵ Ùna do azar aya ite asa, tinen ta ga minje tê zaav sa ndaw së guce pæ yugo lele ata awan. Tê slène 'am a Mbərom nà, ta ban anan tê mivel kértek a lele. Kwa dëce kà njadak atan dukwen, tê mbəsak bay re. Ta ban mivel, aday ta zla nga uho pa 'am a Mbərom.»

Man sa daf lalam

Markus 4.21-25

¹⁶ Pæ dëba anahan a wa kutok, Yesu a jan atan asa, a wa: «Dowan saa daf uko pæ lalam aday i der anan ta së hërok apan tasa, kabay i dërek anan ayak ù vo lala nà, ibay asanaw? I daf anan bugol nà, pa man jégad awan, anga aday ide jiijay â dëvan anà do sa zla ù doh ataya fok lele.

17 Ayaw, way a mi ðer a aday dowan i canan bay nà, i ga inde sabay. Akar sa 'am ma ja aya bay dukwen, i kay zek pa 'am su ðo ahay à man ipec inde.»

18 A jan atan asa, a wa: «Gen wurwer pø way a kwanay sø sløne ahay. Anga ðo kø tøfak anan slømay sø sløne 'am nà, Mbørom i zøgahan anan sø sløne 'am ite re. Aday ðo kø tacak anan slømay, anga a nan sø sløne 'am bay nà, Mbørom i tøma panan mørnøk anahan a abay sø bayak, kø slønek anan coy ata re.»

*Mørak a Yesu ahay tatø may anahan
Mata 12.46-50; Markus 3.31-35*

19 Mørak a Yesu ahay tatø may anahan ta nay ahay à man anahan, øna ta mbøk apan sø døzle dezl à man anahan a bay, anga ðo ahay inde bayak a kø zalak.

20 Anga nan, ðo ahay ta jan à Yesu, ta wa: «Atø may anak tø mørak anak ahay tinen mø tavay aya uho, ta gak may.»

21 Øna Yesu a mbøðahan atan apan, a wa: «Pinen nà, atø may uno tø mørak uno ahay nà, ðo sø sløne 'am a Mbørom ahay, aday sø døfan apan ataya awan.»

*Yesu a gafan 'am anà atø mad tø a'am
Mata 8.23-27; Markus 4.35-41*

22 Pø luvon a inde asa, Yesu a ján à kwalalan inde tø njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Takasuko pa day uho!» Ta ra zek, ta zla.

23 A alay a tinen apan ti takas tø kwalalan mba ata ite, Yesu a njak ahan à kwalalan ata inde. Zamøma nà, vøvara øduð a slabakay ahay pa nga

sə bəlay ata awan, a'am a ma nga sa rah anan kwalalan, aday bəse tinen apan ti lize coy.

24 Natiya njavar anahan ahay tə hədək pə cakay anahan, tə pədək anan, ta jan, ta wa: «Miter, miter! Aday mənuko apan di lize bəse coy asanaw!»

Cəna, Yesu a slabak, a gafan 'am anà atə mad tə məsugurndolon sə a'am ahay tə məgalak awan. Cəna, a'am a tavay dekek, awan a 6al sabay fok.

25 Natiya Yesu a jan anà njavar anahan ataya awan, a wa: «Kə dəfen upo nga jiga nə kəkəmaw?»

Njavar anahan ataya ta ma nga pə ajəjar, a gan atan masuwayan. Ta ja à wulen a tinen, ta wa: «Do wura həna anan anaw? A gafan 'am anà atə mad tə a'am ahay dükwen, tə dəfan apan re ata nà, jəba su do wura kəlanaw?»

Yesu a mbar anan dowan a inde tə setene aya à nga inde

Mata 8.28-34; Markus 5.1-20

26 Pə dəbə anahan a wa kutok, atə Yesu tə njavar anahan ahay tə takas pə day hinen, tə dəzle ù kon sə Gerasina ahay. Kon ata, winen dìnger pa 'am anà daliyugo sə Galile.

27 Yesu a dazay ahay à kwalalan wa bine siwaw nà, do su kon ataya inde a nay ahay pə cakay anahan kwayan'a. Dowan ata nà, setene ahay ta taa ban anan. A taa pak zana pi zek sabay, aday a taa nahay agay sabay re. Əna a taa nahay way anahan ahay nà, à wulen sə jəvay ahay inde.

28-29 Abay setene ata a taa ban anan nà, saray bayak a way anahan. Ta taa 6an anan tə calalaw, alay tə saray a təke, aday tə jaway anan à səsile inde, anga sa gan nga. Tə winen ata təke nà, a slad

anan way ataya nduroc nduroc, aday setene ataya tə vawan nga sa haw way anahan à kibe re.

A canan à Yesu nà, a zlah pi zek tə məgalak awan, a dukwen gərmec ù vo, a wa: «Iken Yesu, Wan a Mbərom sə bagəbaga mburom, kə pəlay nə ma pi nen wa anaw? Na gak anak kem, kâ ga alay ti nen bay ite.»

A ja matana ata nà, anga 6a Yesu kà jak anan anà apasay lelibay ata â nay à dowan ata wa ata awan.

30 Yesu a cəce panan kutok, a wa: «Sləmay anak a nə wayaw?»

A mbədahan apan, a wa: «Tə ngumo nə Daskalak.» Dowan ata a ja matanan ata nà, anga setene ahay inde bayak a i zek anahan inde.

31 Setene ataya tə dubok a Yesu, ta wa: «Amboh, kem â nak ite. Kâ sa razl manay dəren aday məlize dənam à məke sə mərda inde bay ite.»

32 A man ata awan, dowan aya inde, tinen apan ti 6al gadura ahay pa zar kon bayan awan, gadura ataya tinen apan ti rac apa a tinen ahay. Əna setene ataya ta gan kem à Yesu, ta wa: «Kem, amboh, ənga varan umo cəved mə zla à gadura tiya ataya inde ite.» A varan atan cəved.

33 Natiya, setene ataya tə zləray à dowan ata wa, ta zla à gadura ataya inde cəna, gadura ataya tə pəkay anan ahay ahaw kwa pa zar kon wa, tə dazak ayak kwa pa 'am məgujeguje wa à bəlay inde. Fok a tinen awan, tə lizek à a'am ata inde dədam.

34 Do sa gan nga anà gadura ataya tə canan à way a sə təra ata cəna, ta haw saa dakay anan ləbara sə way a sə təra patan tə gadura a tinen ataya fok

à wulen su doh məduwen awan, aday à wulen su doh sə kiɓe ahay fok re.

³⁵ Do ahay tə zləray ahay à wulen su doh ataya wa. Ta zla saa ca pə ləbara sə way a sə təra ata awan. Tə dəzley à man a Yesu nà, ta tan à nga anà dowan a setene ahay sa nay ahay à winen wa ata, mə njahay a à man a Yesu, winen tə zana pi zek kutok. A san nga anahan zle lele coy. Aday ta ma nga pə ajəjar.

³⁶ Do a sə canan anà masuwayan ataya nà, tə təkəren ləbara sə ambar ana dowan ata anà do ahay fok.

³⁷ Do su kon ataya ta ma nga sa gan kem à Yesu aday â zla û kon a tinen wa, anga tə jəjarak tə way ata tə mindel. Natiya kutok, Yesu a ma way anahan à kwalalan inde sa zla way anahan.

³⁸ A alay a Yesu winen apan i ján à kwalalan inde sa zla way anahan ata nà, dowan a setene sa nay ahay à winen wa ata a gan kem, aday tâ zla maya ite. Əna Yesu a man 'am pi zek wa ta sa jan nà:

³⁹ «Ma agay, aday kâ sa dakan anan anà do ahay way a Mbərom sa gak ataya fok.» A zla way anahan, a dakay anan ləbara sə way a Yesu a sa ga anga winen ata à wulen su doh inde fok.

*Atə Zayrus tə uwār sə laman alay à zana a Yesu
ata awan*

Mata 9.18-26; Markus 5.21-43

⁴⁰ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a takasay ahay bəlay, a may ahay pə day sə Galile kutok. A tan ahay à nga anà do ahay mə halay nga bayak a, tinen apan ti ba anan. Tə təma anan tə ataslay mivel awan.

41 A alay ata kutok ite, dowan a inde tə ngaman Zayrus kà zlak ayak à man a Yesu. Winen do məduwen awan, sə lavan nga anà mer su way ù doh sə wazay nà, winen. A nay, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a gan kem aday à zla àga winen ite,

42 anga dəna anahan a inde mənduwel a ma va kuro nga cew awan, winen apan i mac bəse coy.

A alay a Yesu winen apan i zla àga dowan ata kutok nà, do ahay bayak a tinen apan ti ngədec anan.

43 Uwar a inde à wulen su do ataya ite, mez winen apan i pəkan ahay à kutov wa. Kà gak a pi zek nà, ava kuro nga cew. Kè lizek anan dala anahan fok sa haw a pi zek wa dukwen, dowan kà mbak apan sa mbar anan bay re.

44 Uwar ata a hədəkey à dəfa a Yesu, a laman anà 'am sə zana a Yesu pec. Cəna, cənjəlan dəvac anahan kà ndalak panan. Kè mbərak, mez a pəkan ahay à kutov wa sabay.

45 Natiya, Yesu a cəce pu do sə pərahan azar ataya wa, a wa: «Waya sə lumo anaw?»

Kuwaya a ma nga sa ja nà: «Nen bay.» Əna Piyer a mbədahan apan, a wa: «Miter, do ahay nà, tinen apan ti ngədec iken kutok nà, aday ki cəce waya sə lamak anaw re asa daw?»

46 Əna Yesu a jan atan, a wa: «Ayaw, əna nen a na san dowan kà lamak uno nà, anga məgala inde kà nak ahay i nen wa.»

47 Uwar ata a ca apan nà, Yesu kà sənak apan, i mba apan sa der panan zek sabay. Anga nan, a nay ahay pa 'am anahan slə̄sslāb tə ajəjar awan, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu à wulen su do ataya inde. A dakan anan anà man su do ata ləbara

anahan sə laman anà Yesu, aday à alay anahan sə laman ata nà, a mbar kwayan'a ata awan.

48 Pə dəba a 'am anahan ata wa nà, Yesu a jan anà uwār ata, a wa: «Mazar uno, adaf nga anak pi nen ata kə mbərak iken! Zla agay tə zay.»

49 A alay a Yesu winen apan i ja 'am ata mba cəna, do maslan a nay ahay àga Zayrus wa, winen do sə lavan nga anà doh sə wazay ata awan. A jan anà Zayrus a nà: «Dəna anak nə, kə ndəvak zek coy. Həna nà, kə vawan nga anà miter sabay.»

50 Yesu a sləne 'am ana do maslan ata cəna, a jan anà Zayrus nà: «Kə jəjar bay, daf upo nga lele cəna coy! Dəna anak nà, i mbar.»

51 Tə dəzle àga Zayrus kutok nà, Yesu a mbakan cəved sa zla ù doh tatə winen a nà, anà Piyer, anà Yuhana tə Yakuba, tə apan anà bəbay a dəna ata tə may anahan cəna coy.

52 Yesu a tan ayak à nga anà do ahay bayak a tinen apan ti yam dəna ata, tuhhwa. Óna Yesu a jan atan, a wa: «Kə yimen bay, anga dəna a anan kə məcak bay. A njak ahan ca.»

53 Man su do ataya tə mbasay apan, anga ta san zle, dəna ata nà, abay kə məcak wanahan.

54 Óna Yesu a hədəken ayak pə cakay anà dəna ata awan, a bənan alay, a ja tə məgalak awan, a wa: «Dənama, na jak nà, slabak!»

55 Cəna, dəna ata a mbar, a slabak acəkan. Coy Yesu a jan atan kutok: «Viren anan ahay way sa pa aday â pa.»

56 Way a Yesu a sa ga ata a gan masuwayan anà bəbay a dəna ata tə may anahan a tə mindel. Óna

Yesu a jan atan, a wa: «Way a sə təra a anan fok nà, kâ si jen anà dowan bay.»

9

Mer su way ana do maslan a kuro nga cew ataya awan

Mata 10.5-15; Markus 6.7-13

¹ Natiya pə luvon a inde, Yesu a halan nga anà do maslan anahan a kuro nga cew ataya awan. A varan atan məgala tə mazlañ awan, sa razl setene ahay, aday sa mbar anan do sə dəvac ahay re.

² A slan atan saa dəkay anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom, aday ta sa mbar anan do sə dəvac ahay.

³ A slan atan, ta sa jan atan kutok, a wa: «Zlen! Ùna way kawa dəker, mbulo, way sa pa, aday dala nà, kâ sa gəben à alay inde bay. Aday ki gəben zana pi zek dəkwen kartektkkke re.

⁴ Kə dəzlen à man a aday tə təmahak kwanay àga dowan a nà, kâ sa hədəken way a kwanay àga dowan ata wa bay. Njihen nà, àga dowan a sə təma kwanay àga winen ata awan, hus pə luvon a kwanay saa zla way a kwanay ata awan.

⁵ Ùna aday do sa man ataya tə təmahak kwanay bay ite nà, zlen way a kwanay à man ata wa, aday kē bəzləmen a morbodok su kon a tinen pə saray a kwanay ahay wa, anga aday tā san pi zek tinen tə ines aya awan.»

⁶ Natiya, do maslan anahan ataya ta ra zek, ta zla pu kon pu kon sə dəkay anan ləbara mugom a sa 'am sə bahay a Mbərom kwa aha fok. Aday tinen apan ti mbar anan do sə dəvac ahay re.

*A nan à Hiridus sa san Yesu nə wayaw
Mata 14.1-12; Markus 6.14-29*

⁷ Natiya kutoł, Hiridus, bahay sə Galile, a slène pə ləbara si mer su way a Yesu a sa ga tə njavar anahan ahay ataya awan. Aday do ahay tinen apan ti təker ləbara anahan ata re nà, a wusen nga tə mindel. Anga do azar aya awan, tinen apan ti ja nà, ta wa: «I ga nà, Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata kà mak uho.»

⁸ Do azar aya ite ta wa: «Sə sləray ahay nà, Eliya.»

Do azar aya ite asa ta wa: «I ga nà, do kərtek à wulen su do maja'am a Mbərom sə kwakwa ataya kà mak uho.»

⁹ Óna Hiridus nà, a wa: «Aday Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata nà, nə gədak panan nga. Aday sa ga mer su way matana ataya, hus sləmay anahan a saa ndar ndənndan ata nə waya asa anaw?»

Natiya Hiridus a gan may sə canan anà Yesu aday â san anan.

*Yesu a varan way sa pa anà do ahay ti ga mbulo
dara*

Mata 14.13-21; Markus 6.30-44; Yuhana 6.1-14

¹⁰ Natiya pə dəba anahan a wa nə do maslan a Yesu a sa slan ataya ta mak ahay à man anahan. Tə dakan anan way a kawa ana tinen sa gay à man ataya wa ata fok. Aday Yesu a ngaman atan taayak a tinen a, ta zla zad, bəse tə wulen su doh a sə ngaman Baytisada ata awan.

¹¹ Natiya, do ahay ta san patan tinen tiya nà, ta zla, ta njad'anan Yesu tə njavar anahan ahay à man ata awan. Yesu a təma atan, a dakan atan anan

lèbara sa 'am sə bahay a Mbərom. A mbar anan
do a sa gan may anà zay a tinen ahay re.

12 Natiya kutok, suko a ga lele nà, do maslan
ataya ta zla pə cakay a Yesu, ta jan nà: «Suwan,
mbakan cəved anà do ahay tâ zla pə culok ahay, à
wulen su doh ahay, anga aday tâ saa pəlay way sa
pa, ta man sə nahay aya, bina mənuko à man kibe
inde asanaw?»

13 Óna Yesu a mbədahan atan apan, a wa:
«Kwanay a viren atan way sa pa awan.»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Inde pumo nà, tapa
sa pen ahay dara tə apan kəlef ahay cew. Kak si
ka gan may mā zla à wulen su doh ahay inde, saa
pəlay ahay way sa pa aday ata bina, həna anan i
slan anà man su do a anan bay asanaw?»

14 Do sa pa way à man ata dukwen, tinen mə
baslay a nà, mungol a dəkdek aday nà, ta ga mbulo
dara.

Óna Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa:
«Jen anà do ahay tâ njahay njəbukbok. Man kərtæk
cəna, i ga do ahay kwa kuro dara, kwa kuro dara.»

15 Njavar anahan ataya, ta ga mer su way a kawa
ananahan a sa jan atan ata awan.

16 Yesu a gəba anan tapa sa pen a dara ataya,
tə kəlef a cew ataya awan. A ca ide à mburom,
a ngəran ayak anà Mbərom. A gəzla anan i zek
wa, a varan anan anà njavar anahan ahay aday tâ
gəzlan anan anà do ahay.

17 Do ataya fok ta pak, tə rahak ɓah ɓah. Tə halan
nga anà mə mbəsak a patan wa ata awan, aday kà
rahak anan cəkarak ahay kuro nga anahan a cew
re.

*Piyer a dakay anan nà, Yesu nə winen Almasihu
Mata 16.13-19; Markus 8.27-29*

¹⁸ Pə luvon a inde, Yesu winen apan i ga amboh taayak anahan awan. Aday njavar anahan ahay dukwen tinen inde bəse à man anahan kutok. Yesu a cêce patan wa, a wa: «Do ahay ta ja pi nen nà, nen nə wayaw?»

¹⁹ Tə mbədahan apan ite, ta wa: «Do hinen ahay ta wa, iken nà, Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata awan. Do maza aya ta wa, iken Eliya, do maja'am a Mbərom. Do azar aya dukwen ta ja nà, iken do kərtek à wulen su do maja'am a Mbərom ahay sə kwakwa ataya sa may uho.»

²⁰ Aday Yesu a cêce patan wa asa, a wa: «Aday kwanay a nà, ki wen nen nà, wayaw?»

Natiya kutok nà, Piyer a mbədahan apan, a wa: «Iken nə Almasihu, do ana Mbərom sə slənay ahay ata awan.»

²¹ Yesu a sləne 'am ata cəna, a gafan atan 'am, a wa: «Əna kâ sa diken anan anan anà dowan bay.»

²² A jan atan asa, a wa: «Bəlaray nen Wan su Do nà, ni ga dəce bayak awan. Aday məced sə Yahuda ahay, tə bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom, tatə miter sə Tawrita ahay ti lar nen, aday do ahay ti vad nen. Əna pə luvon maakan anahan a cəna, nen ni slabakay ahay à məke wa.»

*Dəce inde pə cəved sə pərahan azar anà Yesu
Mata 16.20-28; Markus 8.30 - 9.1*

²³ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, Yesu a jan ù do sə pərahan azar ataya fok, a wa: «Kak dowan a a nan sə pəruho azar nà, â mbəsak sə bayakan way anà nga anahan, â tavak dədom

anahan mə zləlngad ata kəla luvon fok, â pəruho azar.

24 Anga kâ nak anan anà dowan a sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan adəka. Ùna dowan a kà lizek anan sifa anahan anga nen nà, i tam anan sifa anahan adəka.

25 Bina, dō kà sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anà winen, aday sifa anahan a nà, kè lizek anan nə, sa gan dədaffa nà, ma mba asa anaw? Ibay!

26 «Asa, kak dowan a kà gak waray sə dəkay anan sləmay uno aday sə dəkay anan 'am uno ahay nà, nen ni ga anan winen kəkəmaw? A alay a aday na mak ahay tə mazlab uno awan, tə mazlab ana Bəbay uno Mbərom, aday tə maslay anahan cəncan aya ata nà, nen Wan su Do dukwen ni naa pəkan waray i ide cite.

27 «Nen apan ni jak ikwen tə didek awan: Dowan aya inde à man a anan, ti mac mənjəna sə canan anà bahay a Mbərom bay.»

Zek a Yesu a mbəda pə ide ana njavar anahan ahay

Mata 17.1-8; Markus 9.2-8

28 Natiya kutok, a njahay pə dəba ana 'am a tinen ata wa way sə lumo kərtek nà, Yesu a gəba pə azar, Piyer, Yuhana tə Yakuba. A ján à bəzlom saa ga amboh.

29 A alay a winen apan i ga amboh à bəzlom à man ata bine siwaw nà, zek anahan a mbəda, aday zana anahan dukwen a day herre kwedekkwedek.

30-31 Cəna, dowan aya inde cew, atə Musa tə Eliya, tə sləray à jiyjay sə mazlab a Mbərom inde. Tinen apan ti kad'bala tatə Yesu, pə amac anahan saa təra

à wulen su doh sə Urəsalima, anga sa ndav anan wa mer su way anahan ata awan.

³² Cəkəbay Piyer tə Yuhana, aday tatə Yakuba nà, tinen ma njak ahan aya awan. Ahan ata kà gumak atan tə mindel, əna tə pədék pə ahan wa nà, tə canan anà jiyjay sə mazlař a Yesu, tu do a cew ataya mə tavay aya pə cakay a Yesu.

³³ A alay a do a cew ataya tinen apan ti gəzla nga tatə Yesu ata nà, Piyer a jan à Yesu, a wa: «Miter, mənuko à man a anan nə sumor awan. Natiya mi ngaray jawjawa ahay maakan: kərtæk awan anga Musa, kərtæk a ite anga Eliya, aday mədakwidok a nà, anga iken awan.» Piyer a ja 'am anahan ata nà, so, bina a gəzlan alay anà 'am anahan ata bay jiga awan.

³⁴ A alay a Piyer winen apan i ja 'am ata nà, mugudongudon a dazay, a van atan nga sərdədek. Njavar a Yesu ataya ta ma nga pə ajəjar anga mugudongudon a sa van atan nga ata awan.

³⁵ Cəna, 'am a ndərəy ahay à mugudongudon ata wa, a wa: «Wita nà, wan uno, do nen sə walay anan ata awan. Slənen anan anan 'am anahan!»

³⁶ Pə dəba ana Mbərom sa jay ahay 'am à mugudongudon ata wa cəna, tə canak anan anà dowan miza pa nga a Yesu wa sabay. A alay ata ite, njavar anahan ataya tə njahay way a tinen tete, tə təkərek anan anan ləbara sə way a tinen sə canan ata anà dowan bay.

*Yesu a mbar anan wan a inde məhərvov a taa ban
anan*

Mata 17.14-18; Markus 9.14-27

³⁷ Ide a cəde sidew a kutok, Yesu a dazay ahay à bəzlom wa tə njavar anahan a maakan ataya

awan. Tə dəzley ahay cəna, do ahay bayak a ta zla saa zlangay tə tinen.

38 A wulen su do a bayak ata wa, dowan a inde à man ata a zlah pi zek tə məgalak awan, a wa: «Miter, amboh. Na gak anak kem, anga wan uno mənduwel a həna anan â gak i zek wa ite.

39 Məhərvov a taa ban anan. A alay a aday kə bənak anan nà, a ma nga sa zlah pi zek, winen apan i nguce, aday dukwen mumbof a rahan à 'am inde nə popo. Winen apan i ga anan alay ta wan a anan tə mindel, aday kə bənak anan dukwen, a man uda bəse bay re.

40 Na gak anan kem anà njavar anak ahay, aday tâ razl panan apasay sə məhərvov ata ite dukwen, ta mbak apan bay re.»

41 Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay nà, adaf nga a kwanay ma kac awan kələdaw? Kə sənen anan cəved a Mbərom bay re. Ni njahay tə kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nə hus à siwaw?» A jan anà bəbay a wan ata kutok, a wa: «Ənga, hayak anan ahay wan anak ata à man uno awan aday.»

42 A alay a wan ata winen apan i nay ahay à man a Yesu ata nà, apasay sə məhərvov ata a ban anan kwayan'a bəram à məndak. Winen apan i nguce, nguc nguc.

Cəna, Yesu a lar angəraz pə apasay sə məhərvov ata tə məgalak awan. Kwayan'a, a ndalay panan sə coy. A man anan à alay inde à bəbay anahan awan.

43 Way a sə təra ata a gan masuwayan anà do sa man ataya tə mindel, anga məgala sə mazlab a Mbərom ata awan.

*Yesu a ðakay anan amac anahan asa
Mata 17.22-23; Markus 9.30-32*

Ðna ðo ataya fok tinen apan ti jalay pø way a Yesu sa ga ataya mba nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa:

⁴⁴ «Pøken slèmay lele pa 'am uno nen a saa jak ikwen a hëna ata awan. Nen Wan su Do nà, ti varan nen à alay inde anà do sø daliyugo ahay.»

⁴⁵ Ðna njavar anahan ataya tø sènak nga sa 'am anahan a sa jan atan ata bay. Nga sa 'am ata mi der a patan wa, anga aday tå san anan 'am anahan a sa jan atan ata bay. Aday dñukwen zlawan a gan atan sø cæce panan 'am anahan ata re.

Waya sø zalay ðo hinen tø mæduwen à bahay a Mbærom inde anaw?

Mata 18.1-5; Markus 9.33-37

⁴⁶ Natiya, pø dëba anahan a wa asa kutok, njavar anahan ahay tinen apan ti vad'awiyaway pa 'am sa jøka waya mæduwen à wulen a tinen inde anaw.

⁴⁷ Kwayan'a, Yesu a san way sø mivel a tinen ata zle coy. A ngaman ayak anà wan cædew awan, a tavay anan pø cakay anahan awan.

⁴⁸ A jan atan, a wa: «Kuwaya kà sak a tëma jøba sa wan kawa hëna anan ataya kætek a anga slèmay uno nà, dowan ata a tëma nø nen awan. Aday dowan a kë tømahak nen ite nà, a tëma nø Mbærom, do sø slènay ahay nen ata awan. Bina dowan aday hëna winen cædew a à wulen a kwanay inde fok ata nà, winen nø do mæduwen a kutok.»

*Do sa nak ikwen idé bay nà, winen ðo a kwanay
Markus 9.38-40*

49 Yuhana a jan anà Yesu, a wa: «Miter, ma tak anan à nga anà dowan a inde winen apan i razl apasay lelibay aya à do ahay wa tə slèmay anak. Ùna mə gafak anan 'am, anga winen do a mənuko bay.»

50 Ùna Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kê gifen anan 'am bay. Do aday a nak ikwen idé bay ata nə, winen nə do a kwanay asanaw!»

Do sə Samariya ahay tə dəfak nga pə Yesu bay

51 Natiya, alay a Yesu saa zla pə daliyugo wa à mburom winen apan i slay ahay bəse coy ata nà, a jan i zek anahan nə ni zla à Urəsalima aday.

52 A slan do maslan anahan ahay pa 'am. Ta zla à wulen su doh sə Samariya a inde. Tə dəzle nà, tə pəlan man sə nahay à man ata awan.

53 Do sə wulen su doh ataya tə təmahak a bay, anga 6a tə slənek, a nan sa zla à Urəsalima.

54 Ùna atə Yakuba tə Yuhana, njavar anahan ahay, tə canan anà way ataya nà, ta jan anà Yesu, ta wa: «Ba Məduwen, a nak mâ jan ù uko â dazay ahay patan à mburom wa aday â lize atan daw?»

55 Ùna Yesu a cak ayak patan basl tə idé, [a jan atan, a wa: «Ata nà, inde pikwen nə apasay wuraw?]

56 Anga nen Wan su Do nà, na nay ahay anga sə lize anan sifa sə do ahay bay, əna anga sa tam anan.]

Cəna, ta zla way a tinen ù kon hinen.

*Do sa gan may sə pərahan azar anà Yesu ahay
Mata 8.19-22*

57 Natiya, tinen pə cəved sa zla mba ata nà, dowan a inde a jan à Yesu, a wa: «Nen ni pərahak azar kwa aha fok.»

58 Yesu a slène 'am ana dowan ata nà, a jan, a wa: «Hwehwe ahay nà, məke a tinen ahay inde, məvuhom sa nga mburom ahay dukwen, doh a tinen ahay inde, əna nen Wan su Do nà, man sə nahay uno inde saa man uda ibay.»

59 A jan anà do hinen asa, a wa: «Hayak, pəruho azar!»

Əna dowan ata a mbədahan apan, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna vuro cəved nà zla agay, nà saa lay anan ahay bəbay uno aday.»

60 Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mbəsak anan məsinde ahay tâ la məsinde a tinen ahay. Əna iken, zla saa dakay anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom.»

61 Do hinen ite a jan à Yesu, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna mbuko cəved saa jan ahay 'am pi zek wa anà do su doh uno ahay aday.»

62 Yesu a mbədahan apan ite, a wa: «Do kà bənak alay pi jœ sa ga mer aday winen apan i ca ide à dəba kurkwer nà, kà slak saa ga mer su way à bahay a Mbərom inde bay.»

10

*Yesu a slan njavar anahan ahay kwa kuro cuwbe
nga cew*

1 Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a walay njavar maza aya awan, tinen kwa kuro cuwbe nga cew. A slan atan pa 'am anahan cew cew à wulen su doh ahay inde, aday ta man anahan a sa zla uda ataya fok re.

² A slan atan ta sa jan atan, a wa: «Way sa pa inde à guvo bayak a sə halan nga, əna do sə halan nga aya ta kac ike. Suwan gen anan kem anà bahay sə guvo awan, â zəga anan do ahay à guvo, anga sə halan nga anà way sa pa.

³ «Zlen, na slan kwanay kawa wan sə təman ahay à wulen sə kəla kiɓe ahay inde.

⁴ Əna way kawa dala, mbulo, təkarak nà, kâ sa gəben à alay inde bay. Kâ sa mbədəken awan pə cəved, anga sa jan 'am anà do ahay bay re.

⁵ «Kə dəzlen àga dowan a nà, jen anà do su doh ataya nà, zay a Mbərom â təra à gulom su doh a anan inde.

⁶ Kak do sa gan may à zay a Mbərom inde à gulom su doh ata nà, zay a kwanay i təran anà dowan ata awan. Kak matanan bay cəna, zay a kwanay i təran atan bay. Əna zay a kwanay ata, i may ahay pə kwanay awan.

⁷ Njihen à gulom su doh a sə təma uda kwanay ata awan. Pen way, aday sen way a tinen a saa varak ikwen ata fok. Anga do si mer su way i pa nà, way sə herreb anahan. Kâ sa bəren awan pu doh pu doh bay.

⁸ «Kə dəzlen à wulen su doh a aday tə təmahak uda kwanay ata nà, pen way a tinen saa varak ikwen ata fok.

⁹ Mbəren anan do sə dəvac ahay kawa ana kwanay sa tan à nga à man ata awan. Aday jen atan dükwen: “Bahay a Mbərom, winen defefe coy.”

¹⁰ Əna kə dəzlen à wulen su doh a aday tə təmahak kwanay à man ata bay cəna, zlen, kâ sa tiven à məgəzləga cəved, aday jen atan nà:

11 “Mi bəzləmak ikwen anan morbodok sə wulen su doh a kwanay pə saray a manay ahay wa anga ines a kwanay. Əna sənen apan lele, bahay a Mbərom winen defefe tə kwanay coy.”

12 Əna nen apan ni jak ikwen, pə luvon sə sariya nà, zek i naa dan anà do su kon ataya zal do sə Sodoma ahay.*»

Dəce pu kon aya sə təma 'am a Yesu bay ataya awan

Mata 11.20-24

13 Yesu a ja asa, a wa: «Iken, wulen su doh sə Kurajin, yam zek anak anga dəce i tak à nga. Iken, wulen su doh sə Baytisada əukwen, dəce i tak à nga re. Anga abay masuwayan aya ma ga à wulen su doh a kwanay ataya, tâ ga anan à wulen su doh sə Tirus tə Sidon nà, do sa man ataya ti yam pə ines a tinen ahay bidaw? Ti pak zana sə məsinde pi zek, ti njahay à məndak à rəba inde aday sə dakay anan tə yimak pə ines a tinen ahay tə didek awan.

14 Anga na awan, pə luvon sa ndav anan daliyugo nà, sariya ana atə Tirus tə Sidon nà, i dan atan 'am kawa ana kwanay bay.

15 «Iken Kafarnahum, a ga apak nà, Mbərom i cakaf wa iken à mburom daw? Matana bay! Ki zla nà, à məke sə mərda adəka coy.»

16 Natiya, Yesu a jan anà njavar anahan ataya kutok, a wa: «Do kə slənek ikwen anan nà, kə slənek uno anan re. Dowan a kə təmahak kwanay bay nà, a təma bay nà, nen awan. Aday asa dō kə təmahak nen bay, a təma bay nà, zek a Mbərom a sə slənay ahay nen ata awan.»

* **10:12** Ca pə Laataanooji 19.1-29.

Njavar a Yesu ma slan a kwa kuro cuwbe nga cew ataya ta may agay

¹⁷ Do maslan a kwa kuro cuwbe nga cew ataya ta may ahay tə ataslay mivel awan. Ta nay, ta jan à Yesu nà: «Ba Məduwen! Kwa apasay lelibay aya dukwen tə bənak umo à 'am wa anga sləmay anak.»

¹⁸ Yesu a jan atan ite, a wa: «Nə canak anan anà Fakalaw kə salahak ahay à bagəbaga mburom wa kawa Mbərom a wuted ike.

¹⁹ Óna ihe! Anga məgala sə mazlaš uno, ni varak ikwen cəved ki jənen pa nga sə dədew ta sə rəje aya awan, aday ki gen bahay pə manide a kwanay Fakalaw, pə way ahay fok. Awan saa ga alay tə kwanay nà, inde sabay.

²⁰ Aya əna kē tislen mivel həna anga apasay lelibay aya tə bənak ikwen à 'am wa cəna coy bay. Tislen mivel həna adəka nà, anga sləmay a kwanay ahay mə vinde awan, à mburom.»

*Ataslay mivel a Yesu
Mata 11.25-27, 13.16-17*

²¹ A alay ata kutok, Apasay Cəncan a a taslan a mivel anà Yesu. A həran nga anà Mbərom, a wa: «Bəbay uno, iken Bahay sə bagəbaga mburom, iken Bahay sə daliyugo. Suse anak, anga kə dəkak anan anan way a anaya anà gwaslay ahay, way ataya aday dukwen abay kə dərek anan pu do sə kəlire ahay wa, pu do sə asan way ahay wa. Ayaw, Bəbay uno, ka ga matanan, anga a zlak à nga anakiken awan.»

²² A jan anà do sa man ataya kutok, a wa: «Bəbay uno Mbərom kə varak uno anan way ahay fok. Dowan sa san sa jəka nen wan anahan nə ibay,

si zek ana Bəbay Mbərom awan. Aday dükwen, dowan sa san Bəbay uno nə wayaw nà, ibay, si nen wan anahan awan, tu do aday Wan a Mbərom a gan may sə dakan atan anan ataya awan.»

23 Pə dəba anahan a wa Yesu a mbəda 'am pə njavar anahan ahay, a jan atan anà tinen a dəkdek, a wa: «Tislen mivel anga kə cinen anan anà way a anaya awan.

24 Nen apan ni jak ikwen: Do maja'am a Mbərom ahay tə bahay ahay bayak a ta gak anan may sə canan à way a kwanay a sə canan həna ata awan, əna tə canak anan anà awan bay. Ta gan may sə sləne way a kwanay a sə sləne həna ata awan, əna tə slənek awan bay re.»

Jike pu do sə Samariya a inde a ga sumor lele awan

25 Natiya awan, miter sə Tawrita a inde a slabak, anga a nan sa ban anan Yesu pə kwande. A cəce pə Yesu wa kutok, a wa: «Miter, ni ga nə mer sa ma aday ni sa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

26 Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ka tan à nga mə vinde a à Deftere sə Tawrita inde nə maw? Iken apan ki jinge nà, a ja nə maw?»

27 A mbədahan apan anà Yesu ite, a wa: «Mə vinde uda nà: “Pəlay anan Mbərom Fetek, Bahay anak, tə mivel anak a təke, tə apasay anak a təke, tə məgala anak a təke, tə abayak nga anak a təke[†]” aday “Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.[‡]”»

† **10:27** Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.5. ‡ **10:27** Ca pə Farillaaji Lewinjko'en 19.18.

28 Yesu a jan: «Wita nà, lele. Zla, kaa ga matanan kawa iken a sə baslay ata, aday ki njad sifa sa ndav bay ata kutok.»

29 Óna miter sə Tawrita ata a nan sə dakay anan nà, acəce 'am anahan ata nə lele awan. Anga nan, a cəce pə Yesu wa asa, a wa: «Aday do sə cakay su doh uno ata nə wayaw?»

30 Yesu a mbədahan apan kutok, a jan nà: «Dowan a inde a slabak à Urəsalima wa, i zla à Yeriko. Pə cəved'kutok, do sə akar ahay ta kad'apan, tə culok panan zana, ta ndazl anan ledədđe. Ta zla way a tinen, tə mbəsak anan nə hədek hədek kawa i ndav zek coy.

31 «À man ata dukwen, do sə gəđan dungo anà way anga Mbərom a inde, a nay tə cəved' ata cite. A canan anà dowan ata mə nahay a gwehəhhe nà, a zla way anahan tə zlawak cangħħha.

32 «Capəpa asa, do hinen a nay ahay ta man ata re, winen do sa ga mer su way ù doh sə mazlab a Mbərom. A nay, a ca pə dowan ata matana re cəna, a ban cəved tə zlawak, a zla way anahan ite.

33 «Óna Samariya a inde, winen apan i zla à man anahan dəren a ite, a dəzley à man ata nà, a canan anà dowan a mə nahay a gwehəhhe ata awan, a gan i zek wa. **34** A hədəken ayak pə cakay, a pəkan disise ahay pə mbəlak anahan a pi zek ataya awan, a banan apan. A slabak anan, aday a zləzlam anan pə zungo anahan, a zla anan à wulen su doh, à man sə təma mbəlak ahay, a gan nga anà dowan ata lele.

35 «Idé a cəde sidew a nà, a varan dala sə *dinar*§

§ **10:35 Dinar** kərték nà, àga tinen dala si mer su way sə hway kərték.

ahay cew anà bahay su doh ata awan. A jan nà: “Gan nga anà dowan a anan lele. Kwa â ga nə kə lizek anan dala anak anà nga dəp nà, pə luvon a ni may ahay ta man a anan ata nà, ni naa hamak anan dala anak kutok.”»

36 Yesu a cəce pə miter sə Tawrita ata wa kutok, a wa: «À wulen a su do a maakan ataya inde nà, sə təra do sə cakay su doh ana dowan aday do sə akar ahay sa kad apan ata nà, wayaw?»

37 Miter sə Tawrita ata a mbədahan apan anà Yesu kutok, a wa: «Sə təra do sə cakay su doh anahan nà, dowan a sa gan sumor ata awan.»

Yesu a jan kutok, a wa: «Əna, iken zla, kâ sa ga matanan ite.»

Yesu winen àga atə Marta tə Mariyama

38 Natiya awan, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen pə cəved sa zla à Urəsalima nà, tə dəzle à wulen su doh a inde. A man ata nə, uwär a inde tə ngaman Marta, a təma atan àga winen.

39 Məran a uwär ata inde dəna awan, tə ngaman Mariyama. A nay ahay pə cakay a Yesu, a njahan ù vo, winen apan i pak sləmay pa 'am ana Yesu sa ja ataya fok.

40 Cəkəbay Marta nà, nga winen apan i wusen ti mer su way à mbak inde.

Natiya kutok, Marta a nay ahay à man a Yesu, a jan, a wa: «Ba Məduwen! Dəna a anan winen mə njahay a pə cakay anak kəriya awan, aday zek winen apan i do ti mer su way ahay taayak uno kutok nà, ka jan û mo zek ite bidaw?»

41 Yesu a mbədahan apan, a wa: «Hey Marta, hey Marta! Iken nà, kə varak anan nga anak pi mer su way ahay bayak a ba?»

42 Ḳna way inde kərték lele awan, tədə sə varan anan nga anak. Mariyama a varan anan nga anahan nà, anà way ata awan. Dowan saa gafan apan 'am nà, inde sabay.»

11

Atətak way a Yesu pə amboh

Mata 6.9-13, 7.7-11

1 Pə luvon a inde, Yesu winen apan i ga amboh à man a inde. A ndəvay anan ahay sa ga amboh ata nà, do kərték à wulen sə njavar anahan ahay wa a jan: «Ba Məduwen, dakan umo anan sa gan amboh anà Mbərom, kawa ana Yuhana sə dakan anan anà njavar anahan ahay ata ite.»

2 A mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay apan ki gen amboh anà Mbərom nà, jen nə natiya awan: Bəbay a manay, do ahay tâ san sləmay anak nə cəncan awan.

Bahay anak à ga zek à wulen a manay ite.

3 Varan umo way sa pa saa slan umo ata pə luvon pə luvon fok ite.

4 Pəsen umo anan ines a manay ahay,
kawa ana manay sə pəsen anan anà do sa gan
umo ines ataya cite.

Ba manay pə way saa njak manay ahay wa ite,
anga aday mā sa zla ī ines inde bay.»

5 A jan atan asa, a wa: «Hinahibay məndala anak inde, aday ki zla àga winen gak à luvon inde. Ki jan nà: “Amboh, məndala uno. Daf kə mbakak pikwen wa mənjœk ite daw? Ḳnga, vuro ite!»

6 Anga car uno a inde, a may ahay à man a wa, winen àga nen, əna way sa pa inde upo sə varan ibay.”

7 Natiya kutok, məndala anak ata i mbədahak ahay apan ù doh wa ta sa jak nà: “Kê bəbulo ahay awan bay wuna! Nə tacak anan məsudoh uno coy, manay apan mi njak ahan tə gwaslay uno ahay. Ni mba apan sə slabak aday sə varak ayak way sa pa sabay!”»

8 Natiya Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen: Məndala anahan ata i slabak sə varan ahay way anahan a sa gan may ata awan. I varan ahay nà, anga sa jəka winen məndala anahan ata bay, əna anga winen apan i bəbalan ayak awan uho wa hwiya ata awan.

9 «Natiya kutok, nen apan ni jak ikwen: Cəcihen! Mbərom i varak ikwen way a kwanay sə cəce ata awan. Pəlen! Ki ten anan à nga anà way a kwanay a sə pəlay ata awan. Jen 'am pi zek uho, aday ti təbak ikwen ayak wa.

10 Anga kuwaya kə cəcihek way cəna, ti varan. Kuwaya kə pəlak way dukwen, i njad way anahan a sə pəlay ata awan, aday kuwaya kə jak ayak 'am pi zek uho wa dukwen, ti təban ayak wa cite re.

11 «Kwanay bəbay ahay, wan anak kə cəcihek panak kəlef nà, ki mba apan sə varan dədew à yime sə kəlef inde bay asanaw?

12 Kabay wan anak a cəce panak slay nà, ki mba apan sə varan rəje à yime sa slay inde bay re asanaw?

13 Kwanay do lelibay aya adəka nà, kə sənen a viren anan way lele aya anà wan a kwanay ahay zle. Matana re, Bəbay a kwanay Mbərom winen à

bagəbaga mburom dukwen, i mba apan sə varan Apasay Cəncan a anà do sə cəce panan ataya fok bidaw?»

*Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom
Mata 12.22-30; Markus 3.20-27*

¹⁴ Pə luvon a inde, Yesu a rəzlay anan ahay setene ù do maandak a wa, aday dowan ata a dazlan sa ja 'am njəlen'en'e. Way ata a gan masuwayan anà do ataya awan.

¹⁵ Əna do azar aya ta wa: «Sə varan məgala a aday sa razl setene ataya nà, Bə'elzebul*, winen bahay sə setene ahay.»

¹⁶ Do azar aya ite ta gan may sa ban anan pə kwande. Anga nan, tə cəce panan â gan atan masuwayan sə way sa nay ahay à mburom wa.

¹⁷ Əna Yesu a san way a tinen sə jalay ata zle kwayan'a. A jan atan kutok, a wa: «À bahay a wura wura fok cəna, kak do anahan aya 'am kà zlak atan pi zek bay nà, bahay ata i nes wa. Doh ahay dukwen ti təra nə rəgay ahay, ti mbazl seked seked.

¹⁸ Matanan re, kak Fakalaw kà gak vəram ti zek anahan a nà, bahay anahan a dukwen i tavay nga daw? Natiya, kwanay ki jen, nen na razl setene ahay nə tə məgala ana Fakalaw nà, angamaw?

¹⁹ Kak nen na razl setene ahay tə məgala ana Fakalaw nà, aday wan a kwanay ahay ti sa razl setene ahay nə tə məgala à waya kutok asa anaw? Anga nan, sa naa mak ikwen anan mungok nà, wan a kwanay aya awan.

* **11:15** Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

20 Tə dīdēm awan, na razl setene ahay tə məgala sə Apasay a Mbərom. Matanan re, ki sənen anan kutok, bahay a Mbərom kà nak ahay à wulen a kwanay.»

21 A ja asa, a wa: «Kak do gədan a, aday mə lavay zek a tə way sə alay anahan a, i ba way su doh anahan ahay lele nà, way anahan ahay ti lize daw?»

22 Əna do sə zalan məgala à nga wa kà nak ite, kə zalak anan winen tə mungol nà, i ngəzar panan way sə alay anahan sə lavay anan zek ata awan, i gəzla anan zlide anahan a sə ngəzar pə dowan ata wa anà car anahan ahay.

23 «Do sə pəlay nen bay ata nà, winen nə do manide uno. Dowan a kà mak uno zek sə halan nga anà way ahay bay cəna, sa tan 'am à kibé nà, winen awan.»

Amay ana setene à mivel su do inde

Mata 12.43-45

24 Yesu a ja asa, a wa: «Setene kà nak ahay ù do wa nà, i zla à man kibé inde saa bar, saa pəlay man sa man uda awan. Əna kə njadak man bay nà, i jan anà nga anahan: "Suwan ni ma ù doh uno nen a sa nay ahay wa ata awan."»

25 Kà sak a may ahay nà, i tan à nga anà doh anahan a mama'am ata mə ndakay awan, mə faday a lele.

26 Aday cəna, i ma pə dəba, i ray ahay apan setene azar aya cuwbe, sə zalay anan tə huwan asa, ti nay, ti njahay à dowan ata inde. Aday anjahay ana dowan ata nà, i təra lelibay a zal pa sə kukwa ata wa asa.»

Mbərom a daf ngama anahan nà, pu do sə sləne 'am anahan ahay

27 Yesu winen apan i ja 'am ata mba cëna, uwar a inde à wulen su do ataya, a ja tə məgalak awan, a wa: «Mbərom kà dəfak ngama anahan pə uwar a sə wahay iken, aday iken sa sa pay anahan a ata awan.»

28 Óna Yesu a mbədahan apan ite, a wa: «Mbərom a daf ngama adəka nà, pu do sə slène 'am anahan ahay, aday sə dəfan apan anà 'am anahan a ma ja ataya awan.»

*Do ahay ta gan may Yesu ð gan atan masuwayan
Mata 12.38-42*

29 Natiya kutok, do ahay bayak a tinen apan ti zlak ayak à man a Yesu asa. Coy, a jan atan kutok, a wa: «Do sə biten ahay nà, tinen huwan aya awan. Tinen ta gan may nà, anà masuwayan. Óna ti canan anà masuwayan sə awan sabay, kak si masuwayan sə təra pə Zonas, do maja'am a Mbərom ata aday.

30 Kawa ana Mbərom sə dəkay anan mazlaß sə sləmay anahan anà do sə Nəniwe ahay tə masuwayan sə təra pə Zonas[†] ata nà, nen, Wan su Do, həna dukwen ni təran anà do sə biten ahay nə matanan re.

31 Pə luvon sə sariya nà, bahay sə Saba dukwen i slabak sa gan sariya anà do sə biten a anaya awan. Anga kwa winen dəren təkede nà, kà nak ahay sa naa pəkak ayak sləmay pa 'am ana bahay Sulimanu, ma ja aya tə kəlire ata awan.[‡] Óna, cen apan həna kutok, do sə zalay anan Sulimanu tə məduwen dukwen, winen inde à man a ana awan. Óna hwiya dəwan a ngam sə slène 'am anahan bay re.

† **11:30** Ca pə Zonas 1 - 4. ‡ **11:31** Ca pə 1 Laamiïe 10.1-13.

32 Pə luvon sə sariya a Mbərom saa ga ata nà, do sə Nəniwe ahay ti slabakay ahay uho pə kərtek a tu do sə biten a anan ataya, ti gan atan sariya. Anga do sə Nəniwe ahay nà, tə sləne wazo ana Zonas cəna, ta yam pə ines a tinen ahay. Aday dükwen, do sə zalay Zonas winen inde à man a ana awan.»

*Ide nà, way sa kan anan jiyjay anà zek
Mata 5.15, 6.22-23*

33 Yesu a ja asa, a wa: «Dowan saa daf uko pə lalam, aday i ðer anan, kabay i hərok apan tasa nà, ibay. Əna i daf anan lalam ata nà, pə way sa daf lalam awan, anga aday idé jiyjay â dəvan anà do sa zla ù doh ataya fok lele.

34 «Idé anak nà, kawa lalam sə dəvan jiyjay anà zek anak. Kak idé anak winen lele nà, ata zek anak a fok winen à jiyjay a inde. Əna, kak idé anak a lelibay nà, zek anak kà tərak kawa winen i idé zənzen a inde.

35 Gan nga anà zek anak lele, bina idé jiyjay anak â sa tərak kawa idé zənzen bay.

36 Kak zek anak a fok i idé jiyjay inde nà, aday kà mbakak uda man sə idé zənzen mənjək bay nà, zek anak fok i təra idé jiyjay, kawa lalam sa kak anan jiyjay ata awan.»

*Yesu a man a mungok anà Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita aya awan
Mata 23.1-36; Markus 12.38-40*

37 Yesu a ndav anan 'am anahan ata mba cəna, Farisa a inde, a ngaman pa daf àga winen. Ta zla àga dowan ata kutok, ta pa daf miya awan.

38 A gan masuwayan anà Farisa ata, anga Yesu a pa daf mènjèna sè banay alay kawa atatak way sè bije a tinen ahay ata awan.

39 Yesu a san way anahan a sè bayak ata zle. Anga nan, a jan, a wa: «Kwanay Farisa ahay nà, ki gen minje nà tè gèsa'am kabay tuwez. Kè cakiden anan day sè uho aya lele cèna coy. Aday cèkèbay, ta su doh sè mivel a kwanay ahay nà, mè cakaðaya bay. Mivel a kwanay ahay ma rah aya nà, tè ubor aday tè huwan ahay.

40 Kwanay nà, demdemem sè do ahay! Mbèrom a ndakay way ahay nà, day sè uho tè day su doh a tèke bidaw?

41 Way a à siked a kwanay kabay à tuwez a kwanay inde ataya nà, viren anan anan anà do mètawak aya awan, aday way a azar aya fok ti i tèrak ikwen cèðan'a kuto.

42 «Èna kwanay Farisa ahay, wawayah, dèce i tèrak ikwen! Kè rèzlen anan à nga wa sa var alay mbok wa kèrtèk sè daslam ahay cara cara nà lele. Èna kè mbèdèken anan nga tè dìdek anahan, tè asan zek anahan ahay. Abay tède ki gen nà, way ataya awan, mènjèna sè mbèsak sa ga way a azar aya re.

43 «Kwanay Farisa ahay, wawayah, dèce i tèrak ikwen! Anga ki zlen ù doh sè wazay ahay cèna, ki cen wa dzukwen, man zèbor aya awan. Ki gen anan may nà, do ahay ta jak ikwen anan 'am à kwasuko nà, tè akèrdeh aya awan, à wulen sè do ahay inde fok.

44 «Wita nà, wawayah, dèce i tèrak ikwen! Anga ki gen minje nà, tè jèvay, aday do ahay tè canak anan bay ata awan. Do ahay tinen apan ti bèran pa nga mènjèna sa san apan.»

45 Pə dəba ana 'am a Yesu a sa jan atan ata wa nà, do kərtek à wulen sə miter sə Tawrita ahay a mbədahan apan, a wa: «Ta 'am anak a sa ja ata nà, kə tərak manay à məndak re bidaw?»

46 Yesu a mbəda apan, a wa: «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, wawayah, dəce i tərak ikwen! Anga kwanay apan ki taviken anan way ma ba aya tə mindel ata pa nga anà do ahay, anga aday tə gəba. Óna kwanay a dukwen, ki men atan apan zek kwa ta wan sə alay bay re.

47 «Wawayah, dəce i tərak ikwen! Anga kwanay apan ki dəzlen anan jəvay anà do maja'am a Mbərom ahay. Aday cəkəbay, sa vad anan do ataya nà, bije a kwanay aya awan.

48 I ga nà, way a bije a kwanay ahay sa ga à alay ataya nà, kà zlak ikwen à nga. Bina, sa vad anan do maja'am a Mbərom ataya nà, bije a kwanay aya awan. Aday kwanay həna dukwen, kwanay apan ki dəzlen anan jəvay ataya re angamaw?

49 Anga nan, Mbərom kà jak, a wa: “Ni slan do maja'am uno ahay tu do maslan uno ahay. Ti vad anan azar su do a tinen aya awan, aday ti ga anan alay tu do azar aya re.”

50 Anga, kwa pa sə ndakay daliyugo wa, hus həna nà, tinen apan ti ndav anan do maja'am uno ahay ta sa vad atan à məke sa ndaw. Anga nan, ni naa cəce mez ana do uno ahay nà, pu do sə biten a anan aya wa.

51 A bənay ahay kwa pə amac ana Abel§ wa, hus pə amac ana Zakari, winen ma vad a à gala su doh sə mazlab a Mbərom à wulen ana atə man cəncan

a ta man sə gəðan dungo anà way ahay ata awan.* Ayaw, acəkan, Mbərom i naa gan sariya anà do sə biten a anaya awan, anga way ataya fok.

52 «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, wawayah, dəce i tərak ikwen! Anga kə tichen anan cəved sa san Mbərom. Aday kwanay a dukwen, ki zlen à cəved ata inde sabay re. Aday kə gifen anan 'am anà do sa gan may sa zla tə cəved ataya re.»

53 Natiya kutok, pə dəba ana 'am anahan ataya wa nà, a slabakay way anahan à man ata wa. Cəna, miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay, ta ga apan mivel. Tə cəce panan way ahay cara cara bayak awan,

54 anga ta gan may nà, abay Yesu â nes 'am cəna, ata ti ban anan pə kwande.

12

Aba zek pə way lelibay a wa

Mata 10.26-27

1 Natiya, à alay ata a ite, do ahay tə halay nga bayak awan, a baslay zek bay. Tinen apan ti zla nà, tə jənan pə saray ï zek ahay. Yesu a dazlan sa jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Bənen nga a kwanay nə lele pə wudah sə Farisa ahay wa, anga tinen nà, do sə mbadəmbada ahay.

2 Way mi dər aya fok ti kay ahay zek uho mba, aday 'am mə səsəek aya asəsəek fok, ti sləne zek kutok.

3 Anga nan, 'am a kwanay sa ja ï ide zənzen a inde ata nà, i sləne zek ï ide jiyjay a inde, aday 'am a kwanay sə səsəek asəsəek taayak ù doh a kwanay

* **11:51** Ca pə 2 Habaruuji Nyalaade 24.20-22.

ataya dükwen, ti slène zek kawa ki jen nə uho pə zavay wa.»

Lele səjəjaran nà, anà wayaw?

Mata 10.28-31

⁴ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen, car uno ahay: Kâ jəjiren anà do sa mba apan saa ndəvak ikwen anan sifa tete ataya bay, anga pə dəba anahan a wa nà, ti i mba apan sa ga awan inde sabay.

⁵ Do a aday təde ki jəjiren anan ata nà, nen apan ni dəkak ikwen anan: Jəjiren anan adəka nà, anà Mbərom. Winen nà, i mba apan sə ndəvak ikwen anan sifa tete, aday pə dəba anahan a wa dükwen, i mba apan sa zla kwanay à məke sə mərda inde re. Ayaw, sumor a nà, jəjiren anan anà dowan ata kutok.

⁶ «Slənen asa aday, na wa kə sənen zle, tə sukom kədye ahay dara tə dala sərdəde aya cew bidaw? Ðna aday dükwen, Mbərom a san patan zle fok re asanaw!

⁷ Kâ jəjiren awan bay jiga awan. Kwa sibœk sa nga a kwanay ahay dükwen mə baslay aya kərtæk kərtæk fok coy. Pə Mbərom nà, kwanay kə zilen a kədye ahay gəmgam asanaw!»

Yesu i man zek ù do sə dəkay anan ləbara anahan ahay

Mata 10.32-33, 12.32, 10.19-20

⁸ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa re, a wa: «Kak dowan a kà jak pa 'am su do sə daliyugo ahay “Nen do a Yesu!” nà, nen Wan su Do dükwen, ni ja pa 'am ana maslay a Mbərom ahay: “Winen do uno!” cite re.

⁹ Ðna ñowan kà jak pa 'am su do së daliyugo ahay sa jèka a san nen Yesu bay cëna, nen ñukwen ni jan anà maslay a Mbërom ahay nà, na san anan bay ite re.

¹⁰ «Do kà jènak uno pa 'am ï nen Wan su Do nà, Mbërom i pësen anan. Ðna kak ñowan a a jènan pa 'am nà anà Apasay Cëncan a nà, wita Mbërom i pësen anan ines anahan kula itëbay.

¹¹ «Kwa siwa siwa tè bënak kwanay aday ta zlak kwanay pa 'am së sariya ù doh së wazay ahay, kabay pa 'am ana bahay së daliyugo ahay, kabay pa 'am su do mëduwen aya dëp nà, kâ sa jilen sa jèka aday mi i mbëdahan atan apan nà, këkëmaw kabay mi i ja nà maw ata bay.

¹² Anga à alay ata nà, Apasay Cëncan a i ñakak ikwen anan 'am a kwanay a saa ja ata awan.»

Jike su do zlide a mindel awan

¹³ A wulen su ño a bayak ata wa kutok, ñowan a inde a jan anà Yesu, a wa: «Miter, ènga, jan anà mërak uno â gëzlan umo anan way a bëbay a manay sa mac panan ata awan.»

¹⁴ Ðna Yesu a mbëdahan apan, a wa: «Dowan a anan, nen nà tërak ño sa gak ikwen sariya, kabay së gëzlak ikwen anan zlide a kwanay ahay bay asanaw?»

¹⁵ Natiya, a jan anà ño ataya fok kutok, a wa: «Bënen nga a kwanay pa së pëlay zlide wa. Anga së bënan anan sifa uho anà ño zëzen a nà, way anahan ahay, kabay zlide anahan ahay bay.»

¹⁶ Natiya awan, Yesu a tëkëren atan jike sa 'am a anan kutok, a wa: «Dowan a inde nà, zlide awan, guvo anahan ahay inde pa man ma ndab aya awan. Kà gak apan way bayak a tè mindel.

17 Dowan ata a jalay à mivel anahan inde kutok, a wa: “Man i sla sa pak anan uda way uno ma ga bayak a anaya fok bay kutok nà, ni ga nə kækəmaw?”

18 «Coy a jan i zek anahan a kutok, a wa: “Nə njadak anan nga sa 'am a kutok. Suwan ni kad anan de uno ahay fok, ni han uda məduwen aya awan, aday ni pak anan uda ndaw uno tə way sa pa uno azar ataya fok.

19 Aday ni jan à nga uno nà: Zek uno, way anak inde mə ndakay man a bayak awan, i ndav bay, i slak way sə ava bayak a wanahan. Man uda kutok, pa way sa pa anak ahay aday bay itədaw! Ənga, sak ayak way həna anan aday, mbasay, taslay mivel bayak awan.”

20 «Əna Mbərom a mbədahan apan, a wa: “Dowan a mindel a anan awan, à luvon a sə biten a anan inde nà, ni gəba anan sifa anak. Əna aday way anak a sə halan nga bayak a anan ata nà, waya saa pa anan kutok anaw?”»

21 Yesu a ndav anan ta sa jan atan kutok, a wa: «Matanan awan, pu do sə halan nga anà zlide bayak a, anà nga anahan a dəkdek ata nà, i naa təran matana re, bina pə idə a Mbərom nə winen do mətawak awan.»

*Adaf nga pə Mbərom
Mata 6.25-34*

22 Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Nen apan ni jak ikwen həna: Kâ sa jilen pə way sa pa tə zana bay.

23 Sifa si zek a zalay way sa pa, aday zek dəukwen a zalay zana re.

24 Ðnga, cen pə ngahak ahay aday. Ta casl awan bay, ta car awan bay, aday de a tinen ahay ðukwen ibay. Ðna Mbərom winen apan i varan atan way sa pa re. Ðna kwanay, pə ide a Mbərom nà, kə zilen a məvuhom ahay lele bidaw?

25 «Waya à wulen a kwanay saa mba apan tə ajalay nga anahan a sə zəga anan apan luvon sə njahay anahan mənjœk anaw?

26 Kak ki mben apan sa ga way mənjœk kawa wita bay asənə, aday kə jilen pə way azar aya nà, angama kutok anaw?

27 Ðnga, cen pə avərez sə way ahay sa hay ahay à kiþe ataya aday. Ta ga mer sə awan bay, ta han awan pi zek bay. Tə winen ata təke nà, nen apan ni jak ikwen: Kwa abay bahay Sulimanu tə zlide anahan a bayak ata təkedé nà, kula kə pəkak zana lele aya pi zek kawa avərez sə way ahay à kiþe ataya bay re.

28 Həna dəp nà, Mbərom winen apan i rəba anan daslam sə kiþe ahay, aday sidew a ðukwen ti i han anan uko tə daslam ataya re. Kwanay do ma kac adaf nga a anan aya awan, kak Mbərom kà mbak apan sa ga mer su way matana nà, i mba apan sə pəkak ikwen zana pi zek lele aya zal way ahay, à kiþe ataya bidaw?

29 «Matana awan, kwanay nà, kâ sa yan anan nga i zek a kwanay ahay sə pəlay nə way sa pa kabay way saa sa ata bay. Kê jilen pə way ataya bay re.

30 Anga jəba sə way kawa way ataya ata nà, sa ya apan nga sə pəlay nà, do sa san Mbərom bay ataya awan. Ðna kwanay a nà, ki gen anan may anà way ataya ðukwen, Mbərom Bəbay a kwanay a san apan zle re.

31 Suwan, pelen adəka nà, bahay a Mbərom, aday way a kwanay sa gan may ataya nà, Mbərom awan, i varak ikwen atan kutok re.

32 Kê jəjiren awan bay, dəna uno ahay, anga Mbərom a gan may sə varak ikwen anan bahay anahan.»

Man sa ðer zlide lele awan
Mata 6.19-21

33 Yesu a jan atan asa, a wa: «Sukumen anan way tə way a kwanay ahay, aday kê viren anan anan dala awan, anà do mətawak aya awan. Təmen mbulo sa daf dala lele aya, aday sa nes itabay ataya awan. Ndiken ayak man pə zlide a kwanay ahay à bagəbaga mburom. Anga à man ata nà, zlide a kwanay ahay ti lize itəbay. Do sə akar ahay ti njad apan alay bay, mumok ahay dükwen ti mba apan sa pa anan sabay re.

34 Anga, zlide a kwanay ma daf a à man ata nà, mivel a kwanay a dükwen i ga nə cezlezlen' e à man ata re.»

Do si mer su way lele awan

35 Yesu a jan atan asa, a wa: «Liven zek lele. Hinen anan lalam a kwanay ahay lele.

36 Təren nà, kawa do sa ga mer su way ahay, tinen sa ba anan bahay su doh a tinen i may ahay à man sə gəba uwār wa ata awan. Kwa â ga nə bahay su doh ata â may ahay agay nə siwa siwa cəna, tinen inde mə lavay zek a sə təban ayak wa.

37 Kak bahay su doh ata a may agay, aday a tan à nga anà do si mer su way anahan ataya ma njak ahan aya bay, tinen apan ti ban pu doh cekərkərre nà, ngama i təran anà do ataya awan. Nen apan ni jak ikwen tə dīdēm a həna: Winen a ta nga anahan

awan, i jawad zek, i ngaman atan ahay, i varan atan man sə njahay, aday i gəzlan atan way sa pa tə alay anahan awan, ti pa kutok.

³⁸ Kak bahay su doh a tinen ata a may nə man luvon kabay əduw təkede, aday a tan atan ahay à nga nə tinen tə ide cekerkärre nà, ngama i təran anà do sa ba pu doh ataya awan.

³⁹ «Sənen pə way inde lele aday: Kak bahay su doh awan, a san apan zle, à alay a həna anan nà, do sə akar ahay ti nay ahay àga winen saa zləray anan ahay nà, dowan ata i nahay nə tə ide cekerkärre anga aday do sə akar ataya tâ zlan ù doh bay, bidaw?»

⁴⁰ Kwanay dükwen, njihen mə lavay zek aya cekerkärre matanan re, bina, nen Wan su Do nà, ni i may ahay à alay a duwuraw dükwen, ki sənen apan bay re.»

Do sa ga mer su way lele awan, tu do sa ga mer su way lelibay awan

Mata 24.45-51

⁴¹ Natiya, pə dəba ana 'am a Yesu a sa jan atan ata wa kutok nà, Piyer a jan, a wa: «Ba Məduwen, ka ja 'am sə jike a anan ata nà, anga manay daw, bəzi anga do ahay fok daw?»

⁴² Yesu a mbədahan apan, a wa: «Do sa ga mer su way lele awan, aday winen nə wurwer a ata nà, wayaw? Winen nà, dowan a aday bahay su doh anahan a sə mbakan anan do si mer su way ahay fok à alay anahan inde ata awan. Winen i varan atan way sa pa lele à alay aday təde sa pa way ata awan.»

⁴³ Zay i təran anà dowan ata awan, kak bahay su doh anahan kà mak agay aday kà tak anan ahay

à nga winen apan i gan nga anà do si mer su way anahan ataya lele nà, na.

44 Matana awan, nen apan ni jak ikwen lele, bahay su doh anahan ata i mbəsakan anan way ahay à alay inde nə fok.

45 «Aya əna, hinahibay ite, do sa ga mer su way ata kà sak a jalay à nga anahan inde: “I ga nà, bahay su doh uno i may bəse bay.” Winen gədek sa ga anan alay tə azar su do si mer su way ahay, gədek pə way sa pa anahan ahay, sa pa, aday winen apan i vaway nga tə mahay anahan ahay re.

46 Sənen apan lele kutok, bahay su doh ana dowan ata i may ahay nà, pə luvon a aday winen a i san apan bay jiga ata awan, kabay à alay a dəukwen i san bay re. Bahay su doh anahan ata kà sak a may ahay aday kà tak anan ahay à nga nà, winen apan i ga mer su way lelibay aya ata nà, i ga anan alay tə dowan ata tə mindel. I razl anan, i sa njahay tu do lelibay aya awan.

47 «Hinahibay do si mer su way a inde, aday a san way kawa ana bahay su doh anahan sa gan may â ga anan ata awan. Aya əna, dowan ata kə lavak anan zek, aday kà gak anan way kawa sa zlan à nga anà bahay su doh anahan ata bay re. Kak matanan nà, ti jan pə akəta nə lele, ti vad'anan alay bayak awan.

48 Əna do si mer su way hinen inde, winen a san sa ga way a kawa sa zlan à nga anà bahay su doh anahan ata bay. Winen nà, ti jan pə akəta nə mənjœk kəriya awan, anga a san bay. Tə varak anan way anà dowan a bayak a nà, ti cəce panan wa nə bayak a re. Dowan a aday tə mbakak anan

anan way à alay inde bayak nà, ti naa cêce panan dukwen bayak a re.»

*'Am i zlan pi zek anà do ahay sabay anga Yesu
Mata 10.34-36*

49 Natiya awan, Yesu a dazlan sa ja asa, a wa: «Nen na nay ahay nà, anga sa naa dëfan uko anà daliyugo, aday na gan may nə uko ata abay â han kwayan'a.

50 Nen ni dazay təzlev həna à dêce inde kawa do sə dazay à a'am inde à alay a winen sa ga baptisma ata awan. Əna hwiya nen ni sa məndolor sə dêce ata hus à andav a inde.

51 Kwanay ki jen nà, nen na nay ahay anga aday zay â ga inde pə daliyugo daw? Cəkəbay matanan bay, na nay sə gəzla anan do ahay pi zek wa adəka bugol.

52 Azanan do ahay dara a gulom su doh kərték a inde nà, ti gəzla. Do ahay maakan awan, 'am i zlan atan pi zek tu do cew aya sabay. Do a cew ataya dukwen, 'am i zlan atan pi zek tu do maakan ataya sabay re.

53 Bəbay sa wan i nes pi zek ta wan anahan, aday wan ata dukwen, ti nes pi zek tə bəbay anahan ata re. May sa wan i nes pi zek tə dəna anahan, aday dəna ata dukwen, ti nes pi zek tə may anahan ata re. May sa wan dukwen i nes pi zek tə dalay ana wan anahan, aday dalay ana wan anahan ata dukwen, ti nes pi zek tə jəje anahan ata re.»

*Agəzlan alay pi zek wa anà way saa təra ahay
Mata 16.2-3*

54 Yesu a jan atan asa, a wa: «Kə cinen anan anà mburom kə gəbak ahay vegege tə day sə dəlon wa nà, ki wen, iven i gay ahay, aday a ga ike acəkan re.

55 Ka sak a cinen anan à mad winen apan i ma nga à dəlon nà, ki wen ata herre6 i ga, aday a ga ike acəkan re.

56 Matana awan, kwanay do sə mbaðəmbada ahay, way sa ga à mburom tə way saa təra pə daliyugo fok nə kə sənen a agəzlan anan alay pi zek wa nə lele, aday kə sənen pə way sə təra à alay a wuswes a anan inde sabay ata nà, angama kutok anaw?»

*'Am ã zlak ikwen pi zek tu do manide anak
Mata 5.25-26*

57 Pə dəba anahan a wa, Yesu a jan atan asa, a wa: «Kwanay a ki mben apan sə gəzlan alay pi zek wa anà way lele aya tə lelibay aya ta nga a kwanay a bay jiga nà, angamaw?

58 Hinahibay, dowan a kə zlahak apak, aday kwanay pə cəved sa zla à man sə sariya mba nə, suwan'am ã zlak ikwen pi zek. Njiden zay à wulen a kwanay inde, à alay a kwanay pə cəved mba ata awan. Bina tə mungok anak ata təke, dowan ata kà sak a dəzle iken à man su do sa ga sariya ahay nà, ti mak anan mungok aday do sa ga sariya i varan iken à alay inde anà suje ahay, ti tacak ayak iken à dangay.

59 Nen apan ni jak: Hus pə ananak saa hamay anan way anahan a sa zlah anan apak ata bay cəna, ti mbəsakay ahay iken ù doh sə dangay ata wa bay jiga awan.»

13

Suwan sə mbədahan lœn i ines daw, kabay sə lize daw?

¹ A alay ata ite, dowan aya inde à man ata awan, ta jan à Yesu ləbara su do sə Galile ahay, ta wa: «Pilatu kə vədak anan Galile ahay à alay a tinen apan ti gəðan dungo anà way anà Mbərom, aday mez a tinen kə japak tə mez sə way a ma gað dungo aya ata awan.»

² Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jilen nà, do a ma vad ataya ta mac matanan nà, anga tinen do sa ga ines ahay zal a do sə Galile azar ataya daw?»

³ Nen apan ni jak ikwen nà, matanan bay, əna kwanay həna dukwen kə mbədihen anan lœn anà ines a kwanay ahay bay cəna, ki lizen kawa do ataya cite re.

⁴ Kabay do a kuro nga jəmaakan sa mac à Silowam, à alay a doh zəbor a sa mbazl patan ata nà, kə jilen tinen ta gak ines ahay zal do sə Urəsalima azar ataya fok daw?»

⁵ Nen apan ni jak ikwen nà, matanan bay re. Əna kwanay həna dukwen, kə mbədihen anan lœn anà ines a kwanay ahay bay ite nà, ki lizen dənam kawa do ataya re.»

Jike sə buway sə wahay bay ata awan

⁶ Yesu a jan atan 'am sə jike a anan awan, a wa: «Dowan a inde a jule buway à guvo anahan, a nay saa bənak ayak wa wan awan, əna kə bənak bay, anga kə wahak bay.»

⁷ Dowan ata a jan anà do sa ga mer su way à guvo ata, a wa: “Həna kà gak ava maakan, nen apan ni

ta nay abay sə bənak ayak wa wan sə buway anan, əna nə njadak bay anga kə wahak bay. Suwan gad anan, bina winen apan i nəso anan guvo kəriya nə pa maw?”

⁸ Əna dowan ata a jan nà: “Bahay su doh uno, suwan mbəsak anan apan sə tə viya a anan kərték aday, ni lan à cakay wa, ni pəkan bərbor tuwwe nə,

⁹ izəne pac hinen ahay nà, i wahay kəmaw? Kak kə wahak bay re nà, aday kâ gad anan kutok.”»

Yesu a mbar anan uwar a inde pə luvon sa man uda awan

¹⁰ Pə luvon a inde nà, luvon sa man uda awan, aday Yesu winen apan i wazay ù doh sə wazay.

¹¹ A man ata awan, uwar a inde mə təra à məndak a ava kuro nga jəmaakan, anga setene sa gan. A mba apan sə tavay bay. A zla nà, mə kərdeh a tuhha.

¹² Yesu a canan anà uwar ata cəna, a ngaman ahay, aday a jan, a wa: «Mazar, kə mbərak à atəra à məndak anak wa!»

¹³ Cəna, a daf apan alay, kwayan'a uwar ata a tavay lele kutok, a həran nga anà Mbərom.

¹⁴ Cəkəbay, way ata kə cəbək anan anà do sə lavan nga anà doh sə wazay ata, anga Yesu sa mbar anan uwar ata pə luvon sa man uda ata, ata awan. A jan anà do ahay kutok, a wa: «Luvon ahay inde mbərka sa ga mer su way ahay, əna suwan kí nen ahay à luvon a mbərka ataya inde aday sa mbar, bina si pə luvon sa man uda aday bay.»

¹⁵ Yesu Ba Məduwen a mbədahan apan, a wa: «Kwanay nà, do sə mbađəmbada ahay kələdaw? Pə luvon sa man uda nà, kə pəsiken sla a kwanay

ahay, kabay zungo a kwanay ahay sa zla atan à man saa varan atan a'am bidaw?

¹⁶ Uwar a hëna anan nà, winen do së zaav ana Iberahima. Fakalaw kà gak anan alay ava kuro nga jëmaakan nà, abay tæde së pësakay anan ahay à alay a Fakalaw wa pë luvon sa man uda itëbay këlëdaw?»

¹⁷ 'Am ana Yesu a së mbëdahan atan apan ata a pëkan waray i idë inde anà do manide anahan ataya fok. Ùna do azar ataya fok të taslak mivel anga mer su way ana Yesu a sa ga lele ataya awan.

Jike sa wan së bëzan

Mata 13.31-32; Markus 4.30-32

¹⁸ Pë dëba anahan a wa asa, Yesu a wa: «Bahay a Mbërom a ga minje nà, ta maw? Aday ni ga anan minje hëna nà, ta maw?

¹⁹ Ta ga minje në të wan së bëzan.* Dowan a a gëba, a casl anan à guvo anahan, a hay ahay, a tèra dëdazl si sé mëduwen awan, aday mëvuhom ahay të ndakay apan doh pë alay si sé anahan aya ata awan.»

Jike së wudah

Mata 13.33

²⁰ A dëba wa asa re, Yesu a ja, a wa: «Bahay a Mbërom ta ga minje në ta ma asanaw?

²¹ Ta ga minje të wudah së kwasay way ata awan. Uwar a ra mënjoëk, a gan anan, a pak pë nuko anahan gësadaf maakan. A laë anan nà, nuko ata fok a kwasay, a zlambar.»

Jike së mësudoh më mbëdec awan

Mata 7.13-14, 21-23

* **13:19** Yesu a ga minje nà, ti sé së àga tinen a inde kawsire.

22 Natiya, à alay a Yesu winen apan i zla à Urəsalima nà, a takas kon a azar aya, tə wulen su doh ahay. Aday winen apan i tətakan way anà do ahay.

23 A alay ata kutok nà, dowan a inde, a cace panan, a wa: «Ba Məduwen, waka Mbərom i tam a nà, azar su do ahay ḡengal cəna coy daw?»

Yesu a mbədahan atan apan, a wa:

24 «Njəzlen pi zek sa zla à bahay a Mbərom inde tə məsudoh a mbədec a njulehwehwe ata awan. Nen ni jak ikwen, do ahay bayak awan, ti gan may sa zla uda awan, əna ti mba pi zek bay.

25 Aday, alay a i nay, bahay su doh i slabak nà, i tacay anan məsudoh anahan kutok. Ata kwanay nà, kwanay uho mba. Matanan, ki dəzlen anan sə dəcan ayak anà məsudoh, ta sa ja nà: “Manay uho ite. Bahay su doh a manay, təbən umo ayak wa ite.”

«Bahay su doh ata i mbədahak ikwen ahay apan ta sa ja nà: “Kwanay mayanaw, na san kwanay bay folk.”

26 «Aday ki dizlen anan sa ja kutok: “Da pak way sa pa, da sak way fok tata iken awan, aday kà wazak à wulen su doh a manay re.”

27 «I mbədahak ikwen ahay apan hwiya ta sa ja nà: “Na jak ikwen lele, na ja nə kwanay mayanaw nà, na san bay jiga awan. Mbəsiken nen səfek. Zlen ayak à man uno wa, kwanay do sə huwan ahay.”

28 «À alay ata kutok nà, ki cinen anan anà Ibərahima, Isiyaku tə Yakob, aday tu do maja'am a Mbərom ahay fok à bahay a Mbərom inde. Ata kwanay nà, ki yimen, ki rəcen slan, anga tə tacak pikwen uho.

29 Do ahay ti halay ahay nga kwa pə daliyugo ahay wa fok, kwa ta sə wura wa fok. Ti nay pə kərtek a sa pa way à bahay a Mbərom inde.

30 Sənen apan lele kutok, azar su do a ma lah aya pa 'am həna ata nà, ti naa təra do mədakwidok aya awan. Aday azar su do a mədakwidok ataya ite, ti naa təra do ma lah aya pa 'am cukutok.»

*Asəder sə Urəsalima ahay
Mata 23.37-39*

31 A alay ata ite, Farisa aya inde, ta nay ahay pə cakay a Yesu, aday ta jan: «Zla way anak à man a anan wa, bina Hiridus a gan may sa vad'iken.»

32 Óna Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Zlen ka si jen anà do sə wurwer a kawa wan ana aayah ata nà: Luvon sə biten ta sə sidew nə, nen apan ni razl apasay lelibay aya awan, ni mbar anan do sə dəvac ahay. Aday pə luvon maakan anahan a nà, ni ndav anan mer su way uno.

33 Aya əna, sumor a ni pərahan azar anà cəved uno biten, sidew, aday anjahay sidew kərtek, bina a zla pi zek aday do maja'am a Mbərom à mac uho à man aya bay, sumor a nà, à Urəsalima awan.

34 «Hayaka Urəsalima ahay! Kwanay do sə Urəsalima ahay! Kə vəden anan do maja'am a Mbərom ahay, aday kə tiren anan do a Mbərom sə slənak ikwen ahay ataya tu kon. Aday saray bayak a, na gak anan may sə halak ikwen nga anà kwanay do sə Urəsalima ahay ù vo uno, kawa man njəkar sə halan nga anà wan anahan ahay à bərgaslay inde ata awan. Óna hwiya kə ngəmen bay re.

³⁵ Ihe, doh sə mazla⁶ a Mbərom a kwanay i təra rəgay. Nen ni jak ikwen anan: Ki cinen uno sabay, si azanan ki naa cinen uno nà, à alay a aday ki i jen: “Mbərom â daf alay sə mazla⁶ anahan pu do sa nay ahay tə sləmay anahan ata awan.[†]»

14

Yesu a mbar anan dowan a inde pə luvon sa man uda awan

¹ Pə luvon sa man uda a inde nà, bahay sə Farisa ahay a inde, a ngaman à Yesu saa pa way sa pa àga winen. Ùna à man ata kutok nà, do a à man sa pa daf ataya, tə dəfan idé anà Yesu zuhhwe nə lele.

² Aday dowan a inde à man ata awan, zek anahan a fok nà, ma tar a dəngəleffe, anga dəvac a gan, winen pa 'am a Yesu.

³ Yesu a cəce pə miter sə Tawrita tə Farisa mə ngamay ataya wa, a wa: «Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa mbar anan do dəvac a daw, kabay cəved ibay daw?»

⁴ Do ataya tətəte way a tinen, ta ngam sə mbədahan apan bay.

Coy Yesu a mbəda 'am pə dowan a ata kutok, a mbar anan, aday a jan à zla way anahan.

⁵ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a jan ù do sa man ataya asa, a wa: «Kwanay nà, hinahibay wan anak kabay sla anak kə slahak à kurok inde kwa pə luvon sa man uda nà, ki zəbay anan ahay wa way anak kwayan'a bidaw?»

⁶ Tətəte way a tinen ta mbak apan sə mbədahan apan bay re.

† **13:35** Ca pə Jabuura 118.26.

Jike pa man sə njahay à man sə way sa pa

7 Natiya, à man ata kutok, Yesu a ca pu do a mə ngamay a ataya nə, ta ca nà, man sə njahay lele aya awan. Anga nan, a gan atan jike sa 'am a anan, a wa:

8 «Kak tə ngamak anak à azar uko sə gəfa dalay nà, kâ sa lah sə njahay à man lele inde bay, anga hinahibay à wulen su do a mə ngamay ataya inde nà, do sə zalay iken tə məduwen, i ga inde uda awan.

9 Ata, bahay su doh a sə ngamak ikwen ata, i nay pə cakay anak, i jak kutok: “Mbəsakan man sə njahay a anan anà dowan a anan.” Ata nà, waray i gak sa zla saa njahay à man sə njahay a sə dəba ata inde bidaw?

10 Adəka bugol nà, kak tə ngamak anak à man a nà, kâ sa njahay, à man sə njahay su do məduwen aya inde bay. Ata do sə ngamak ikwen ata kâ sak a canak nà, i jak: “Car uno, hayak! Ka naa njahay à man a lele a anan inde.” Ata i varak mazlañ lele pa 'am su do a mə ngamay a à azar uko ataya awan.

11 Matana awan, kak dowan a kè hərak anan nga i zek anahan nà, ti təra anan à məndak. Aday kak dowan a kâ mak anan nga anahan à məndak ite nà, ti həran nga nə lele.»

12 Pə dəba anahan a wa nà, a jan anà dowan a sə ngaman anà do ahay à azar uko àga winen ata kutok, a wa: «Ka sak a da way sa pa sə azar uko nà, kâ saa ngaman apan anà car anak ahay, kabay mərak anak ahay, tu do anak ahay, aday anà do sə cakay su doh anak zlide aya ata bay. Anga tinen nà, ti naa ga azar uko pə luvon a inde, aday ti ngamak saa hamak anan uda awan.

13 ðna kak ka dak way sa pa sə azar uko nà, suwan ngaman apan anà do mətawak aya awan, anà do mə təra à məndak aya awan, tu do vədal aya awan, aday anà do hurof aya awan.

14 Natiya Mbərom i daf apak alay sə mazlaß anahan, anga do ataya nà, ti mba apan sə hamak anan uda bay. ðna Mbərom i i hamak anan uda awan, pəluvon anahan saa slabakay anan ahay do dīdék aya à məke wa ata awan.»

Jike sə azar uko məduwen awan
Mata 22.1-10

15 Natiya kuto, dowan a inde à wulen su do sa pa daf pə kərtek a tatə Yesu ataya, a slene jike sa 'am ata cəna, a wa: «Ataslay mivel i təran anà do sa pa way sa pa anahan à bahay a Mbərom inde ata awan.»

16 Coy Yesu a mbədahan apan kuto, a wa: «Dowan a inde, a ga azar uko məduwen awan, a da way sa pa, aday a ngaman apan anà do ahay bayak awan.

17 Alay sa pa daf i sa sla kuto nà, a jan anà do si mer su way anahan, a wa: “Zla, ka sa jan anà do uno sə ngaman atan ataya nə, tâ nay həna kuto, anga way sa pa mə lavay zek a coy.”

18 «ðna do a mə ngamay ataya fok ta ma nga sa may 'am pi zek wa, ta sa ja: “Mi zlak ayak sabay.” Do mama'am a a jan anà do maslan ata, a wa: “Nə sukumak guvo həniniye. Ni zla təktek saa cay apan aday, na gak kem, â sa cəbək bay ite.”

19 «Do hinen ite a wa: “Nə sukumak sla ahay kuro. Suwan nā sa cay pə mer su way a tinen aya aday. Na gak kem. A sa cəbək bay ite.”

20 «Do hinen ite asa a wa: “Nen nə gəbay dalay həniniye, anga nan, ni mba apan sa zlak ayak həna bay.”

21 «Natiya kutok, do maslan ata a ma agay à man ana bahay su doh anahan, a təkəren anan way ataya fok. Way ata a cəban anà bahay su doh ata kutok, a jan anà do maslan anahan ata, a wa: “Zlak ayak nə anga anga à man sə halay nga sə do ahay ahay tə məgəzləga cəved ahay à wulen su doh inde, aday ngaman ahay anà do mətawak aya awan, anà do mə təra à məndak aya awan, anà do hurof aya awan, aday tu do vədal aya təke fok.”

22 «Do si mer su way ata a zla saa ngaman ù do ataya awan. Anjahay capəpa nà, a may agay, a nay, a jan anà bahay su doh anahan nà: “Kawa iken su jo ata nà, nə ngamak anan ahay ù do ataya awan, əna doh kə rahak fan bay. Man mə mbəsak a inde mba.”

23 «Bahay su doh ata a jan anà do si mer su way anahan ata asa, a wa: “Zla pə cəved sə kiɓe ahay fok, à guvo ahay. Kâ jan anà dowan aya iken saa tan atan à nga ataya fok nà, təktek tâ nay ahay, anga aday doh uno à rah.

24 Tə didek a nà, do a mə ngamay a mama'am ataya aday sə ngəmay ahay bay ata nà, ti naa tukom way sa pa uno sabay.”»

Cəved sə pərahan azar à Yesu

Mata 10.37-38

25 Pə dəba anahan a wa, à alay a Yesu winen pə cəved mba ata nà, do ahay bayak a tinen apan ti pərahan azar. Coy, a ma ide à dəba, a jan atan, a wa:

26 «Dowan kè pərahak uno ahay azar, aday a nan sə təra njavar uno nà, â pəlay nen, zal bəbay anahan, zal may anahan, zal uwār anahan, zal gwaslay anahan ahay, zal mərak anahan ahay, aday zal zek anahan a təkede re!

27 Kak dowan a kè tavakak dədom anahan məzləngad a aday kè pərahak uno azar bay cəna, kà slak sə təra njavar uno bay.

28 «Matanan, kak dowan inde à wulen a kwanay, a nan sa han doh məduwen a lele a nà, i njahay tun, sə bayak apan aday bidaw? I jan à nga anahan kutok: “Doh ata i sa ndav nà, i pa puno fok nə dala jugumaw?”, i san anan pi zek wa aday re ba?

29 Bina, kà sak a pak a saray awan, aday doh ata kè ndəvak sa han sabay nə, do sə canan ataya nə ti mbasay apan bidaw?

30 Do ataya ti ja nà: “Dowan a həna kè pəkak saray su doh, əna kà mbak pi zek sa ndav a wa sabay!”

31 «Matanan re, kak bahay a inde, a nan sa ga vəram tə bahay su kon hinen nà, i njahay tun sə bayak apan aday bidaw? I ca apan do anahan ahay nə tinen mbulo kuroroo nà, i sla pi zek sa ga vəram tu do mbulo kwa kuro cew nà, i san anan pi zek wa aday re ba?

32 Kak bahay ata kà cak apan i sla pi zek saa ga vəram tə dowan ata tətibay cəna, i slan do maslan ahay pə cakay anà bahay a hinen ata, à alay a winen dəren mba, i man ù vo ta sa man ayak 'am pi zek wa anga aday tâ njad zay.

33 «Natiya awan, kak dowan kè mbəsakak anan way anahan ahay fok bay nà, i mba apan sə təra njavar uno bay re.»

*Zətene aday a vad sabay ata awan
Mata 5.13; Markus 9.50*

34 Pə dəba anahan wa nà, a jan atan 'am sə jike asa, a wa: «Kə sənen apan zle, zətene nà, way lele awan. Əna aday kak zətene ata a vad sabay nà, ti man anan ahay vad anahan a hərbəbe ata, awana mba anaw? Inde sabay.

35 Zətene ata nà, kə tərak way kəriya awan, i təra way lele a anga yugo sabay, aday i təra way lele a kawa bərbər sabay re. Do ahay tı guce anan nə uho kəriya awan. Natiya kutok, sləmay inde pə dowan a sə sləne 'am a anan nà, â sləne.»

15

*Jike sə təman mə lize awan
Mata 18.12-14*

1 Natiya, do sə cakal jangal ahay, pi zek tu do sə atahasl ahay bayak awan, tə halay nga à man a Yesu anga aday ti sləne 'am anahan aya awan.

2 Anga nan, Farisa ahay tə Miter sə Tawrita ahay ta ma nga sa ja 'am à wulen a tinen a inde ngura ngura ngura, ta wa: «Dowan a anan a təma aday do sə atahasl ahay tâ pa way tə winen nà, angama aday anaw?»

3 Anga nan kutok, Yesu a gan atan jike sa 'am a anan, a wa:

4 «Izəne do inde à wulen a kwanay, aday təman anahan ahay inde səkat. Kwa â ga sə lize nə kərtək a dəp nà, i mbəsək azar sə təman a kwa kuro dəsəudo nga dəsəudo ataya à kibə, aday i zla saa pəlay anan ahay kərtək ata hus pa sa njaday anan ahay re asanaw?»

5 Aday, kè njadak anan ahay təman a kərtek ata nà, i dəfay a way anahan jap pə jugom, i may agay nə, tə ataslay mivel a kuto.

6 Kè dəzlek ahay agay nà, i ngaman ahay anà car anahan ahay, tu do sə cakay su doh anahan ahay, aday i jan atan: “Tasluko mivel, anga nə njadak anan ahay təman uno a sə lize ata awan.”

7 «Natiya awan, həna, nen apan ni jak ikwen, kak do sə atahasl kərtek kè yimak pə ines anahan nà, ataslay mivel i ga inde à mburom bayak awan. Ataslay mivel ata i zalay ataslay mivel anga do ahay kwa kuro dəsudo nga dəsudo didek aya, aday ta gan may sa yam pə ines a tinen ahay bay ataya awan.»

Jike sə dala mə lize awan

8 Pə dəba wa a jan atan 'am sə jike hinen asa, a wa: «Uwar a inde nà, karanga anahan ahay inde kuro, aday kak kərtek a kà sak a lize panan nà, i ga kəkəmaw? I han nə uko pə lalam anahan, aday i ca doh anahan ata fok ta sə faday anan lele. I pəlay bətek bətek hus pa sa njad anan dala anahan ata bidaw?»

9 Kak kà sak a njad a dala anahan ata nə, i ngaman anà məndala anahan ahay tu do sə cakay su doh anahan ataya, i jan atan: “Tasluko mivel pə kərtek awan, anga nə njadak anan dala uno sə lize ata awan.”

10 «Matanan re, ni jak ikwen, kak aday do kərtek kè yimak pə ines anahan ahay nà, maslay a Mbərom ahay ti taslay mivel anga winen re.»

Jike sa wan mə lize awan

11 Yesu a ja asa, a wa: «Dowan a inde nà, wan anahan ahay inde cew.

12 Wan zek cädew ata a jan à bëban anahan, a wa: “Bëbay uno, vuro anan zlide uno nen saa njad à alay saa pa 'am anak azana ata awan.” Aday dowan ata a gëzlan atan anan zlide anahan acëkan.

13 «Pë dëba wa mënjoek nà, wan a cädew ata a halan nga anà way anahan ahay fok, a sukom a way, aday a zla way anahan pë daliyugo hinen daren. A man ata nà, a lize anan zlide anahan ata fok ta së gësle anan pë way kériya awan.

14 «Dala a ndav panan cëna, may a ga pë daliyugo ata të mindel. Dëce së way sa pa ñukwen a dazlan saa gan kutok.

15 Anga nan, a zla saa ga mer su way àga do su kon ataya awan. Dowan ata a slan anan saa ba gadura ahay à kié.

16 A pëlay abay sa pa way sa pa mbala ana gadura ahay ata awan, anga may a han apan, ëna dowan a ngëman a bay.

17 «A dazlan së jalay pë anjahay anahan à alay a winen àga bëbay anahan ata awan, a ja: “Do si mer su way a bëbay uno ahay ñukwen, tinen apan ti pa way sa pa kawa sa nan atan, a mbësak patan wa re, aday nen adëka bugol ni mac ta may à man a anan nà, angamaw?

18 Suwan ni ma agay, aday ni i jan anà bëbay uno nà: Bëbay uno, na gak ines pa 'am a Mbërom, aday pa 'am anak re.

19 Na slak hëna ki ca upo kawa nen wan si zek anak sabay, tëra nen kawa do si mer su way anak kërték awan.”

20 Natiya a slabak, a may agay kutok.

«Bəbay anahan a canan ayak dəren winen apan i nay ahay cəna, a gan ahay i zek wa. A haw apan, a ban anan həmbok pi zek.

21 Wan ata a jan à bəbay anahan kutok, a wa: “Bəbay uno, na gak ines pa 'am à Mbərom, aday pa 'am anak re. Na slak həna kâ ca upo kawa nen wan si zek anak sabay.”

22 «Əna bəbay anahan ata a jan ù do si mer su way anahan ahay, a wa: “Kagasl, gəben uno ahay zana lele aya awan, pəken anan pi zek. Dəfen anan wurdek à alay inde, aday pəken anan təkarak à saray inde.

23 Pəsiken ahay guson sa sla ma har a lele ata awan, wasluko, duko, aday puko tə ataslay mivel awan.

24 Anga abay wan uno a anan nà, kə tərak kawa ma mac awan, aday həna winen inde tə sifa awan. Kə lizek coy, əna nə njadak a way uno.” Tə dazlan sa ga azar uko tə ataslay mivel awan.

25 «À alay a tinen apan ti ga azar uko agay ata nà, wan a dowan ata zek məduwen a, winen à guvo. Winen apan i may à guvo wa mba aday i dəzley ahay agay bəse nà, a sləne do ahay tinen apan ti ga ara tə agərav awan.

26 A ngaman ù do si mer su way a bəban anahan ahay kərtək, a cəce panan ləbara awan.

27 Dowan ata a mbədəhan apan, a wa: “Mərak anak kâ mak agay, aday bəbay a kwanay a vad guson sa sla, anga kə njadak anan winen inde zay.”

28 «Wan a zek məduwen ata a ngam sa zla ù doh sabay. A cəban, a ga mivel. Bəbay anahan a nay uho saa dəbukok anan ayak ù doh.

²⁹ Əna a mbədahan apan anà bəbay anahan, a wa: “Ngatay, bəbay uno. Ava bayan awan, nen apan ni gak mer su way nə lele mənjəna sa gak isew. Na taa dəfak apan re, aday tə winen ata təke dukwen, kula kə varak uno kwa wan sə awak zləkətev a anaya anga sa ga anan azar uko tə məndala uno ahay bay re.

³⁰ Aday wan anak kə lizek anan dala anak tə uwār sa jáñ uho ahay. Həna a may ahay agay nə kə vədfak anan guson sa sla anga winen asa re!”

³¹ «Bəbay anahan a jan: “Wan uno, iken nà, iken inde ti nen a hwiya asanaw? Abay way uno ahay fok nà, ananak a bidaw?

³² Sumor a nà, dī ga azar uko tə ataslay mivel awan, anga mərak anak a anan nà, kə tərak kawa ma mac awan, aday həna winen inde tə sifa awan. Kə lizek coy, əna də njadak anan.”»

16

Jike pu do sa ga mer su way tə wurwer awan

¹ Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Dowan a inde nà, winen zlide awan, aday dukwen do inde kərték sə lavan nga anà do si mer su way anahan ahay re. Əna do ahay ta ma 'am pə dowan ata à man a bahay su doh anahan ta sa ja nà: “Do si mer su way anak a anan winen apan i nes anan dala anak kəriya awan.”

² «Bahay su doh ata a sləne 'am ata cəna, a ngaman anà dowan ata kwayan'a, aday a jan, a wa: “Nə slənek do ahay ta mak apak 'am. Duko anan mer su way anak iken a sa ga anan tə zlide uno nen sə mbakak anan ata awan, bina iken ki təra do si mer su way uno sabay.”

3 «Do si mer su way ata a ma nga sə jalay kutox, a wa: “Aday həna jiga nà, ni ga nə kəmaw? Bahay su doh uno kə larak nen i mer su way anahan wa re. Bənuko joe, ni mba apan bay, aday ni dubok way pə do ahay wa, wita dukwen waray re. Pa ga həna jiga nà, kəma kutox anaw, zek uno?

4 Iyo, həna nə njadak anan nga sa 'am a nen saa ga ata kutox. Aday kwa bahay su doh uno kə larak nen i mer su way anahan wa dukwen, do ahay ti təma nen àga tinen re.”

5 «A ngaman ahay anà do sə təma gudire pə bahay su doh anahan ataya wa kərtæk kərtæk fok. A cəce pu do mama'am a wa, a wa: “Gudire ana bahay su doh uno inde apak nə jugumaw?”

6 «Dowan ata a mbədahan apan, a wa: “Gudire sə amar ana bahay su doh anak inde upo, gungwan səkat.”

«Do si mer su way ata a jan, a wa: “Ihe, təma dərewel sə gudire anak həna kwayan'a. Njahay aday vindey apan nà, gungwan sə amar kwa kuro dara bina səkat sabay.”

7 «A jan anà do hinen asa, a wa: “Aday iken, gudire ana bahay su doh uno inde apak nə juguma ite anaw?”

«A mbədahan apan, a wa: “Gudire sa ndaw anahan inde upo buho səkat dara.”

«Do si mer su way ata a jan nà: “Ihe, gəba dərewel sə gudire anak kagasl, aday vindey ahay apan nə gudire sa ndaw ata nà, buho səkat fudo.”

8 «Bahay su doh anahan ata kə varak anan zlangar anà do si mer su way anahan ata awan, anga dowan ata kə gak mer su way sə wurwer à wulen a tinen inde. Anga do sə daliyugo a anan aya nà,

tə zalay do sə idé jiyjay ahay ta sa ga mer su way sə wurwer.

⁹ «Natiya, nen apan ni jak ikwen, kwanay nà, bənen car tə do ahay tə zlide sə daliyugo a anan aday bidaw? Ata, zlide sə daliyugo a kà sak a ndav pikwen wa nà, Mbərom i təma kwanay pə cakay anahan a sə coy kutok.

¹⁰ «Kak dowan aday kà mbak apan sa gan nga anà way bayak a bay ata tə cəved a nà, kwa way bayak a dukwen i mba apan sa gan nga tə cəved a re. Aday kak dowan a a mba apan sa gan nga anà way bayak a bay ata tətibay nà, kwa way bayak a dukwen i mba apan sa gan nga tətibay re.

¹¹ Matanan, kak abay ki mben apan sa gan nga anà zlide sə daliyugo a anan tətibay nà, waya saa mbakak ikwen anan zlide dífek a aday ki gen anan nga anaw?

¹² Kak aday abay ki mben apan sa gan nga anà zlide su do hinen ahay tətibay nà, waya sa varak ikwen mbala ana kwanay a saa lavay ata mba asa anaw?»

*Atə Mbərom tə dala
Mata 6.24*

¹³ «Dowan saa mba apan sa gan mer su way anà bahay su doh ahay cew nà, ibay. Anga kè pəlak anan do kərtek a lele nà, i nan idé anà dowan hinen ata awan. Kabay, tə njahak tu do kərtek a lele gerger cəna, i kədey anan dowan a hinen ata awan. Matanan, ki mben apan sa gan mer su way anà Mbərom aday sə pəlay dala, cew maya dukwen, i ga zek bay re.»

*Atə Yesu tə Farisa ahay
Mata 11.12-13, 5.31-32; Markus 10.11-12*

14 Farisa aya inde à man ata tə slène 'am a Yesu ma ja ataya fok nà, ta ma nga sə mbasay apan anga tinen a aday nà, tə pəlay zlide tə mindel.

15 Anga nan, Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay aday nà, ki gen anan may, do ahay ta ca pikwen nə, kawa do lele aya awan. Óna cækəbay Mbərom nà, a san way sə mivel a kwanay aya zle. Bina way aday do ahay tə həran nga ata nà, Mbərom a ca pə way ata ite nə, kawa way ma ga mənjadak awan.

16 Kwakwa ata nà, do ahay tə pərahan azar anà Mbərom nə ta sə dəfan apan ana Tawrita a Musa tə deftere ana do maja'am a Mbərom ahay. Óna a bənay ahay kwa pə ana Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata wa nà, do ahay tinen apan ti dəkay anan ləbara sə bahay a Mbərom mugom awan. Natiya kuwaya kà gak anan may sə ndərboc uda zek, anga sə dəzle a uda awan.

17 Aya əna, Tawrita a Musa nə lele hwiya. Andav a daliyugo tə bagəbaga mburom nà, wita way ma da 'am a bugol bay. Ma da 'am a adəka nà, sə lize a wa alfabe kərtek à Tawrita a Musa wa, i ga zek bay.

18 «Matanan re, kuwaya kà rəzlak anan uwar anahan, aday kà gəfak uda uwar hinen nà, wita kà gak mədigwed. Dowan kà gəfak uwar a ma razl a ata dəkwen, winen kà gak mədigwed ite re.»

Atə Lazarus tə dowan a inde zlide awan

19 Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a jan atan, a wa: «Dowan a inde nà, winen zlide awan. Zana anahan a sa pak pi zek təkede nà, lele awan, aday sə dala bayak a re. Pə luvon, pə luvon fok nà, winen mə njahay a nə, à barbarar inde.

20 Dowan a inde ite, tə ngaman Lazarus, winen mətawak awan. A taa nahay nə pə məsudoh a dowan ata awan, aday zek anahan a dukwen, mbəlak a dəkdeks.

21 A gan may sa pa way sa pa sə pəpasay pə dowan a zlide ata wa ata awan. Kəla ahay dukwen, ta nay ahay sə ndəlkəd anan mbəlak a anahan a ataya awan.

22 «Natiya kutok, dowan mətawak ata a mac, aday maslay a Mbərom ahay tə gəbak anan ayak à man ana Ibərahima, pə cakay a Mbərom. Do sə zlide ata dukwen a mac ite re, aday ta la anan à məke.

23 A man ata kutok nà, dowan a zlide ata, winen apan i ga dəce bayak awan. A ca idə à mburom, a canan ayak anà Ibərahima tə Lazarus, tinen miya awan, dəren.

24 A zlah pi zek, a wa: “Ibərahima! Kem, nâ gak i zek wa ite! Amboh, slan Lazarus, â tar wan sə alay anahan à a'am inde, aday i naa təlo pə miresl aday û go ziyya ite. Bina nen apan ni ga dəce ù uko a anan inde tə mindel.”

25 «Ibərahima a mbədahan ahay apan ite, a wa: “Matanan, wan uno. Əna ənga, bayak pə anjahay anak à alay iken tə sifa mba ata aday. Iken nà, kə njahak à barbarar a inde, aday Lazarus nà, kà gak dəce bayak awan. Həna ite nà, winen, winen apan i man uda à man a anan, aday iken ite dukwen, ki ga dəce kutok.

26 Tə winen ata təke dukwen, cəved inde aday do a manay i dəzlek ayak à man a kwanay nà, ibay, kabay do a kwanay i nay à man a manay dukwen, i ga zek bay re. Anga məke inde sololo à wulen a nuko.”

27 «Dowan ata a mbədahan apan asa: “Amboh, Ibərahima! Kem, slan Lazarus àga bəbay uno ite.

28 Anga mərak uno aya inde dara nà, u no Lazarus â sa təkaren atan 'am à sləmay ite, anga aday tâ sa nay à man sə dəce uno a anan inde sabay ite.”

29 «Ibərahima a mbədahan apan asa, a wa: “Tawrita a Musa tə deftere ana do maja'am a Mbərom ahay inde asənə, mərak anak ataya tâ dəfan atan apan bidaw?”

30 «Dowan ata a jan asa, a wa: “A'ay! Ibərahima, bəbay uno, wuna! Əna, hinahibay do sə məke kâ zlak patan dezl nà, ti yam pə ines a tinen ahay tə dîdək awan.”

31 «Ibərahima a jan, a wa: “Matanan. Əna kak mərak anak ataya tə slənek anan anan 'am a Musa tu do maja'am a Mbərom ataya bay cəna, kwa do sə məke a â zla təkede nà, ti slənen a bay re.”»

17

'Am sə pəse ines ahay

Mata 18.6-7, 21-22; Markus 9.42

1 Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa, a wa: «Hwiya way ahay inde, tinen apan ti zla anan do zənzen a i ines ahay inde. Aya əna, dəce i təran anà do sa njak anan do ahay aday tâ ga ines ataya awan.

2 Natiya, ata pə dowan a sa njak anan do ahay ata nà, suwan pə winen tâ ənan van à dungs, aday tâ larak anan ayak à bəlay inde. Bina, do aday winen apan i njak do ahay matanan ata nà, Mbərom i ga anan alay tə dowan ata zal pa sa lar anan à bəlay inde ata wa.

3 Matanan, liven anà zek a kwanay ahay lele.

«Aday, kak mərak anak inde, kà gak ines nà, suwan dakan anan tə təpa təpa awan. Winen ite kà təmahak, kà mbəsakak anan ines anahan ata nà, pəsen anan.

4 Kwa abay â ga winen apan i gak ines pə luvon kərtek a saray cuwbe, aday winen apan i nay ahay à man anak dukwen saray cuwbe ta sa ja nà “Amboh, nə yimak pə ines uno!” nà, iken dukwen, pəsen anan acəkan ite re.»

Adafnga pə Yesu

5 Natiya, pə dəba anahan a wa nà, do maslan a Yesu ataya ta jan nà: «Ba Məduwen, man umo zek aday adaf nga a manay pə Mbərom â zəga ite!»

6 Bahay a tinan ata a mbədahan atan apan nà: «Kwa adaf nga a kwanay â ga inde nə mənjœk, kawa wan sə bəzan mənjœk nà, ki mben apan sa jan anà dədazl sə ngəvəray: “Ndaha à man a anan wa, aday ka saa njahay à bəlay inde!” dukwen, i bənak ikwen à 'am wa re.»

Do si mer su way lele awan

7 Yesu a ja asa, a wa: «Hinahibay dowan a kwanay kərtek a, aday do si mer su way anahan inde, winen apan i ga mer su way à kibe, kabay winen apan i ɓal təman ahay. Kà mak ahay à kibe wa nà, bahay su doh anahan i jan: “Hayak ahay, pa daf!” kwayan'a daw?»

8 I jan adəka bugol nà: “Do ahay way sa pa, mbədahan anà zana, aday kâ naa vuro way sa pa tə way sa sa aya awan.” Aday i jan: “Iken, ki naa pa nà, pə dəba anahan a wa!” bidaw?

9 Kwanay kə jilen nà, i gan suse anà do si mer su way anahan ata anga kà gak anan mer su way ataya daw?

10 «Kwanay a dukwen matanan re. Ka sak i gen anan mer su way mbala a Mbərom sa jak ikwen: “Gen anan!” ataya nà, jen adəka nà: “Manay nà, do sa ga mer su way anak ahay ca. Ma ga nə mer su way mbala ana manay a saa ga ata awan.”»

Yesu a mbar anan do mə dugwad aya inde kuro

11 Natiya, à alay a Yesu winen apan i zla à Urəsalima nà, a zla tə wulen ana daliyugo sə Samariya tə Galile.

12 A sa jəka i dəzle à wulen su doh a inde nà, tə zlangay tə dowan aya inde kuro, mə dugwad aya awan. Tə tavay zad,

13 aday ta jay 'am tə məgalak awan, ta wa: «Am-boh Yesu, bahay a manay, mâ gak i zek wa ite!»

14 Yesu a canan atan ayak ite cəna, a jan atan, a wa: «Zlen, aday ka si ken anan anan zek a kwanay anà do sə gədən dungo anà way ahay anga Mbərom.» A alay a tinen apan ti zla à man ana do sə gədən dungo à way ahay ataya kutok nà, tinen a fok tə mbərak.

15 Óna do a kərték à wulen a tinen ata wa, a ca apan kə mbərak ata nà, pəlasl, a ma pə dəba à man a Yesu, a dazlan sə həran nga anà Mbərom tə məgalak awan.

16 A dəzley ahay à man a Yesu cəna, a dukwen gərmec ta sə rihen nga ù vo, a ngəran kutok. Dowan ata nà, winen Samariya ahay.

17 Yesu a cæce kutok, a wa: «Na wa, do a kuro ataya fok nà, tè mbərak re ba? Aday azar su do a dəsudo ataya nà, tinen aha kəlanaw?»

18 Dowan sə jalay apan aday sa naa ngəran anà Mbərom nà, ibay, si mədurlon a anan taayak kələdaw?»

19 Pə dəba wa kutok, a jan anà dowan ata awan: «Slabak, zla way anak. Mbərom kè mbərak iken anga kə dəfak upo nga.»

Yesu i sa may ahay nà, ma i təra aday anaw?

Mata 24.23-28, 37-41

20 Natiya, pə dəba anahan a wa kutok Farisa ahay tè cæce pə Yesu wa, ta wa: «Bahay a Mbərom a i sa slay ahay nà, siwaw?»

Winen a mbədahan atan apan, a wa: «Bahay a Mbərom a i slay ahay aday nà, dowan i canan tə idé bay.

21 Dowan i mba apan sa jəka: “Bahay a Mbərom nə winen həna” kabay “Winen tiya” bay re. Əna, sənen apan lele, bahay a Mbərom nà, winen à mivel a kwanay aya inde adəka coy.»

22 Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Alay a inde i slay ahay, aday ki gen anan may sə cinen uno apan way sə luvon kərtæk à wulen a kwanay inde. Əna i ga pikwen zek bay re.

23 Ti naa jak ikwen asa: “Almasihu nə winen həna” kabay “Winen tiya” nà, kâ sa ngəmen sa zla à man ataya bay.

24 Anga nen, Wan su Do, ni may ahay nà, kawa awuted a Mbərom sə wuted pərad, aday do ahay fok ta san apan zle ata awan.

25 Өна way ata i saa təra nà, nen Wan su Do ni ga dəce bayak awan, aday do a sə wuswes anan aya dukwen, ti ngam nen bay re.

26 «À alay a Wan su Do i may nà, way ahay ti təra nə kawa sə təra à alay ana Nuhu ata re.*

27 A alay ata nà, do ahay tinen apan ti taslay mivel sa pa way ahay, ta sa sa way a tinen ahay, sə gəba uwar ahay, aday sa var a dəna a tinen ahay à mbaz, hus pə luvon ana Nuhu sa zla way anahan à kwalalan inde ata kutok. Pə dəba anahan a wa cəna, iven sukwat ahay ngəv ngəv kutok, pa rah anan daliyugo nə fadada, pa lize anan do ataya fok.

28 «Aday asa, ni i may ahay nà, i ga nə kawa way sə təra à alay ana Ludu ata awan. A alay ata nà, do ahay tinen apan ti pa way, ti sa way ahay, tinen apan ti sukrom anan way tə way a tinen ahay, aday tinen apan ti sukrom uda re, tinen apan ti casl guvo ahay, aday tinen apan ti han doh ahay re.

29 Aday, pə luvon ana Ludu sa nay way anahan à Sodoma wa ata nà, uko pi zek tə mətətok sə uko awan, tə pəkay ahay à mburom wa, dənam lize anan do ataya fok re.†

30 Aday pə luvon uno nen Wan su Do saa may ahay ata nà, way ahay ti təra matanan. Dowan saa san pi zek nà, ibay re.

31 «Өна pə luvon ata kutok nà, do aday winen pa nga su doh dukwen â dazay, â haw, əna â sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay. Dowan a winen à guvo dukwen, â saa nay ahay agay bay re.

* **17:26** Ca pə Laataanooji 6.5-12, 7.6-23. † **17:29** Ca pə Laataanooji 19.24-25.

³² Өnga, bayiken pə way a uwar a Ludu sa ga ata aday.[‡]

³³ Matanan, dowan a kà gak anan may sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan. Aday do sə lize anan sifa anahan nà, i tam anan adəka bugol.

³⁴ «Nen nà, ni jak ikwen anan acəkan: Pə luvon ata nà, kwa do ahay cew mə nahay a pə lala kərték a dəp nà, do kərték a nà, ti gəba anan, aday do hinen nə ti mbəsak anan.

³⁵ Kwa uwar ahay cew tinen apan ti gan pə kərték a dəp nà, do kərték a nà, ti gəba anan, aday do hinen nə ti mbəsak anan. [

³⁶ Kabay do ahay cew tinen à guvo kərték a inde dəp nà, do kərték a nə ti gəba anan, aday do hinen nə ti mbəsak anan.]»

³⁷ Njavar anahan ahay tə cəce panan kutok, ta wa: «Ba Məduwen, way ata i sa ga zek jiya nà, ahaw?»

A mbədahan atan apan, a wa: «À man a aday way ma mac a inde ata cəna, mugudok ahay ti halay nga bayak a nà, à man ata awan.»

18

Jike pə mədukway sə uwar a inde tə bahay

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a gan jike sa 'am a anan anà njavar anahan ahay, anga aday tâ sa ya nga sa gan amboh anà Mbərom bay.

² A jan atan kutok, a wa:

«À wulen su doh a inde nà, bahay sa man ata nə a jəjaran anà Mbərom bay jiga awan, aday a təma 'am a dowan itəbay fok re.

[‡] **17:32** Ca pə Laataanooji 19.26.

3 Mədukway sə uwar a inde à wulen su doh ata ite, a taa nay ahay cuhcœh àga bahay ata awan, a jan anà bahay ata nà: “Amboh, go anan sariya uno inde à wulen a manay tu do manide uno ite.”

4 Óna hwiya bahay ata a ngam sa gan anan sariya anà uwar ata bay, hus sariya anahan ata kà njahak bayak awan.

«Coy, bahay ata a jalay à mivel anahan inde, a wa: “Kwa abay nə jejaran à Mbərom bay, kwa nə təma 'am su do bay təkede nà,

5 suwan ni gan anan sariya anahan a anan. Bina mədukway sə uwar a anan winen apan i taa wuse nga ta sa nay ahay àga nen sidew sidew anga 'am sə sariya anahan a anan.”»

6 Pə dəba anahan a wa kutok nà, Bahay Yesu a jan atan asa, a wa: «Ənga, jilen pə way a bahay a sa ga ata lele aday!

7 Kwanay kə sənen apan ite bay daw? Matanan, Mbərom bugol nà, i man zek anà do anahan sa taa gan amboh luvon tə ipec ataya re bidaw? I ga apan munok bay asanaw?

8 Nen apan ni jak ikwen anan həna: Mbərom i man zek anà do anahan ataya bəse. Aya əna, nen, Wan su Do ni saa may ahay pə daliyugo nà, ni tan ahay à nga anà do sa daf upo nga ahay dəp daw?»

Jike pə Farisa inde, tu do sa cakal jangal

9 Natiya, do azar aya inde à man ata, tinen tə jalay nà, tinen do didek aya awan. Aday tə kədsey anan do azar aya re. Anga nan, Yesu a gan atan jike miza asa, a wa:

10 «Dowan aya inde cew ta zla ù doh sə mazlab a Mbərom saa ga amboh. Dowan a kərtek a nà,

Farisa ahay, aday do hinen ite nà, winen do sə cakal jangal.

¹¹ «Farisa ata a tavay, a ga amboh à mivel anahan inde, a wa: “Mbərom, suse anak anga nen nà, do mi nes a kawa do azar aya ite bay. Aday nen dukwen kawa do sə cakal jangal a anan ite bay re. Nen do sə akar bay, na ga mədigwed bay, aday nen huwan a bay re.

¹² Na ga sumaya pə lumo fok nə, saray cew. Nə njadak way cəna, à kuro wa fok nà, nə varak anan kərték awan.”

¹³ «Do sə cakal jangal ata ite, a tavay dəren, a nan sa ca ide à mburom bay fok. A ma nga sə jalay mərava si zek anahan*, a wa: “Mbərom, amboh. Nâ gak i zek wa ite, anga nen nà, do sə atahasl.”»

¹⁴ Natiya, Yesu a ndav anan kutok, a wa: «Sa zla agay dīfek a pa 'am a Mbərom a nà, do sə cakal jangal ata awan, bina Farisa ata bay. Anga dəwan kə hərak anan nga i zek nà, Mbərom i man anan nga anahan à məndak. Aday dəwan kà mak anan nga anahan à məndak ite nà, Mbərom i həran nga adəka.»

*Yesu a daf ngama pə gwaslay ahay
Mata 19.13-15; Markus 10.13-16*

¹⁵ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, do ahay ta nan anan ahay gwaslay cacədew aya anà Yesu, anga aday à daf patan alay sə ngama. Óna njavar anahan ahay ta ca apan do ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata nà, ta ma nga sə gafan 'am anà do ataya awan.

* **18:13** Dowan ata a dəcan à mbac anahan. Ata àga tinen, a nan sa ja nà, kə jalay mərava si zek anak.

16 Yesu a ngaman ahay anà gwaslay ahay pə cakay anahan, aday a jan anà njavar anahan ataya ite, a wa: «Mbəsiken anan ahay gwaslay ahay, kâ gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek a adəka nà, anà do sa ga minje tə tinen anaya ata awan.

17 Nen apan ni jak ikwen tə dīdēm a həna: Kuwaya kə təmahak Mbərom bahay anahan kawa wan cədew bay nà, Mbərom i ga apan bahay kula itəbay.»

Bahay a inde zlide awan

Mata 19.16-30; Markus 10.17-31

18 Pə dəba anahan a wa nà, bahay a inde a cəce pə Yesu wa, a wa: «Miter, lele a anan, ni ga nə ma aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

19 Yesu ite a mbədahan apan, a wa: «Ka wa nen lele a nà, angamaw? Dowan inde lele ibay, si Mbərom a kərtek.

20 Na wa, ka san nga sa 'am a Mbərom mə baslay aya zle asanaw? Kâ ga mədigwed bay, kâ vad nga su do bay, kâ ga akar bay, kâ gad mungwalay pu do bay, dəfan apan anà atə bəbay anak tə may anak.[†]»

21 Dowan ata a mbədahan apan kutok, a wa: «'Am ataya fok nà, nə bənak atan lele, kwa à alay a nen cədew a mba.»

22 Yesu a slene 'am a dowan ata cəna, a jan nà: «Tə winen ata təke nà, way inde kərtek kə mbədəkek panak re: Zla, sukom anan way tə way anak ahay fok, aday kâ gəzlan anan dala a anà do mətawak aya awan. Matanan kutok, ki i njad zlide anak à mburom. Aday hayak, pəruho azar.»

[†] **18:20** Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20.

23 Ðna dowan ata a slène anan 'am a Yesu ata cëna, a cëban, anga winen zlide awan.

24 Yesu a zëzor anan dowan ata lele nà, a wa: «Ma dan 'am awan anà do zlide awan sa zla à bahay a Mbërom inde.

25 Ké sènen apan zle, zlugweme i ndërmad tè mëke së lëpäre nà, i ga zek bay. Ðna ma da 'am a së zalay way ata nà, do së zlide sa zla à bahay a Mbërom inde ata awan.»

26 Do së slène 'am anahan a sa ja matanan ataya nà, ta wa: «Kak së matanan cukutok në, waya saa mba apan saa tam aday sa zla à bahay a Mbërom inde anaw?»

27 Yesu a mbëdahan atan apan, a wa: «Pu do zënzen a nà, i ga zek bay, ñna pë Mbërom nà, way ahay fok a ga zek ca.»

28 Pë dëba anahan a wa nà, Piyer a jan ite, a wa: «Aday manay hëna nà, më mbësakak anan way a manay ahay fok së përahak azar asanaw?»

29 Yesu a jan atan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tè diidem a hëna: Do aday kë mbësakak anan doh anahan, kabay dalay anahan, kabay mërak anahan ahay, kabay do anahan ahay, kabay gwaslay anahan ahay anga bahay a Mbërom ata nà,

30 kwayan'a hëna, i naa njad anan uda way anahan ataya bayak awan, zal panan adëka. Aday i njad anan uda way anahan ahay cëna coy bay re. Azanan, pë uho saa nay ata nà, i naa njad nà, sifa sa ndav bay ata pa 'am re.»

Yesu a ðakay anan amac anahan ta së slabakay anahan asa

Mata 20.17-19; Markus 10.32-34

31 Natiya, Yesu a ngaman anà do maslan anahan a kuro nga cew ataya ñemdem këcah à wulen së do ahay wa, a jan atan nà: «Ihe, pëken slëmay pa 'am a anan aday. Sënen anan hëna, mënuko apan di zla à Urësalima. A man ata kutox nà, way ana do majam a Mbërom ahay së vinde pi nen, Wan su Do, ataya fok i i ga zek kutok.

32 Ti varan nen à alay inde anà do së përa ahay. Tinen ti mbasay upo, ti ro mindel, ti cëre upo mëne,

33 ti ndabay nen, aday ti i vad nen kutok. Ñna cækëbay aday, pë luvon maakan anahan a nà, ni i slabakay ahay way uno à mëke wa.»

34 'Am anahan a sa jan ù do maslan anahan ataya nà, tinen të sënak anan 'am ata bay jiga awan. Pë tinen nà, 'am ata mi der a mba, anga 'am ata a nan sa ja në maw nà, të sënak a bay re.

Yesu a mbar anan hurof a inde à Yeriko

Mata 20.29-34; Markus 10.46-52

35 Natiya, à alay a Yesu winen apan i dëzle à wulen su doh së Yeriko bëse coy nà, hurof a inde më njahay a pë cakay cëved, winen apan i dubok way pë do ahay wa.

36 Dowan a hurof ata a slëne në do ahay tinen apan ti zla të cëved ata nà, a cëce patan wa, lëbara awan.

37 Do ataya ta jan nà: «Yesu do së Nazaratu, winen apan i zla të cëved a anan.»

38 A slëne 'am ata cëna, a zlah pi zek, a wa: «Yesu, wan ana Dawuda, nà gak i zek wa ite!»

39 Do më lahay a pa 'am a Yesu pë cëved ataya ta ma nga së gafan 'am, ta jan në: «Tacay 'am. Njahay tete.»

Θna hwiya dowan ata a ngam sə təma 'am a tinen ata bay. A ma nga sə zakay anan azlah tə məgalak a bugol, a wa: «Amboh, wan a Dawuda, nâ gak i zek wa ite!»

⁴⁰ Yesu a sləne 'am anahan ata nà, a tavay jek, a jan ù do ataya nə: «Ənga, bənen anan ahay alay à man uno a aday.» Tə bənan ahay alay à man a Yesu awan. A dəzley pə cakay anahan a nà, Yesu a cəce panan kutok, a jan:

⁴¹ «A nak nâ gak nə maw?»

Dowan ata a mbədahan apan, a wa: «Ba Məduwen, u no, təbō anan idə uno ahay ite!»

⁴² Yesu a jan: «Kə mbərak coy! Ka mbar nà, anga kə dəfak upo nga ata awan.»

⁴³ Kwayan'a, ngurret idə anahan ahay tə təbak acəkan. Winen ite gədek sə pərahan azar anà Yesu. A dazlan sə həran nga anà Mbərom, aday do sə canan anà way ata fok, ta ma nga sə həran nga anà Mbərom ite re.

19

Atə Yesu tə Zakayus

¹ Natiya kutok, Yesu a dəzle à Yeriko, aday winen apan i zla tə wulen su doh ata awan.

² Dowan a inde à wulen su doh ata, tə ngaman Zakayus, winen zlide awan, aday winen bahay su do sə cakal jangal ahay.

³ A gan may sə canan anà Yesu ite, əna a mba apan sə canan bay, anga do ahay inde bayak awan, aday dəkwen winen do betele a re.

⁴ A haw pa 'am, a jáñ i sé sə ngəvərəy inde, anga aday à canan à Yesu, bina Yesu winen apan i zla tə cəved sa man ata awan.

5 Yesu a dəzle ù vo sə ngəvəray ata nà, a cak ayak uda iđe, aday a canan ayak anà Zakayus. A jan ayak, a wa: «Zakayus, dazay ahay kagasl bəse. Bina, biten nà, ni zla àga iken, nen nə mbəlok anak awan.»

6 Zakayus a sləne 'am ata cəna, a dazay ahay i sé ata wa kwayan'a, ta zla tə Yesu àga winen awan, a təma anan Yesu tə ataslay mivel awan.

7 Do ataya fok tə canan anà Yesu sa zla àga Zakayus ata nà, a cəban atan. Anga nan ta ma nga sə gəđan azar, ta wa: «A zla àga do sə atahasl a anan jiga nə ləbara maw?»

8 Natiya kutok, Zakayus a tavay pa 'am a Yesu, a jan: «Miter, nen nà, ni gəzla anan zlide uno wurasl i zek wa, aday ni varan anan ḥengal awan, anà do mətawak aya awan. Aday asa, kak way su do inde nə ngəzərak panan tə danakay ḫukwen, ni man anan uda məcapar fudo.»

9 Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Biten a anan nà, zay a Mbərom kà tərak à gulom su doh a anan, bina Mbərom kà təmak iken. Iken a ḫukwen, zahav ana Ibərahima guzgwez a re asanaw?»

10 Anga, nen Wan su Do, na nay ahay nà, sə pəlay do mə lize aya awan, aday sa tam atan.»

*Jike su do si mer su way ahay
Mata 25.14-30*

11 Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a gan jike sa 'am anà do sa pak sləmay pa 'am anahan ataya awan. Anga tinen tə bayak nà, Yesu i saa dəzle à Urəsalima nə, bahay a Mbərom i i kay zek uho kutok.

12 Anga nan a jan atan, a wa:

«Dowan a inde nà, winen ngəlaw awan, a slabak sa zla pə daliyugo dəren awan, anga aday ti i dəfay anan ahay bahay a pu do anahan ahay, aday i may agay.

¹³ A alay a winen apan i ra zek sa zla nà, a ngaman anà do si mer su way anahan azar aya kuro, aday a gəzlan atan dala sə mbəda anan alay anà tinen a fok. A varan anà kuwaya fok dala sə gura kərtæk. A jan atan nà: “Mbədihen anan alay, hus pə luvon uno saa may ahay ata awan.”

¹⁴ «Pə dəba anahan a wa nà, do a sə wulen su doh anahan ataya tə sləne sa jəka winen kà zlak pə daliyugo dəren a aday ti dəfay anan ahay bahay pa nga a tinen ata nà, a cəban atan anga tə pəlay anan bay. Anga nan ta slan do ahay à dəba anahan wa saa jan anà do sa man ataya nà: “A nan umo dowan ata â njahay bahay a pa nga a manay bay.”

¹⁵ «Tə winen ata təke dukwen hwiya tə dəfak anan ahay bahay a pa nga a tinen təktek. Winen a may ahay agay kutok. A ngaman anà do anahan a winen sə gəzlan atan dala ataya fok, aday a nan sa san, ta ga nə ma tə dala anahan a sə gəzlan atan ata anaw.

¹⁶ «Do mama'am awan, a nay ahay, a jan: “Bahay uno, iken kə vuro nə dala sə gura kərtektəkke. Əna dala anak kə wahak ahay apan kuro, uwec wa may sə dala a re.”

¹⁷ «Bahay ata a mbədahan apan, a wa: “Ka gak mer su way lele tə way bayak a bay awan. Anga nan, həna ni daf iken bahay awan, aday ki lavan nga anà wulen su doh ahay kuro.”

¹⁸ «Do mə slala cew awan, a nay ahay ite, a jan: “Bahay uno, iken kə vuro dala sə gura nə

kərtektəkke, əna dala anak kə wahak ahay apan dara, uwec wa may sə dala a re.”

19 «Bahay ata a mbədahan apan, a wa: “Iken dukwen ka gak mer su way lele a re. Nə dəfak iken bahay awan, ki lavan nga anà wulen su doh ahay dara ite.”

20 «Do hinen a nay ahay ite asa, a jan anà bahay ata, a wa: “Bahay uno, dala anak həna, nə ndakak apan man a zana inde.

21 Nə jəjarak tə mindel. Na san zle, iken do jinje awan. Anga à man a aday kə dəfak ayak way bay, ka zla sa ray ahay way à man ata wa re. A man a aday kə caslak ayak way bay, ka zla sə cəray wa way re.”

22 «Bahay ata a mbədahan apan, a wa: “Iken nà, do lelibay awan. Ni gak sariya pa 'am anak a anan. Ka san apan zle nen nà, do jinje awan. A man a nə dəfak way bay dukwen nə gəbay ahay wa way re. Aday à man a nə caslak awan bay dukwen, nə cəray wa way re bidaw?”

23 Kak sə matanan nà, kə nduko ayak man pə dala uno à bank bay nà, angamaw? Aday ata na mak agay nà, kagasl ni tan ahay à nga nə kə wahak apan bidaw?”

24 «A jan anà do ahay kutok, a wa: “Təmihen panan dala a kərtək a anan, aday viren anan anan apan anà do a aday dala anahan kə wahak apan wan a kuro ata awan.”

25 «Tinen tə mbədahan apan ite, ta wa: “Ba Məduwen, winen bugol nà, dala anahan nə inde kuro asənə, mi varan anan apan asa daw?”

26 «A jan atan, a wa: “Nen nà, ni jak ikwen anan: Kuwaya way anahan inde cəna, ti zəgahan anan

apan adəka, əna do aday way anahan nə mənjœk ata nà, ti ngəzar panan kwa mənjœk anahan ata re.

²⁷ Aday dükwen, abay kurre ata nà, do manide uno ahay ta gan may nê təra bahay a bay bugol asanaw? Əna kagasl, ənga, bənen atan ahay pa 'am uno à man a anan, aday kê vədən atan kutok.”»

Yesu a zla à Urəsalima

Mata 21.1-11; Markus 11.1-11; Yuhana 12.12-19

²⁸ Pə dəba ana 'am anaya wa nà, Yesu a njahan pa 'am wa anà do ahay, sa zla à Urəsalima.

²⁹ Tə dəzle bəse tə wulen su doh sə Baytifaji tə Baytiniya, pə cakay ana culok sə ngaman Ulivet ata nà, a slan njavar anahan ahay cew ta sa jan atan nà:

³⁰ «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Kə dəzlen à man ata nà, ki ten anan à nga anà wan sə zungo a inde ma 6an awan, aday dowan kè jənak apan kula bay re. Natiya, pəsiken anan ahay, aday hayak ikwen anan.

³¹ Kak dowan a kè cəcihek pikwen wa “Ki i gen anan maw?” nà, jen anan: “Bahay a gan may.”»

³² Do maslan a cew ataya ta zla kutok, ta tan ayak à nga nà, kawa ana Yesu sa jan atan ayak ata acəkan.

³³ Tə dazlan sə pəsak anan zungo ata nà, bahay sə zungo ataya tə cəce patan wa, ta wa: «Ki pəsiken umo anan wan sə zungo a nà, angamaw?»

³⁴ Tə mbədahan atan apan nà: «Bahay a manay a gan may.»

³⁵ Ta nan anan ahay zungo ata anà Yesu kutok, tə bəbat apan zana a tinen ahay, aday tə zləzlam anan apan Yesu kutok.

36 Tə dazlan sa zla kutok nà, do ahay tə wadač zana a tinen ahay pə cəved.

37 Natiya, à alay a tinen apan ti dəzle à Urəsalima bəse, à man sə kəkarak anan ayak bəzlom sə Ulivet ata nà, njavar anahan ahay fok tə taslay mivel. Ta ma nga sə həran nga anà Mbərom tə məgalak awan, anga masuwayan a tinen a sə canan ataya awan.

38 Ta wa: «Mbərom â daf alay sə mazlač anahan pə bahay a saa nay tə sləmay anahan ata awan.*»

«Zay inde à mburom! Mbərom, winen Bahay sə mazlač!»

39 Farisa aya inde à wulen su do ataya awan, ta jan à Yesu nà: «Miter, jan anà njavar anak anaya nə, tə mbəsak sə bəbal awan.»

40 Óna Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen, ni jak ikwen, kwa tinen tə njahay way a tinen təkedé nà, kon ahay dukwen ti zlah re asanaw?»

Yesu a yiman anan anà wulen su doh sə Urəsalima

41 A alay a tinen apan ti dəzle à Urəsalima bəse coy ata nà, Yesu a canan ayak anà Urəsalima, aday a dazlan sə yiman anan anà wulen su doh ata awan.

42 A wa: «Iken, wulen su doh a anan, abay kâ san zay a sə dəzley ahay apak biten a anan ata nà, suwan bidaw? Óna way ata kà dərek panak zek həna, anga nan kə sənak a bay.

43 Wawayah wuna, iken wulen su doh a anan. Luvon anak a inde i slay ahay mba. Do manide anak ahay ti vak nga tə way sə alay aya awan, tə day ahay wa fok. Ti tacay iken.

* **19:38** Ca pə Jabuura 118.26.

44 Do manide anak ataya ti lize iken tə gwaslay anak aya təke. Ti mbazl a way ahay nə fok, kon hinen saa dinger zek pə hinen nà, ibay. Way ataya ti təra nà, anga kə sənak pə luvon a Mbərom a sa nay aday sa mak zek ata bay.»

Yesu a razl do sa ga masa ahay ù doh sə mazlaš a Mbərom wa

Mata 21.12-17; Markus 11.15-19; Yuhana 2.13-22

45 Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a zla ù doh sə mazlaš a Mbərom. Aday a dazlan sə rəzlay a wa do sa ga uda masa ahay.

46 A jan atan nà: «Ihe! Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nà, natiya awan: “Ti ngaman anà doh sə mazlaš uno nà, doh sa ga amboh.†” Aday kwanay kə təren anan həna, lar su do sə ngəzar do ahay a nə kəkəmaw?‡»

47 Pə dəba anahan a wa kutok, a taa wazay ù doh sə mazlaš a Mbərom ata nà, pac pac. Əna bahay sə gədən dungo anà way ahay, tə miter sə Tawrita ahay, aday tu do sə lavan nga anà do ahay ahay nà, ta gan may sa vad anan.

48 Əna cəved a aday ti i ban anan nə kəkəmaw ata nà, tə sənak bay, anga do ahay inde bayak a sa ta pak sləmay pə atətak way anahan nə lele tə mindel.

20

Sə varan məgala anà Yesu sa ga awan aya nə wayaw?

Mata 21.23-27; Markus 11.27-33

† **19:46** Ca pə Esaaya 56.7. ‡ **19:46** Ca pə Yeremiya 7.11.

1 Natiya, pə luvon a inde nà, Yesu winen apan i tətakan anan way anà do ahay ù doh sə mazlab a Mbərom. Aday winen apan i dakan atan anan 'am sə ləbara mugom a re. A alay ata kutok ite, bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom, tə miter sə Tawrita ahay, pi zek tə maced sə Yahuda ahay tə hədəken ayak pə cakay anà Yesu,

2 tə cəce panan, ta wa: «Dakan umo anan aday, ka ga way anak a anan ataya nə tə məgala ana wayaw? Sə varak cəved a nə wayaw?»

3 Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen dukwen ni cəce pikwen wa way kərtek aday re. Jen uno ite aday.

4 Sə slənay anan ahay Yuhana sa gan baptisma anà do ahay nə wayaw? Mbərom daw, kabay do zənzen a daw?»

5 Tinen ite, tə mbədə 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «Di jan həna nà, kəkəmaw? Kak da sak a jəka, Mbərom sə slənay anan ahay nà, i jak uko asa: “Kak kə sənen apan zle cukutok nà, kə dəfen apan nga bay nə angamaw?”

6 Aday kak da sak a jəka, do zənzen a sə slənay anan ahay nà, do ahay ti tar mənuko tu kon, anga tə dəfak apan nga, Yuhana nà, winen do majā'am a Mbərom acəkan.»

7 Anga nan kutok, tə mbədahan apan anà Yesu, ta wa: «Ma san bay.»

8 Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nà, nen dukwen ni dakak ikwen anan dowan a sə vuro məgala sa ga mer su way anaya bay re.»

*Jike pu do sa ga mer à guvo ahay
Mata 21.33-46; Markus 12.1-12*

9 Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a gan jike a anan anà do ahay, a wa: «Dowan a inde a jule təroz à guvo. A mbakan anan guvo à alay inde anà do si mer su way ahay, a zla way anahan à man dəren awan. Kè njahak ayak bayak awan.

10 «Natiya, alay a a sla kutok, way ahay dukwen tə nahak, bahay sə guvo ata a slənay ahay do maslan anahan sa naa təmahan ayak way sə guvo ata pu do anahan a sə mbəsak atan à guvo anahan ataya wa. Óna do si mer su way ahay tə canan anà do maslan ata cəna, ta ban anan, ta ndazl anan ledədde. Tə mbəsak anan, a zla agay alay kəray awan.

11 «Bahay sə guvo a slənay do miza re, winen dukwen ta ndazl anan, tə walay panan agənah pəleslesle, ta razl anan, a ma way anahan alay kəriya re.

12 Bahay sə guvo a slənay do mə slala maakan a re. Pə winen ite nà, ta ga apan mbəlak bayak awan, aday tə rəzlay anan ahay à guvo wa re.

13 «Bahay sə guvo a wa: “Aday ni ga həna nà, kəkəma aday anaw? Suwan ni slan wan uno ləliwe a anan. Winen nà, izəne ti dəfan apan ite.”

14 «Cəkəbay do sa ga mer ahay tə canan anà wan ata adəka nà, ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: “Sa naa pa 'am sə guvo a adəka nə winen. Bənuko anan, vəsfuko anan. Ata guvo a anan i təra a mənuko.”

15 Wan ata a sa dəzlek ayak siwa a cəna, tə ngəza anan uho à guvo wa, ta zla anan zad, ta vad anan à məke sa ndaw kutok.»

Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Aday həna nà, bahay sə guvo ata i ga anan do

si mer su way ataya nə kəkəmaw?

16 Bahay sə guvo ata nà, i may ahay agay, i lize anan do sa ga mer à guvo anahan ataya fok. Aday i varan anan guvo ata anà do maza aya awan.»

Əna do sə sləne 'am ana Yesu ataya tə mbədəfahan apan, ta wa: «Wita matanan nà, i ga zek kula bay asanaw?»

17 Yesu ite a ca patan, aday a jan atan, a wa: «Ənga, bayiken pə way a mə vinde à Deftere inde a anan aday. Way ata a nan sa ja nə maw? A wa: “Kon mbala ana do sa dezl way ahay sa lar anan ata nà,

sə təra kon sə mide lele adəka nà, winen.”*

18 «Kuwaya kə slahak pu kon ata nà, kon ata i nes anan. Aday kon ata kə sak a slahay pə dowan a ite dukwen, i ngəlađ anan.»

Jangal anà bahay sə Ruma

Mata 22.15-22; Markus 12.13-17

19 A man ata kutok nà, miter sə Tawrita ahay, pi zek tə bahay sə gəđan dungo anà way ahay inde re. Tinen ta gan may sa ban anan Yesu, anga ta san zle, Yesu a ga jike sa 'am ata nà, pə tinen awan. Əna ta mbak apan sa ban anan bay, anga tə jəjaran anà man su do awan.

20 Tə dazlan sə dəfan idə anà Yesu, ta slan do ahay pə cakay anahan, anga aday ti ca panan azan. Do ataya tə təra anan nga a tinen à man a Yesu nə kawa tinen do didek aya awan. Ta gan may sa ban anan à acəce 'am a tinen ahay inde, anga aday ti varan anan anà bahay sə lavay daliyugo.

* **20:17** Ca pə Jabuura 118.22.

21 Do ataya tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Miter, ma san zle, way anak sə dakay anan, ta 'am anak sa ja ahay fok nà, didek aya awan. Pə iken nà, do ahay fok hərro à alay kərték a wa, iken apan ki dakay anan cəved a Mbərom nà, tə didek awan.

22 Óna mbədahan umo pə acəce 'am a manay a inde həna aday: Cəved inde sə varan jangal anà bahay sə Ruma daw? Bəzi mə varan bay daw?»

23 Yesu a san wurwer a tinen a zle. Anga nan a jan atan, a wa:

24 «Ənga, viren uno ahay karanga kərték aday bidaw?» Tə varan ahay kutok. A jan atan asa: «Diken uno anan aday, pə karanga a anan nà, mezeze a wayaw, aday mə vinde apan nà, sləmay a wayaw?»

Tə mbədahan apan ite, ta wa: «Wita nà, mezeze tə sləmay ana bahay sə Ruma.»

25 Yesu a mbədahan atan apan ite, a wa: «Lele, kak matanan cukutok nà, viren anan anan way ana bahay sə Ruma anà bahay sə Ruma, aday way a Mbərom anà Mbərom a ite.»

26 Do ataya ta ca apan nà, Yesu kə bənak atan pə kwande. Ta mbak apan sə njad apan alay sa 'am sa ban anan pa 'am sə do ahay sabay. Aday 'am anahan a sə mbədahan atan apan matanan ata dukwen kə gak atan masuwayan, tə njahay way a tinen ndədək.

Aslabakay à make wa

Mata 22.23-33; Markus 12.18-27

27 Pə dəba anahan a wa nà, azar su do aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pə cakay a Yesu sə cəce panan 'am. Tinen a aday nà, ta wa do kə məcak nə i slabakay ahay sabay.

²⁸ Tə cace 'am a anan pə Yesu wa, ta wa: «Miter, Musa kà vindek umo, a wa: "Do kà məcak aday kà mbəsakak uwar mənjəna wan nà, mərak a məsinde à gəba anan mədukway sə uwar awan aday ti wahan məgije anà dowan a ma mac ata awan.†"

²⁹ Aya əna, dowan aya inde cuwbe, tinen tə mərak ahay. Do zek məduwen awan, a gəba uwar, a mac mənjəna sa njad panan wan.

³⁰ Do sa mban apan a hədək anan uwar ata mədukway awan, aday kà njadak panan wan bay re,

³¹ hus pə do mə slala maakan a dukwen matanan asa re. A təra nə matanan, matanan, hus tinen a cuwbe fok tə məcak mənjəna sa njad wan pə uwar ata wa.

³² Coy uwar ata dukwen kà məcak à dəba wa re.

³³ Əna aday kutok nà, pə luvon saa slabakay ahay à məke wa ata nà, uwar ata i təra nə uwar a wayaw? Bina cuwbe a tinen a, tə gəbak anan pa sə uwar a re.»

³⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pə uho a mənuko a anan nà, do ahay tinen apan ti zəba uwar ahay, aday uwar ahay dukwen tinen apan ti zla à mbaz re.

³⁵ Əna azanan pə uho saa nay ahay ata nà, do aday ti slabakay à məke wa ataya aday tədə ta slak sə dəzle uda ataya nà, kwa do mungol aya awan, kwa do uwar aya dukwen, ti i gəba zek ahay sabay folk.

³⁶ Anga tinen nà, ti mac sabay, tinen kawa maslay a Mbərom ahay coy. Ti təra wan a Mbərom

† **20:28** Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.5-6.

ahay, anga tə slabakak ahay à məke wa coy ata awan.

³⁷ «Pa 'am sə aslabakay à məke wa nà, Musa dukwen kà jak anan cərah awan, do ma mac aya nə ti i slabakay wanahan. A alay ana Musa sə vinde anan ləbara a Mbərom sa jan ahay 'am ù uko sə vəragaz wa ata nà, a vinde, a wa, Bahay a mənuko nà, winen: "Mbərom ana Ibərahima, Mbərom ana Isiyaku, aday Mbərom ana Yakob[‡]" bidaw?»

³⁸ Mbərom, winen nà, Mbərom su do ma mac aya bay, əna winen Mbərom su do tə sifa aya awan. Anga Mbərom a ca pə do ahay fok nà, tinen tə sifa aya awan.»

³⁹ Azar su do à wulen sə miter sə Tawrita ataya inde, ta jan a Yesu nà: «Miter, ka jak 'am lele awan.»

⁴⁰ Pə dəba wa nà, kuwaya a jəjar sə cəce panan 'am maza awan.

Almasihu nà, wan a wayaw?

Mata 22.41-46; Markus 12.35-37

⁴¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kəkəma aday do ahay ta jəka, Almasihu nà, wan ana Dawuda anaw?»

⁴² Anga Dawuda a ta nga anahan a dukwen kà jak à Deftere Jabura inde, a wa:

“Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno:
Njahay à alay puway uno,

⁴³ aday ni nahay anan do sa nak iđe ahay,
ki ján patan tə saray. §”

⁴⁴ «Kak Dawuda a ngaman anà Almasihu nə “Bahay uno” bugol nà, winen i saa təra wan ana Dawuda nə, kəkəma asanaw?»

[‡] **20:37** Ca pə Gurtaaki 3.6.

§ 20:43 Ca pə Jabuura 110.1.

Bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa Mata 23.1-36; Markus 12.38-40

45 Natiya, Yesu a jan 'am anà njavar anahan ahay pa 'am ana do ataya fok, a wa:

46 «Ihe, bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa. A nan atan sa bar nà, tə rəkot aya awan. Ta gan may nà, do ahay ta jan atan 'am à kwasuko nà, tə akərdeh aya awan, à wulen sə do ahay inde fok. Tinen ù doh sə wazay ahay cəna, ta ca wa dukwen man zəbor aya awan. Ta zlak à man sa pa way nà, tə pəlay man sə njahay lele aya awan.

47 Tinen apan ti ngəzar way pə mədukway sə uwär ahay wa. Tinen apan ti ga amboh dukwen, ta ga nə zedede bayak awan, anga aday do ahay tə canan atan. Əna tinen nà, Mbərom i gan atan sariya ma da 'am awan.»

21

Mədukway sə uwär a inde a ndav pizek sə varan way anà Mbərom

Markus 12.41-44

1 Yesu winen ù doh sə mazlañ a Mbərom mba ata, a ca pu do sə zlide ahay nà, tinen apan ti pak dala à kukwar sa pak dala inde.

2 Aday a canan anà mədukway sə uwär a inde mətawak awan, a gucek ayak uda dala sərdəde aya cew ite, kawa sa ja nà, dala bayak a bay.

3 Əna Yesu a jan à do ahay, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didek awan: Mədukway sə uwär a mətawak a anan ata nà, kè varak dala zal do ahay fok.

4 Anga do ahay fok ta var nà, mənjœk pə way a tinen a bayak a ataya wa. Əna mədukway sə uwär

a anan ata, kwa â ga nə winen mətawak a dəp nà, kè ndəvak pi zek. Anga a var anan nà, ta sa pa way anahan a təke fok.»

Do manide ahay ti i mbazl anan doh sə mazlab a Mbərom

Mata 24.1-2; Markus 13.1-2

⁵ Azar su dō əngal tinen apan ti ja 'am pu doh sə mazlab a Mbərom ata awan, ta wa: «Ənga, cen pu doh a anan aday, mi əezl a tu kon lele aya awan, aday tə way mə varan a anà Mbərom lele ataya awan.»

Əna Yesu a jan atan, a wa:

⁶ «Alay a inde, i slay ahay mba, way a kawa ana kwanay sə canan mə rəba a anan ataya fok nà, dō manide ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa dinger zek pə hinen nà, ibay fok.»

Way saa lahan anà andav sə daliyugo ataya awan

Mata 24.3-14; Markus 13.3-13

⁷ Natiya, do a sə sləne 'am anahan ataya tə cəce panan, ta wa: «Miter, doh sə mazlab a Mbərom i saa mbazl nə siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san way ataya ti ga zek bəse anaw?»

⁸ A mbədahan atan apan, a wa: «Liven anan i zek a kwanay ahay lele, dowan â sa njak kwanay bay. Anga do ahay bayak a ti gəba sləmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nə Almasihu. Əna kâ sa təmihen sə pərahan atan azar bay.

⁹ Ki slənen ləbara sə vəram ahay, aday dō ahay ti vəze pi zek ahay kwa aha fok, əna kâ sa jəjiren bay. Anga təktek way ataya ti təra aday. Əna wita kè dəzlek pə andav ana daliyugo fan bay re.»

10 Natiya kutok, Yesu a jan atan asa, a wa: «Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad zek tə bahay hinen.

11 Daliyugo i bal, məgara i ga inde, may i ga inde re, way ataya ti təra à man ahay cara cara. Kwa à bagəbaga mburom, minje sə way məduwen aya fok ti təra, aday do ahay ti jəjar.

12 «Əna way ataya ti sa təra aday nà, do ahay ti ban kwanay. Ti varan kwanay à alay inde anà bahay ahay sa gak ikwen sariya ù doh sə wazay ahay, aday ti zla kwanay à dangay. Ti zla kwanay pa 'am ana bahay sə daliyugo ahay, aday pa 'am ana guverner ahay anga kwanay njavar uno ahay.

13 Way ataya ti təra nà, anga sə varak ikwen cəved sa ga side sa 'am uno pa 'am a tinen.

14 Kâ sa bayiken sa jəka “mi i mbədahan atan apan nà, kəkəmaw?” ata bay,

15 anga nen awan, ni dəkak ikwen a way, aday ni varak ikwen kəlire sa ja 'am. Aday do manide a kwanay ahay ti mba apan sa ja 'am sabay re.

16 «Do a kwanay ahay, tə mərak a kwanay ahay, tə car a kwanay ahay, ti varan kwanay anà do manide a kwanay ahay, aday ti vad anan azar su do a kwanay aya re.

17 Do ahay fok ti nak ikwen idə anga kwanay njavar uno ahay.

18 Tə winen ata təke nà, kwa sibœk sa nga a kwanay ahay kərtæk a dükwen i lize bay.

19 Tiven lele. Ata ki gen matanan nà, ki təmen anan sifa a kwanay.»

*Do manide ahay ti naa mbazl anan Urəsalima
Mata 24.15-21; Markus 13.14-19*

20 Yesu a ja asa, a wa: «Ka sak a cinen anan anà do manide ahay ta vak anan nga anà Urësalima cëna, ata sënen anan, alay sa mbazl anahan a kà slak coy kutok.

21 A alay ata asanaw nà, do së Yahudiya ahay tâ haw sa ma nga à bëzлом ahay inde, do së wulen su doh së Urësalima ataya tâ haw wa. Aday do azar aya tinen à kiþe ataya ðukwen, tâ haw re, əna tâ may nga à wulen su doh bay.

22 «Anga pë luvon ataya nà, Mbërom i këta anan do ahay, kawa ana Deftere sa ja apan ata kutok.

23 Wuna, pa pac ataya nà, dëce inde anga uwari zek cew aya awan, aday anga uwari wan a à bak ataya re. Dëce i ga bayak a pë daliyugo, anga Mbërom i ga mivel pu do së Yahudiya ataya awan.

24 Do manide ahay ti vad anan do ataya të maslalam. Ti jaway atan, aday ti zla atan ù kon azar aya cara cara. Do së përa ahay ðukwen ti mbazl anan wulen su doh së Urësalima a anan, hus pë alay a tinen a saa ndav.»

*Luvon ana Wan su Do saa may ahay
Mata 24.29-31; Markus 13.24-27*

25 Yesu a jan atan asa, a wa: «À alay ana Wan su Do saa may ahay nà, ki sënen anan nà, pë minje ana atë pac të kiya wa, aday pë minje ana mawuzlawazl ahay wa re. Pë daliyugo ðukwen, zlawan i gan anà do su kon ahay këzlek, aday ajalay nga a tinen i wuse, i gan atan hërbëbëkka, anga agungol ana zëlaka à zlinder.

26 Do ahay ti mac nà, anga zlawan a saa gan atan ata cërkëke, aday anga way a saa tëra ataya awan.

Aday ḫukwen məgala sə way ahay à mburom ataya, ti ɓal re.

27 «À alay ata kutok, ti canan anà Wan su Do winen apan i may ahay pa nga sə matapasl ahay pa nga mburom tə məgala awan, aday tə mazlaš a bayak a re.

28 Kə cinen anan anà way ataya kə dazlak anan matanan ata cəna, bənen mivel, cen ide à mburom, anga alay a kə dəzlek ahay Mbərom i tam kwanay kutok.»

Minje sə buway

Mata 24.32-35; Markus 13.28-31

29 Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a gan atan jike, a wa: «Ənga, cen pə buway ti sé azar aya aday.

30 Ka sak a cinen atan tinen apan ti da daslam pi zek nà, kə sənen apan zle, viya winen apan i slay coy.

31 Matanan re, kə cinen anan anà way uno sə dakak ikwen anan ataya cəna, sənen a nà, bahay a Mbərom ḫukwen winen apan i slay ahay bəse coy.

32 «Nen apan ni jak ikwen tə dīdəm a həna: Əlek do sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti təra.

33 Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbaga mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Ben a nga a kwanay

34 «Ben a nga a kwanay, anga aday ajalay nga a kwanay ahay â sa wuse pa 'am sə azar uko ahay bay, kabay pa 'am sa sa mahay bay, aday pa 'am sə vaway nga bay, aday anga dəce sə daliyugo ahay bay re. Anga kak nga a kwanay kə wusek tə way ataya nà, luvon ata i slay ahay pikwen gangaf mənjəna kwanay sa san pi zek.

35 Andav a daliyugo i nay ahay nà, kawa 6alay sa mbazl way dènam ata awan. Matanan, do ahay këzlek pø daliyugo fok ti san pi zek bay re.

36 Anga nan, njihen mø lavay zek aya hwiya, gen amboh, anga aday kâ njiden mægala sa tam pø way a saa tèra ataya wa. Ata nen, Wan su Do, na sak a may ahay nà, ki tiven uno pa 'am lele.»

37 Natiya awan, Yesu nà, a taa dakan anan way anà do ahay ù doh sø mazlab a Mbærom sø ipec. Aday sø luvon nà, a taa nahay way anahan ahay à bæzlom sø Ulivet.

38 Aday, ide kà cædek sidew a cæna, do ahay ta zla à man anahan ù doh sø mazlab a Mbærom saa slène atatak way anahan ahay.

22

Yudas a sukom a way tø Yesu

*Mata 26.1-5, 14-16; Markus 14.1-2, 10-11;
Yuhana 11.45-53*

1 Alay sø azar uko sø Pasæka aday sa da tapa sø pen mæ zlambar a bay ata, winen apan i dæzley ahay bæse coy.

2 Bahay sø gædan dungo anà way ahay anga Mbærom pi zek tø Miter sø Tawrita ahay, tø pælay cæved sa vad anan Yesu, anga zlawan sø do ahay a gan atan.

3 Natiya kutok, Fakalaw a zlan à mivel inde anà Yudas, sø ngaman Iskariyot, winen do kærtæk à wulen su do maslan a Yesu kuro nga cew ataya wa.

4 Aday Yudas ata a zla, tø jæjem 'am tø bahay sø gædan dungo anà way ahay anga Mbærom ataya, pi zek tø bahay sa ba pu doh sø mazlab a Mbærom

ahay. Tə pəlay cəved anga aday Yudas â gan atan daf pə Yesu.

5 Do ataya tə taslay mivel bayak a tə Yudas, tə zlapay sə haman dala.

6 A zlan à nga kutoč, aday a pəlan atan cəved sə varan atan anan Yesu, a nan aday dowan â san apan bay re.

Alavay zek sa da daf sə Pasəka

Mata 26.17-25; Markus 14.12-21; Yuhana 13.21-30

7 Natiya awan, azar uko sa pa tapa sə pen mə zlambar a bay ata a sla, aday ti waslay wan sə təman sə Pasəka ata kutoč.

8 Yesu a slan Piyer tə Yuhana, a jan atan nà: «Zlen, ka saa liven uko a zek tə way sa pa sə azar uko, aday dī saa pa.»

9 Tə cəce panan: «A nak mā sa lavay anan zek tə way sa pa ata nà, ahaw?»

10 A mbədahan atan apan, a wa: «Ihe, kə dəzlen à wulen su doh sə Urəsalima nà, ki zlingen tə dowan a inde kəlawa pa nga, aday winen apan i may ahay à a'am wa. Pərihen anan azar dezl ù doh anahan a saa zla uda ata awan,

11 aday ki jen anà bahay su doh ata nà: “Miter a manay a ja nà: Doh a aday mi i pa uda daf sə azar uko sə Pasəka tə njavar uno ahay ata nà, wuraw?”

12 Ata i dəkak ikwen pə sewene a inde məduwen awan, mə lavay zek a coy. Kê ndiken anan uda way ahay fok à man ata awan.»

13 Ta zla kutoč, ta tan ayak à nga anà way ahay fok nà, kawa ana Yesu sa jan atan ayak ata awan. Tə lavay anan uda zek tə way sa pa sə azar uko sə Pasəka kutoč.

Way sa pa cəncan awan

Mata 26.26-30; Markus 14.22-26; 1 Korintu ahay 11.23-25

¹⁴ Alay a a sla kutok nà, atə Yesu tu do maslan anahan ahay tə njahay pə kərték awan, sa pa way sə azar uko. ¹⁵ A jan atan, a wa: «Na gak anan may tə mindel sa pa way sə azar uko a anan tə kwanay, zukwa dəce uno i sa nay nà, na.

¹⁶ Anga, nen apan ni jak ikwen, ni naa pa way sə azar uko sabay, si azar uko a anan i ga zek à bahay a Mbərom aday.»

¹⁷ A gəba gəsa'am, a ngəran ayak anà Mbərom, aday a jan atan, a wa: «Təmihen anan, aday sen wa jəbjeb kwanay a fok,

¹⁸ anga ni jak ikwen, i ban pə luvon sə biten a anan wa nà, ni naa sa way kawa həna a anan sabay, si azanan à alay à bahay a Mbərom kà nak aday.»

¹⁹ Aday a gəba tapa sə pen, a ngəran ayak anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa, a varan atan, a wa: «Həna anan nà, zek uno awan, ma var a à yime a kwanay inde ata awan. Kâ ti gen matanan à wulen a kwanay anga sə jalay pi nen.»

²⁰ Matana asa re, pə dəba a way a tinen sa pa ata wa, a gəba gəsa'am, a varan atan anan, a wa: «Tə gəsa'am a anan nà, Mbərom a ɓan 'am wiya tə do ahay. A ɓan 'am a nə tə mez uno ma pak a anga kwanay ata awan.

²¹ Aya əna, ihe! Do sa ga upo daf ata, winen apan i pa way pə kərték a ti nen à man a anan awan.

²² Tə dīdem a nà, nen Wan su Do nà, ni mac, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja upo ata awan. Əna dəce i naa tan à nga anà do saa ga upo daf ata awan.»

23 Njavar anahan ataya tə dazlan sə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Aday waya à wulen a nuko sa ga way ata anaw?»

Waya sə zalay do tə məduwen a anaw?

24 Pə dəba anahan a wa nà, avad̄ awiyaway a slabak à wulen su do maslan ahay inde pa 'am sa jəka, à wulen a tinen inde, sə zalay do tə məduwen nə wayaw?

25 Yesu a jan atan: «Bahay sə daliyugo ahay tinen apan ti ga bahay pə do ahay nə tə məgala. Əna hwiya ta gan may do ahay tə varan atan zlangar, aday tâ ja nà, tinen do sa man zek à do ahay re.

26 Aya əna, a kwanay nà, matana itəbay. Do məduwen a à wulen a kwanay inde nə à təra kawa do cədew awan. Do sa lavan nga anà do ahay dukwen à təra adəka nà, kawa do si mer su way.

27 «Do məduwen a nà, wayaw? Do mə njahay a à man sa pa way ata daw, kabay do sa gan mer su way ata daw? Do məduwen a nà, winen mə njahay a à man sa pa way ata ba? Əna, nen à wulen a kwanay inde nà, kawa do si mer su way.

28 «Aday kwanay nà, do mə njahay aya ti nen pac pac à dəce uno ahay inde fok.

29 Kawa ana Bəbay uno sə vuro ahay bahay ata nà, nen dukwen ni təra kwanay bahay aya re,

30 anga aday ki sen way, ki pen way pə kərtək a ti nen à bahay uno inde. Ki i njihen à man sə njahay sə bahay inde, sa gan sariya à zaav sə Isəra'ila ahay kuro nga cew ataya awan.»

Atə Yesu tə Piyer

Mata 26.31-35; Markus 14.27-31; Yuhana 13.36-38

31 Yesu a jan anà Piyer, a wa: «Simon, Simon! Fakalaw kè njadak pikwen cəved sə tambal kwanay, kawa ndaw aday sə gəzla anan pi zek wa tə janjar ata awan.

32 Ðna na gak amboh anà Mbərom anga iken, Simon, aday kê mbəsak sa daf nga pi nen bay. Aday iken kə jalak pə ines anak, kà mak pə cəved nà, kê varan məgala anà mərak anak ahay ite.»

33 Piyer a jan, a wa: «Ba Məduwen, nen mə lavay zek a sa zla tə iken kwa à dangay, kwa hus pə amac uno dəukwen nen inde re.»

34 Yesu a mbədahan apan, a wa: «Piyer, ni jak tə dīdék awan, à luvon a sə biten a anan inde, zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

Alavay zek tə dala, tə mbulo aday tə maslalam

35 Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa, a wa: «Anuno sa slan kwanay mənjəna dala, mənjəna mbulo, aday mənjəna təkarak nà, awan a inde ki gen dəce a daw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «A'ay. Ma gak dəce sə awan bay.»

36 A jan atan asa, a wa: «Ðna, həna adəka kuto nà, do tə dala awan, tə mbulo a nà, â gəba. Do a aday maslalam inde apan ibay nà, â gəba kəlmije anahan, â sukom a way, aday â sukom a maslalam kuto.»

37 Anga nen apan ni jak ikwen, tə vindek anga nen à Deftere inde, ta wa: “Winen mə baslay a à wulen su do sə atahasl ahay inde.*” Way a aday mə vinde pi nen ata nà, təktek i təra.»

* **22:37** Ca pə Esaaya 53.12.

38 Njavar anahan ahay ta jan nà: «Ba Məduwen, ihe, maslalam ahay inde həna cew.»

A jan atan: «Coy, i sla da!»

*Yesu a ga amboh à Gecemene
Mata 26.36-46; Markus 14.32-42*

39 Yesu a nay ù doh wa, a zla kawa anahan sə kwakwa ata awan, à bəzlom sə Ulivet. Njavar anahan ahay tə pərahan azar.

40 A dəzle à man ata nà, a jan atan, a wa: «Gen amboh anà Mbərom anga aday kê tiven anan anà way saa njak kwanay ahay.»

41 A zla pə cakay a tinen wa zad, a dukwe gərmec, a ga amboh, a wa:

42 «Bəbay uno, kà zlak anak à nga nà, gəba puno dəce saa nay upo a anan ata ite. Aya əna, way kawa su no nà, â təra bay, si kawa sa nak iken.»

[

43 Natiya maslay a Mbərom a nay à mburom wa, a kan zek à Yesu sa man a mivel ù doh.

44 Winen apan i jalay mərava a tə mindel, a ga amboh tə məgalak awan. Winen apan i ga amboh ata nà, herreb anahan a təra kawa məcərkazlay si mez, aday a laray pə yugo.]

45 A slabak pə amboh wa bine siwaw nà, a ma à man ana njavar anahan a maakan ataya awan. A tan atan ahay à nga nə ma njak ahan aya awan, anga mbac kè slahak atan tə mindel.

46 A jan atan nà: «Kə njəken ahan nà, angamaw? Slabiken, gen amboh anga aday kê tiven anan anà way saa njak kwanay ahay.»

Do ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Markus 14.43-50; Yuhana 18.3-

11

⁴⁷ Yesu kè ndəvak anan 'am ata fan bay, do ahay bayak a ta nay ahay. Yudas, do kərtek à wulen sə njavar anahan aya inde kuro nga cew ata, winen a njahan atan ahay pa 'am wa. A hədəkey pə cakay a Yesu aday sa ban anan həmbok.

⁴⁸ Əna Yesu a jan, a wa: «Iya, Yudas! Cəkəbay, a nak sə njəko uda awan, i nen Wan su Do nà, ta sa ban nen həmbok matana daw?»

⁴⁹ Do aya tinen jiga pə kərtek a tatə Yesu ataya tə canan à way a saa təra ata nà, ta jan nà: «Ba Məduwen, mə wacay atan tə maslalam daw?»

⁵⁰ Cəna, do kərtek à wulen a tinen wa, a car anan 6ile ana bahay nga su do sə gədən dungo anà way anga Mbərom, aday maslalam anahan ata a gad' panan sləmay sə alay puway poc.

⁵¹ Əna Yesu a jan atan nà: «Mbiken! Kà slak da..»

A laman anà sləmay a dowan ata, a mbar anan.

⁵² Aday Yesu a jan anà bahay sə gədən dungo anà way ahay pi zek tə bahay sa ba pu doh sə mazlaß a Mbərom ataya, aday tə məced sə Yahuda aya sa nay apan sa ban anan ata nà: «Ki nen upo tə maslalam aya aday tə sukol aya kawa nen nà, do sə ngəzar do à cəved inde daw?»

⁵³ A alay a nen inde tə kwanay ù doh sə mazlaß a Mbərom pac pac dəp nà, kə bənen nen daw? Əna həna nə alay a kwanay kà slak, alay ana bahay sə setene ahay sa ga bahay à luvon inde ata awan..»

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.57-58, 69-75; Markus 14.53-54, 66-72;
Yuhana 18.12-18, 25-27

54 Natiya, do ahay ta ban anan Yesu kutok, ta zla anan àga bahay nga su do sə gəðan dungo anà way ahay. Piyer winen apan i pərahan ayak azar à dəba wa à dəba wa.

55 Do ahay ta han uko à gala, aday tə njahay apan tuw nà, Piyer dükwen a njahay à wulen a tinен inde cite re.

56 Dəna sa ga mer su way ù doh ata a canan à Piyer winen mənjahay pə uko ata nà, a zəzor anan, a wa: «Həna ana ata nà, do a Yesu a re.»

57 Óna Piyer a məman anan, a wa: «Dalay a anan, nen, na san a dowan a anan bay jiga awan!»

58 Pə dəba wa mənjœk, do hinen a canan asa, a wa: «Iken dükwen do a Yesu a re.»

Piyer a mbədahan apan, a wa: «A'ay, wan ada. Nen do anahan bay wuna!»

59 A njahay pə dəba wa capəpa nà, do hinen inde a mənahan anà 'am ata hayəb hayəb, a wa: «Tə dīdem awan, həna anan ata nà, do a Yesu awan, bina winen Galile ahay.»

60 Piyer a mbədahan apan, a wa: «Wan ada, a nak sa ja nə maw? Na san 'am anak ata bay wuna.»

Mənjəna sa ndav anan 'am anahan ata cəna, njəkar a zlah kwayan'a.

61 Coy, Bahay Yesu a mbədahay 'am, a cay ahay pə Piyer, aday cəna 'am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «À luvon a sə biten a anan inde, aday njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

62 Coy Piyer a nay uho, a yam cədœk cədœk tə idə sə ayam.

*Do ahay ta ran mindel à Yesu
Mata 26.67-68; Markus 14.65*

63-64 Do sa ba pə Yesu ataya tinen gədek sə gənahān. Tə kərtan zana pə idə, aday tə dəcan, tə cəce panan kutok: «Jan umo kutok: Sə dəcak nə wayaw?»

65 Ta jan 'am sə suwat ahay à nga wa cara cara.

Yahuda ahay ta gan sariya anà Yesu

Mata 26.59-66; Markus 14.55-64; Yuhana 18.19-24

66 Ide a cəde sidew a cəna, məced sə Yahuda ahay pi zek tə bahay sə gədən dungo anà way ahay, aday tə miter sə Tawrita ahay, tə halay nga fok. Ta zla anan Yesu à man sa ga sariya a tinen,

67 tə cəce panan, ta wa: «Kak iken nə Almasihu, do ana Mbərom sə slənay saa tam anan do sə daliyugo ahay ata nà, dakan umo anan bidaw?»

A mbədəhan atan apan, a wa: «Həna nə dəkak ikwen anan dəp dukwen, ki dəfen apan nga bay.

68 Aday nə cəce pikwen wa dukwen, ki mbədəhen uno apan bay re.

69 Aya əna, azanan pa 'am nà, nen, Wan su Do, ni i njahay tə alay puway ana Mbərom Ba məgala.»

70 Tinen a fok ta jan, ta wa: «Həna nà, iken nə Wan a Mbərom cukutok daw?»

A mbədəhan atan apan: «Ayaw! Kawa ana kwanay a sa ja ata awan.»

71 Ta ja kutok, ta wa: «Həna nà, dī gan may anà side hinen re daw? Mənuko də slənek tə sləmay a nuko à 'am anahan wa coy asanaw?»

23

Ta zla anan Yesu àga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Yuhana 18.28-38

1 Pə dəba anahan a wa kutok nà, do sa gan sariya anà Yesu ataya fok, tə slabak ta zla anan àga Pilatu, do sə Ruma, winen bahay a pə daliyugo sə Yahudiya.

2 Ta nda6 'am ahay cara cara pə Yesu, ta wa: «Winen apan i təran awan anà do a manay ahay. A wa dowan à varan jangal anà bahay sə Ruma bay fok. Aday dukwen a wa winen nà, Almasihu, bahay awan.»

3 Pilatu a cəce 'am pə Yesu wa, a wa: «Iken nà, bahay sə Yahuda ahay daw?»

Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

4 Pilatu a jan anà bahay sə gədan dungo anà way ahay tu do a mə halay nga bayak ata awan, a wa: «Na tak anan à nga anà mungok sa ban anan apan dowan a anan bay.»

5 Əna, do ataya tə mənahan asa, ta wa: «Winen apan i təran awan anà do ahay ta 'am anahan ataya pə daliyugo sə Yahudiya fok. A dazlan ahay kwa pə daliyugo sə Galile wa, dezl həna kə njadak anan ahay à man a anan re.»

6 Pilatu a sləne 'am ata cəna, a wa: «Dowan a anan nà, winen Galile ahay daw?»

7 A sləne sə jəka Yesu a nay nà, pə daliyugo ana Hiridus wa ata nà, a wa tâ zla anan àga Hiridus, anga à alay ata dukwen, Hiridus a winen inde agay anahan awan, à Urəsalima.

Ta zla anan Yesu àga Hiridus saa gan sariya

8 Hiridus a canan à Yesu cəna, a zlan à nga. Kə njahak bayak awan, a gan may sə canan à Yesu, anga 6a do ahay tə təkerek anan ləbara anahan

awan. Winen a bayak nà, i canan à Yesu winen apan i ga masuwayan.

9 Hiridus a cêce 'am ahay pə Yesu wa bayak awan, əna Yesu kà mbədahak anan apan bay.

10 Bahay sə gədan dungo anà way ahay, tə miter sə Tawrita ahay tinen inde à man ata re. Tinen, tə zəga anan sa ndaô apan 'am asa.

11 Coy Hiridus tə suje anahan ahay ta ca apan nà, gəsən'a, ta ma nga sə mbasay apan. Ta pak apan zana lele awan, aday ta ma anan àga Pilatu asa.

12 Pə luvon ata ite, atə Hiridus tə Pilatu ta ban car kutok, bina abay həren, tinen nà, tə ngəlinge i zek bay way anahan.

Ta ga sariya sa vad'a Yesu

Mata 27.15-26; Markus 15.6-15; Yuhana 18.39 - 19.16

13 Pilatu a halan nga anà bahay sə gədan dungo anà way ahay, pi zek tu do sə lavan nga anà do ahay, aday tu do azar aya bayak awan.

14 A jan atan: «Kə bənen uno ahay dəwan a anan. Ki jen nà, winen apan i təran awan anà do ahay. Ihe, nə cəcihek panan həna nà, pa 'am a kwanay a fok. Ki jen nà, winen tə mungok awan. Əne, nen nə njadak apan way kawa ana kwanay sa ja, abay təde sa man anan mungok ata bay.

15 Hiridus dukwen kà mak anan ahay à man ana awan, anga kà tak anan à nga à mungok sə awan aday abay təde sa vad'an anan apan ata bay re.

16 Anga nan, ni ndabay anan cəna coy, aday ni mbəsak anan.»

17 A jan atan matanan ata nà, anga azar uko sə Pasəka kà slak ahay cəna, a taa mbəsakan atan anan ahay do sə dangay kərtek.]

18 Əna tinen a fok ta zlah tə məgalak awan, ta wa: «Ma gan may ki mbəsakay ahay nà, Barabas, aday dowan a anan nà, kâ vad anan.»

19 Barabas sə dowan ata nà, winen à wulen su do sə vəze pə Ruma ahay à Urəsalima ataya awan. Aday winen nə kə vədəfak nga su do re. Ta ban anan à dangay nà, anga nan.

20 Pilatu a man atan anan 'am ata asa, anga winen nà, a nan sə mbəsak anan Yesu.

21 Əna do ataya ta zlah tə məgalak a asa, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom! Darak anan ayak pə dədom!»

22 Pilatu a jan atan tə slala maakan a asa, a wa: «A ga mer sa ma lelibay a anaw? Nen nə njadak apan ines sa man anan mungok aday abay təde sa vad anan apan à məke itəbay. Suwan ni ndabay anan cəna coy, aday ni mbəsak anan.»

23 Əna do ataya tə zəga anan sa zlah tə məgalak awan. Ta gan may si tə darak anan ayak pə dədom. Tə njadak apan cəved' anga abəbal awan a tinen ata awan.

24 Pilatu a təma sa ga kawa ana a tinen sa gan may ata kutok.

25 A mbəsakay anan ahay Barabas, kawa ana tinen sə cəce panan ata awan, dowan aday 6a tə bənak anan à dangay anga a vəze pə Ruma ahay, aday əukwen kə vədəfak uda nga su do re, ata awan. Yesu nà, Pilatu a varan atan anan ahay, aday tâ ga anan alay kawa ana tinen sa gan may ata kutok.

*Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləlngad awan
Mata 27.32-44; Markus 15.21-32; Yuhana 19.17-
27*

²⁶ Natiya kutok, suje ahay tinen apan ti zla anan Yesu nà, tə zlangay tə dowan a inde tə ngaman Simon, winen do sə Siren ahay, winen apan i may ahay à kibe wa. Ta ban anan, tə tavakan dədom mə zləlngad a mbala Yesu ata, aday â pərahan anan ayak azar à dəba wa.

²⁷ Do ahay bayak a, tinen apan ti pərahan ayak azar à dəba wa anà Yesu. A wulen a tinen nà, uwar aya inde, tinen apan ti yam gweguzguzzze anga winen.

²⁸ Yesu a mbədahay patan 'am, a jan atan ahay, a wa: «Dəna sə Urəsalima ahay, kê yimen anga nen bay. Yimen adəka nə zek a kwanay, aday wan a kwanay ahay re!

²⁹ Anga alay sə dəce winen apan i nay ahay. Ata, sa naa taslay mivel nà, uwar aday winen dərlay awan, tə uwar aday kè wahak fan bay ata awan, tatə uwar aday kula dowan kà sak pay anahan bay ata awan.

³⁰ Aday, do ahay ti dazlan sa ja nà: “Bəzlom ahay, mbəzlen ahay pumo! Culok ahay dəukwen ənga ndisen ahay pumo ite!**”

³¹ Nen nà, kawa dədom məngəfaz awan. Aday ta sak u go way a anaya anà nen, dədom məngəfaz ata nà, ti naa gan anà do aday tinen kawa dədom mə kuray ataya ite nə, kəkəma asanaw!»

³² A man ata ite nà, do sə akar aya inde cew. Suje ahay ta ra atan anga ines a tinen, saa vad atan tatə Yesu.

* ^{23:30} Ca pə Hose'a 10.8.

³³ Tə dəzle à man sə ngaman Kəlakasl-sa-Nga ata nà, tə daray anan Yesu tu do sə akar a cew ataya pə dədom à man ata awan, do kərtek a tə alay puway, do hinen tə alay gula, Yesu à mamasl a tinen.

³⁴ Yesu a gan amboh anà Mbərom, a wa: «Bəbay uno, pəsen atan anan ines a tinen, anga ta san way a tinen a sa ga həna ata bay.»

Suje ahay tə gəzla anan zana a Yesu ahay à wulen a tinen ahay inde, ta sa ga apan caca.

³⁵ Aday do a mə tavay aya à man ata awan, tinen apan ti ca iđe həməcəcce. Bahay sə Yahuda aya inde ite, tinen apan ti təra anan Yesu à məndak, ta wa: «Kè təmak anan do azar aya asanaw! Kak winen Almasihu, do a Mbərom mə walay saa tam anan do a acəkan nà, â mbar a zek anahan a ite bidaw?»

³⁶ Suje ahay dükwen tə hədəken ayak pə cakay, sa jan ayak 'am sə suwat. Tə varan ayak way mə kwasay a inde, aday sərekeke re aday â sa. Ta jan:

³⁷ «Kak iken bahay sə Yahuda ahay nà, tam anan nga anak a kutok bidaw?»

³⁸ Tə vinde way pə pəlungwad, ta wa: «Həna anan nà, bahay sə Yahuda ahay.» Aday tə tapak anan ayak pa nga sə dədom a mə zləlngad̊ ata awan.

³⁹ Natiya, do kərtek à wulen su do sə akar a mə daray aya pə dədom ata awan, a gənahan à Yesu ite, a wa: «Na wa iken nà, Almasihu ba? Ənga, tam a zek anak, aday kâ tam manay ite bidaw?»

⁴⁰ Əna do anahan a hinen ata a gafan ayak apan 'am, a wa: «Iken nà, kə jəjaran anà Mbərom itəbay daw? Anga iken dükwen do ma ban a kawa winen a re asanaw!»

41 Mənumo da sa dəce a anan nà, təde anga ines anumo sa ga ata awan. Əna winen nà, kà gak awan itəbay asanaw!»

42 Natiya, dowan ata a jan à Yesu, a wa: «Ka sak a nay ahay tə mazlañ sə bahay anak a nà, aday kem, kē bayak upo ite.»

43 Yesu a mbədahan apan kutok, a wa: «Nen apan ni jak tə didem a həna: Pə luvon a sə biten a anan, dī zlumo à jerne a Mbərom inde.»

Amac a Yesu

Mata 27.45-46; Markus 15.33-41; Yuhana 19.28-30

44-45 Natiya awan, à man ipec inde nà, luvon a ga pə daliyugo fok takədimbom, hus à njamde maakan.

Aday zana sə gəzla man sə njahay a Mbərom pi zek wa tu do ahay ù doh sə mazlañ a Mbərom ata, a ngəraw à mamasl a wa əndem.

46 Yesu a zlah tə məgalak awan, a wa: «Bəbay uno, ni mbəsakak anan ayak sifa uno à alay anak inde.†»

Pə dəba anà 'am anahan ata wa nà, a mac way anahan.

47 Bahay sə suje sa man ataya ata, a canan à way a sə təra ata nà, a həran nga anà Mbərom, a wa: «Dowan a anan nà, winen do didek a acəkan.»

48 Do sa nay sa cak ayak apan ataya fok tə canan à way a sə təra i ide a tinen inde ata nà, kuwaya fok a haw way anahan gərləhlah ta nga mugo.

49 Əna do sa san anan ataya pi zek tə uwär sə pərahan ahay azar kwa à Galile wa ataya, tə tavay zad, ta ca pə way a sə təra ataya awan.

† **23:46** Ca pə Jabuura 31.6.

*Tə gəba anan Yesu à məke
Mata 27.57-61; Markus 15.42-47; Yuhana 19.38-
42*

50-51 Natiya kutok, dowan a inde tə ngaman Yusufu, winen do sə Arimatiya ahay pə daliyugo sə Yahudiya. Winen apan i ba bahay a Mbərom. Winen do didek a pa 'am a Mbərom. Abay winen nà, do kərtek à wulen su do sa gan sariya anà Yesu ataya awan, əna winen nə kə tamahak 'am a tinen ata itəbay.

52 A zla à man a Pilatu saa cəce panan cəved sə gəba məsinde a Yesu aday i sa la anan.

53 A njad cəved ata kutok nà, a zla, a dazay anan ahay məsinde a Yesu pə dədom mə zləlngađ ata wa. A nga apan rəkot a inde, a dəfak anan ayak à jəvay ma la a à jama inde, à man a aday kula tə dəfak ayak uda məsinde bay ata awan.

54 Way ata a təra nà, ta pac sə dezele, aday defefe luvon sa man uda winen apan i slay uda bəse.

55 Uwar sə pərahan ahay azar anà Yesu kwa ahay à Galile wa ataya tə pərahan azar anà Yusufu dezl pa 'am jəvay, aday ta ca pa sə dəfak anan ayak Yesu à məke inde ata awan.

56 Aday ta ma way a tinen agay, tə lavay a zek tə amar sə wurde sə rəbas lele dun'a ata awan. Aday ta man uda awan pə luvon sa man uda awan, kawa ana Tawrita a Musa sə dakan atan anan.

24

*Yesu a slabakay ahay à məke wa
Mata 28.1-10; Markus 16.1-8; Yuhana 20.1-10*

1 Ta pac sə zaka* kutok, pərek duwdew, uwar ataya tə wule pa 'am jəvay. Ta zla anan tə amar a tinen sə lavak anan ayak zek ata kutok.

2 Tə dəzle nà, ta tan ayak à nga anà bələlen mə bətukwal a pa 'am jəvay wa, mə jəkay awan.

3 Ta zla à jəvay ata inde† məreh kutok, əna ta tak anan à nga anà zek sə məsinde a Yesu Ba Məduwen bay re.

4 A gan atan nà, wurdədəsdəssa.

Kwayan'a, dowan aya inde cew ta kan atan zek. Aday tinen tə zana aya pi zek, a dav nà, herre kwedekkwedek.

5 Uwar ataya tə canan à dowan a cew ataya cəna, ta ma nga sə jəjar, tə rihe nga a tinen ahay ù vo.

Cəna, do ataya ta jan atan: «Waka do nə tə sifa coy asənə, kə pəlen anan à wulen sə məsinde ahay wa nà, angama mba asanaw?»

6 Winen inde à man a anan sabay. Kè slabakak ahay à make wa. Bayiken pa 'am anahan a sa jak ikwen à alay a kwanay à Galile ata awan. A wa:

7 “Təktek, nen, Wan su Do nà, ni slahay à alay su do sə atahasl ahay inde, ti darak ayak nen pə dədom mə zləlngad awan. Aday pə luvon maakan a anahan a nà, ni slabakay ahay à wulen sə məsinde ahay wa.”»

8 Natiya, 'am a Yesu a sa jan atan ata a man atan ahay à nga inde kutok.

9 Coy, ta may way a tinen pa 'am jəvay wa, tə dakan anan ləbara ata anà njavar a Yesu a kuro

* **24:1** Zaka nà, tə ngaman Zlaba re. † **24:3** Jəvay a tinen ma la a ù kon inde kawa doh. Anga nan ta mba apan sa zla uda awan.

nga kərtek ataya awan, aday anà azar su do ahay a fok re.

¹⁰ Sa man anan ləbara ata anà do maslan ataya nà, Mariyama sə Magədala, tə Yuwana, aday tə Mariyama, may a Yakuba, aday uwar a azar a sə pərahan atan ayak azar ataya re.

¹¹ Do ataya tə slene ləbara sa 'am ata cəna, tə dəfak apan nga bay. A ga patan nà, kawa uwar ataya ta jan atan nà, 'am sə uwar ahay kəriya awan.

¹² Əna Piyer nà, a slabak, a haw pa 'am jəvay. A dəzle cəna, a zərdék ayak idə à jəvay inde. Awan uda ibay. Mə mbəsak a nà, zana vərre gərəvvə kəriya awan. A zla agay, əna way ata a gan nə wurdədəsdəssa hwiya.

*Pə cəved sa zla à Emawus
Markus 16.12-13*

¹³ Ta pac ata kərtek awan, do ahay cew à wulen sə njavar anahan ataya wa, tinen apan ti zla à wulen su doh a inde sə ngaman Emawus ata awan, dəren pi zek wa tə Urəsalima nà, i ga way sə kilomiter kuro nga kərtek.

¹⁴ Tinen apan ti zla nà, ti kađ bala pə ləbara su way a sə təra ata kurkwer.

¹⁵ Tinen apan ti kađ bala a tinen ata mba cəna, degeslef Yesu a njadak atan ayak pə cəved. Ta zla pə kərtek awan.

¹⁶ Tə canak anan à Yesu, əna awan a kə nahak atan pə idə. Anga nan, tə sənak a bay.

¹⁷ Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kə kiđen bala pa ma à cəved wa anaw?»

Tə tavay jərem ma ga mugə aya awan.

18 Dowan a kärtek a sə ngaman Keliyupas ata a mbədahan apan, a wa: «Do sə Urəsalima ahay fok ta san pə way a sə təra à luvon a anaya inde kutok nà, sa san apan ite bay nə, iken kärtek kələdaw?»

19 Yesu a cäce patan wa, a wa: «Ma sə təra anaw?»

Tə mbədahan apan: «Way sə təra pə Yesu, do sə Nazaratu ata awan. Winen nə do maja'am a Mbərom. Do tə məgala si mer su way a, aday tə mazlaö sa 'am a, pa 'am a Mbərom aday pa 'am sə do ahay fok re.

20 Bahay sə gədan dengo anà way ahay pi zek tu do sə lavan umo nga ahay, ta ban anan, tə varan anan anà Ruma ahay, ta gan sariya saa vad anan, tə darak anan ayak pə dədom.

21 Abay manay mə jalay nà, winen nə do saa tam anan Isəra'ila ahay. Aday way a sə təra apan ata dukwen həna kà gak way sə luvon maakan re.

22 Natiya dukwen, uwar sə àga manay ahay tə vawak umo nga wadan wadan, anga sə duwdew a anan tə wulek pa 'am jəvay,

23 əna ta tak anan à nga anà məsinde anahan a à jəvay inde sabay re. Ta may agay, ta jan umo ləbara awan, ta wa: “Maslay a Mbərom ahay ta kan umo zek, ta jan umo nà, winen inde tə sifa awan!”

24 Aday, do sə àga manay ahay ta zlak saa cay idé pa 'am jəvay ata wa dukwen, ta tan ayak à nga anà way a kawa ana uwar ataya sa jan umo, əna ta tak anan à nga anà məsinde a bay re.»

25 Natiya, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Hey, kwanay do sa san awan bay ahay, do mənok aya sa daf nga pa 'am ana do maja'am a Mbərom ahay!

26 Abay Almasihu i sa zla à mazlaš sə bahay anahan inde nà, təktek i ga dəce ndəlekeke aday bidaw?»

27 Aday a dakan atan anan 'am kawa ma jay a pə winen à Deftere a Mbərom inde, ata a dazlan ahay à deftere a Musa ahay wa, hus anan à deftere su do maja'am a Mbərom ahay inde fok.

28 Natiya, tinen apan ti dəzle à wulen su doh a tinen saa zla uda ata bəse nà, Yesu a ga kawa i zla way anahan ta man hinen.

29 Óna ta ngam â zla patan wa bay. Ta jan nà: «Pac kè slashak ù doh aday luvon winen apan i ga bəse kutok nə, suwan njahuko à man a anan.» Yesu a may ahay, a njahay tə tinen.

30 A alay sa pa way nà, Yesu a gəba tapa sə pen, a ngəran anà Mbərom, a gəzla anan tapa sə pen ata i zek wa, a varan atan anan.

31 Natiya, ide a cəden atan lele, ta san anan kutok. Cəna sawayah a zla pa man sə ide a tinen wa.

32 Ta jan i zek ahay kutok, ta wa: «Kawa anahan sa jak umo ahay 'am pə cəved' wa, aday sə dəfakak umo anan 'am sə Deftere a Mbərom ata nà, a gak umo ahay nə mbadada bidaw?»

33 Tə slabak kwayan'a, ta ma à Urəsalima. Ta tan ayak à nga anà njavar anahan ahay kuro nga kərtæk ataya, tu do azar aya mə halay nga awan.

34 Do a mə halay nga ataya ta jan ù do cew ataya kwayan'a, ta wa: «Yesu Ba Məduwen kè slabakak ahay acəkan, bina Simon kè canak anan!»

35 Do a cew ataya ite tə təkəren anà do ataya way sə təran atan ayak pə cəved' wa, aday taa san a Yesu

nà, à alay a winen sə gəzla anan tapa sə pen ata awan.

*Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay
Mata 28.16-20; Markus 16.14-18; Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8*

36 Tinen apan ti ja 'am ata mba kutok, Yesu a tavay jek à wulen a tinen inde. A jan atan, a wa: «Zay â tərak ikwen.»

37 Cëna, tanday mbac a salahay patan wa, zlawan a gan atan. Tə bayak, i ga nə tə canan anà mədahan.

38 A jan atan nà: «Kə jəjiren nà, angamaw? Kwanay a fok kə bayiken way à nga a kwanay inde cuwcew nà, angamaw?»

39 Cen pə alay uno tə saray uno ahay. Həna anan nà, nen awan. Limen uno, cen upo. Mədahan nà, kəlakasl tə sluwed si zek inde apan ibay. Əna, kə cinen uno həna nà, matana bay asanaw!»

40 A jan atan 'am ata nà, a kan atan anan alay anahan ahay pi zek tə saray anahan ahay.

41 Ta mbak apan sa daf nga pə way ata fan bay, anga ataslay mivel a tinen a kə zalak, aday way ata a gan atan masuwayan re. Yesu a cəce patan wa kutok, a wa: «Way sa pa inde pikwen daw?»

42 Tə varan ahay kəlef ma vak aya mənjœk.

43 A gəba, a rac i idé a tinen a inde.

44 A jan atan: «Həna anan nà, way nen sə dəkak ikwen anan, à alay a nen inde tə kwanay mba ata awan. Abay way aya inde mə vinde a pi nen à Tawrita a Musa, tə deftere ana do maja'am a Mbərom ahay, tə Jabura ahay. Təktek way ataya fok tə təra.»

45 A tēban atan anà abayak nga a tinen, aday tâ san 'am sə Deftere a Mbərom.

46 A jan atan: «Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà, natiya. Təktek Almasihu nà, i ga dəce, aday i slabakay à məke wa pə luvon maakan awan.

47 Ti wazay à mazlab sə sləmay anahan inde pə daliyugo fok, i dazlan nà, à Urəsalima wa, ti ja: “Mbədihen anan loen anà ines a kwanay ahay, aday Mbərom i pəsek ikwen anan.”

48 Saa side anan way ataya nə kwanay awan.

49 Azanan nà, nen a, ni slənak ikwen ahay way a, kawa ana Bəbay uno sə zlapak ikwen anan ata awan. Əna, njihen à wulen su doh sə Urəsalima hus pə luvon a ni slənak ikwen ahay məgala sa nay à mburom wa ata aday.»

Yesu a ján à mburom

Markus 16.19-20; Mer su way ahay 1.9-11

50 Yesu a zla atan à wulen su doh wa. Ta zla bəse tə Baytiniya. A cakaf alay à mburom, a daf patan ngama.

51 A alay a winen apan i daf patan ngama ata mba cəna, a ján à wulen a tinen wa. Mbərom a gəbak anan ayak à man anahan.

52 Tinen ite tə həran nga anà Yesu, aday ta ma à Urəsalima tə ataslay mivel a bayak awan.

53 Ta taa zla ù doh sə mazlab a Mbərom nà, pac pac, sa taa həran nga anà Mbərom.

**Mbuko: Aɓan 'am wiya awan
The New Testament in the Mbuko language of
Cameroon (CM:mqb:Mbuko)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbuko

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mbuko

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 14 May 2025
85377c5a-ee2b-5540-a6b5-8f8a5a729092